

Koronakriisin vaikutukset Suomen pk-yrityksiin

**Kyselyn tulokset
Loppuraportti**

8.5.2020

Saatesanat

Koronakriisi on asettanut ennennäkemättömiä vaatimuksia päätöksenteon tueksi tuotettaviin analyyseihin, jotka ovat perinteisesti pohjautuneet makrotason dataan ja kvartaalikohtaiseen raportointiin. Yritysten tilinpäätökset tulevat optimaalisimmillaankin neljän kuukauden viiveellä eivätkä näin ollen voi toimia kuin lähtötason määrittämisessä analyyseissä. Tällä hetkellä tarve keskittyy kykyyn tarkastella taloutta kokonaisuutena reaaliaikaisesti ja samalla kyetä porautumaan eri sektoreiden vaikutuksiin hyvinkin tarkasti toimenpiteiden oikea-aikaiseksi kohdistamiseksi.

Tämä kyselytutkimuksen loppuraportti kattaa pk-yritysten merkittävimmät toimialat BKT:n näkökulmasta. Tutkimus pyrkii kattamaan laaja-alaisesti eri näkökulmat, ymmärtämään sisäisiä toimenpiteitä kriisin vastaamiseksi sekä tutkimaan tukitoimenpiteiden tehokkuutta. Kokonaisuuden kannalta on tärkeää pystyä näkemään millä aikataululla ja voimalla taloudelliset vaikutukset osuvat eri toimialoihin. Esimerkiksi ravintola- ja majoitustoimialassa vaikutukset ovat olleet rajuja ja äkillisiä, mutta teollisuudessa muutokset seuraavat pidemmällä viiveellä. Teollisuudessa seuraukset voivat kuitenkin olla huomattavasti pitkäkestoisempia. Muutoksilla toimitusketjuissa on kauaskantoisia vaikutuksia ekosysteemien toimivuuteen, jotka tuottavat suhteessa merkittävän osan BKT:stä. Poliittisissa toimissa onkin ensisijaisen tärkeää kyetä sekä ajoittamaan että mitoittamaan toimet kokonaisuuden tarkastelun näkökulmasta rajallisten resurssien puitteissa.

Tesi pyrkii auttamaan valtionhallintoa sekä rahoitusinstrumenteillaan että tuottamalla dataa ja analyysejä markkinoista. Samalla pyrimme tuottamaan tietoa laajemmin markkina- ja maksimaalisen tehokkuuden varmistamiseksi. Tämä kyselytutkimus on tuotettu osaksi kokonaisuutta, ja se pyrkii tarjoamaan kattavaa ja neutraalia näkemystä pk-yritysten nykytilanteesta. Kyselytutkimuksen dataa on pyritty täydentämään ja validoimaan ulkoisten tietolähteiden ja tilinpäätösmallinnuksen avulla, ja tietolähteet ovat merkittynä kulloisellakin sivulla. Dataa käytetään laajasti apuna ennusteiden ja taloudellisen mallinnuksen tukena. Kyselytutkimuksesta on tarkoitus suorittaa seurantakyselyitä noin kuukauden välein jatkuvan tilannekuvan mahdollistamiseksi kriisin edetessä.

Kriisin positiivisena puolena on ollut hienoa havaita mahdollisuus, etenkin datan ja analyysien osalta, laaja-alaiseen yhteistyöhön akatemian, yksityisten yritysten ja ministeriöiden välillä. Kaikilla on aito halu löytää parhaat ratkaisut tiiviissä yhteistyössä ja vastaavasti luoda hyvä pohja datavetoisen päätöksenteon innovaatioihin. Vaikka työ on meidänkin osaltamme vasta alkamassa, haluaisin lämpimästi kiittää kaikkia yhteistyökumppaneita sekä akatemiassa, ministeriöissä että yksityisellä puolella aikaansaaduista tuloksista. Vaikka matka on vielä alussa, toivottavasti nyt nähty kehitystyö tulee jatkumaan myös akuutin kriisin väistyttyä.

Henri Hakamo
Chief Digital Officer
Tesi

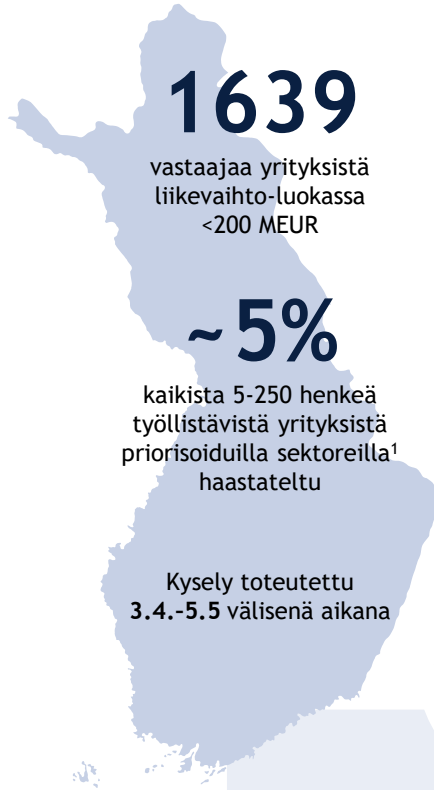

Otos ja tutkimuksen avainhavainnot

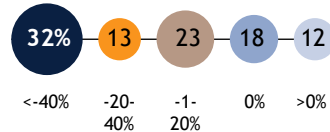
Kyselytutkimuksen otos

Avainhavainnot

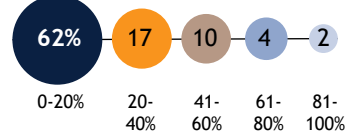

Liikevaihdon muutos vuoden
takaiseen, osuus yrityksistä

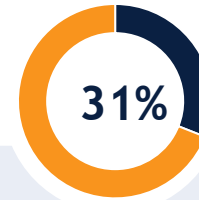

~70% vastaajista arvioi liikevaihtonsa heikentyneen maaliskuun ja huhtikuun aikana verrattuna vuoden takaiseen, kolmasosalla liikevaihdon uskotaan laskevan jopa yli 40%

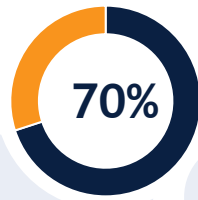
Kyky alentaa kustannuksia,
osuus yrityksistä, %

~60% yrityksistä kykenee alentamaan kustannuksia enintään 20% yli sektorien, lomautukset käytetyin sopeutustoimi

31% haastatelluista yrityksistä kertoi koronakriisin kääntäneen käyttökäteen positiivisesta negatiiviseen

Suurin osa Business Finlandin ja Finnveran avusta on kohdistunut akuuttia tukea tarvitseville, ja avun on koettu auttaneen yli 70% tapauksista

30-40% pk-yrityksistä odottaa investointien laskevan loppuvuoden aikana vähintään 30% edelliseen vuoteen verrattuna

~60% yrityksistä on kokenut häiriöitä toimitusketjussa, raaka-aineiden ja logistiikkapalveluiden saatavuus suurimpina haasteina

Yritysten maksukyky kestää suurimmalla osalla useamman kuukauden, mutta ~10% yrityksistä ei katso selviävänsä seuraavaa kuukautta

Osuus yrityksistä, joiden liikevaihto on laskenut huhtikuuhun mennessä

Teollisuus 63%

Tukku- ja vähittäistavara-
kauppa 72%

Rakentaminen 53%

Informaatio ja viestintä 68%

Kuljetus ja varastointi 73%

Ammatillinen, tieteellinen, tekninen toiminta 63%

Hallinto- ja tukipalvelutoiminta 72%

Majoitus- ja ravitsemustoiminta 98%

Sektoreista rakentaminen kärsinyt toistaiseksi vähiten, majoitus- ja ravintolatoiminta eniten.

Suurin sektori, teollisuus, pärjännyt keskimääräistä paremmin, laskevat tilauskirjat ennakoivat haastavaa syksyä.

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Kyselyn tarkoitus ja mahdolliset rajoitukset

Kyselyn tarkoitus ja tausta

- ◆ Kyselyllä pyritään selvittämään koronakriisin vaikutuksia suomalaisille pk-yrityksille ja yritysten palautumista kriisin jälkeen keskittymällä neljään teemaan:
  - Mikä on pk-yritysten taloudellisen tilanteen vakavuus
  - Mitä yritykset ovat jo tehneet selviytyäkseen paremmin kriisistä ja sen jälkeisestä ajasta
  - Millaisia operatiivisia vaikeuksia yrityksillä on ollut esim. toimitusketjujen osalta
  - Kuinka hyvin hallituksen tukipaketit ja taloustoimet ovat auttaneet yrityksiä
- ◆ Tesin toimeksiannosta tehdyn kyselytutkimuksen laatimiseen osallistuivat Helsinki GSE, työ- ja elinkeinoministeriö, professori Vihriälän selvitystyöryhmä, Business Finland, Finnvera sekä muita asiantuntijoita yksityiseltä ja julkiselta sektorilta.
- ◆ Kysely toistetaan kuukauden välein
- ◆ Tämä raportti sisältää kyselyn 2. kierroksen tulokset, ja on jatkoa 20.4.2020 julkaistulle raportille, joka löytyy: <http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio/ajankohtaista/uutisarkisto/laaja-kyselytutkimus-valottaa-koronan-vaikutuksia-suomalaisiin-pk-yrityksiin/>

Kyselyn mahdolliset rajoitukset ja vääristymät

- ◆ Tämän tyyppisiä kyselyitä toteutettaessa on huomioitava vastausten mahdolliset vääristymät, jotka rajoittavat osaltaan tulosten yleistettävyyttä:
  - Pahiten kriisistä kärsineet ovat usein halukkaimpia vastaamaan ja kertomaan huolistaan sekä tilanteestaan
  - Osa vastaajista saattaa asettaa arvionsa hieman alakanttiin, jos he olettavat negatiivisten vastausten vaikuttavan esimerkiksi jaettavan tuen määrään
- ◆ Vastausten luotettavuutta voidaan nostaa muutamalla keinolla:
  - Tuomalla mukaan muita datalähteitä, esimerkiksi reaaliaikaisia indikaattoreita yritysten laskutusten loppusummasta tai konkurssien määrästä, ja vertailemalla tuloksia niihin
  - Nostamalla vastausmääriä korkeammiksi tärkeimmillä toimialoilla, jotta luottamusväliä saadaan kavennettua

Kyselyn perustiedot

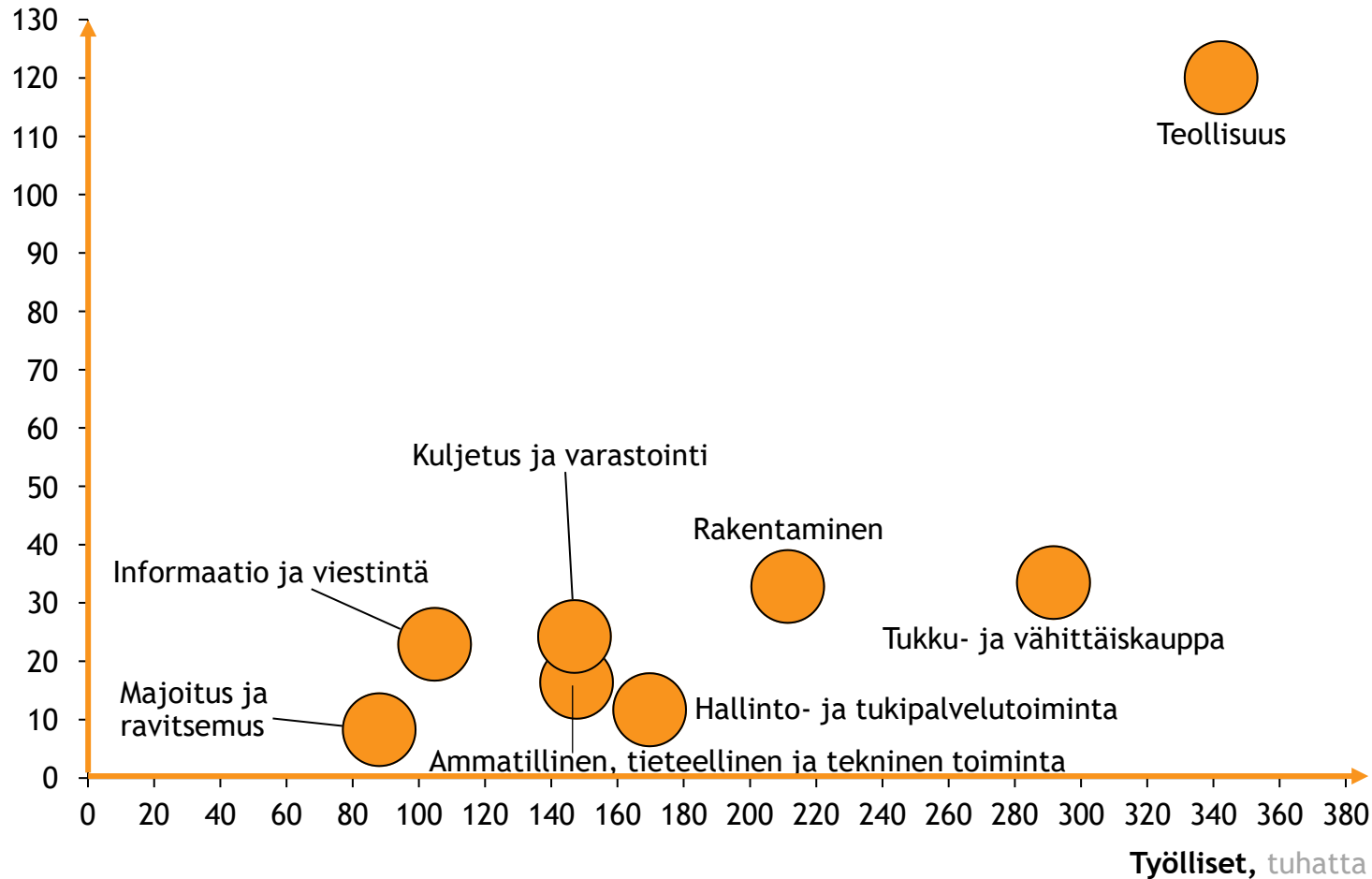
Otoksen koko 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kokonaisotos on n=1639 ◆ Vastausprosentti 13%, kieltäytyneitä 11%	<p>Kokonaisotos n=1639 Toteutettu aikavälillä 3.4.-5.5.</p> <p>Otos yrityksiä, joiden liikevaihto <200 mEUR ja työntekijämäärä 5-250 hlö</p>
Kyselyn toteutus 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Puhelinhaastattelu (kesto ~10 min) ◆ Toteuttajana Taloustutkimus ◆ Kysely toteutettu aikavälillä 3.4.-5.5.2020	
Sektorien ja yritysten valinta 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sektorien valinta perustui niiden osuuteen BKT:n muodostumisessa (arvonlisäys, työllisyys) ja sen kasvussa (arvonlisäyksen ja työn tuottavuuden kasvu) ◆ Tukku- ja vähittäiskaupan osalta käytettiin TOL-tasoa 3 ja muiden sektorien osalta TOL-tasoa 2 ◆ Yritysten liikevaihto 0-200 mEUR/vuosi ja työntekijämäärä 5 - 250 henkilöä	
Otoksen muodostamislogiikka 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Valittujen sektoreiden (TOL1: Teollisuus; Tukku- ja vähittäiskauppa; Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Informaatio ja viestintä; Majoitus- ja ravitsemustoiminta; Rakentaminen; Kuljetus ja varastointi; Hallinto- ja tukipalvelut) sisällä kohdesektorien painotuksessa käytettiin arvonlisää ◆ Varmistettiin jokaiselle sektorille (TOL2- tai TOL3-taso) riittävä edustavuus yrityksen koon sekä maantieteellisen jakauman osalta ◆ Lisäksi asetettiin jokaiselle sektorille viiden yrityksen minimimäärä; tulosten käsittelyssä yhdisteltiin tarvittaessa kategorioita ehdon täyttämiseksi ◆ Yrityksen pääkonttorin oletettiin edustavan yrityksen maantieteellistä toimipaikkaa	

Kysely kattaa suomalaisen liike-elämän kriittiset sektorit ja 3-8% valittujen sektoreiden pk-yritysten lukumäärästä

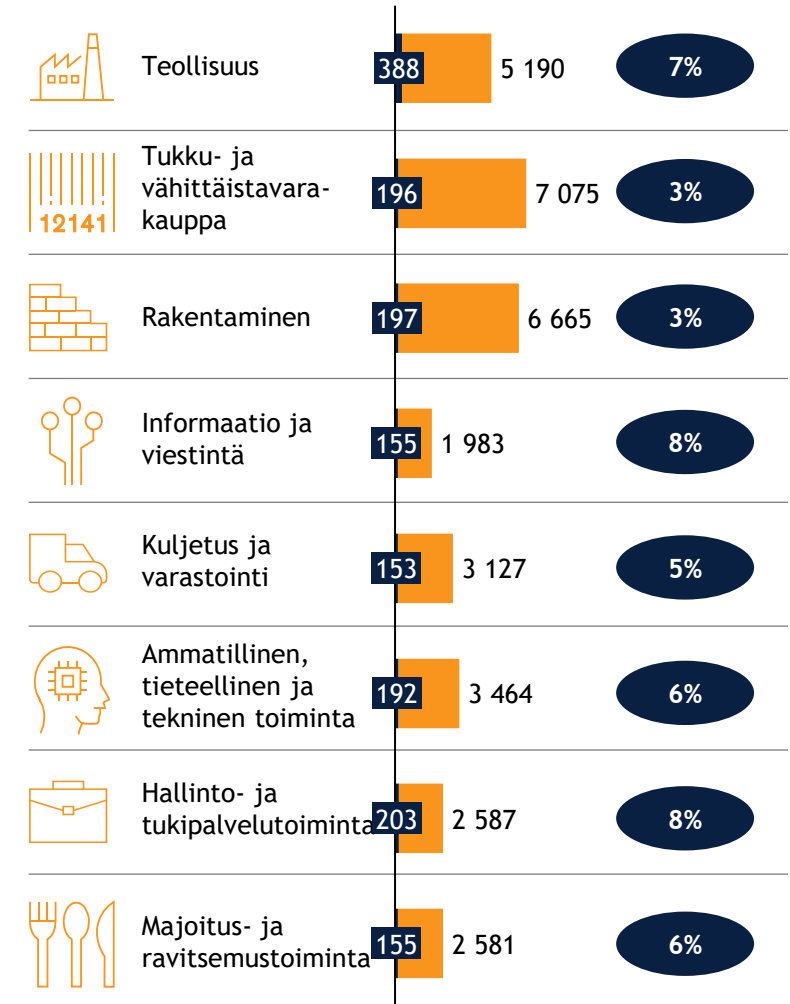
Xx% Kyselytutkimuksessa haastateltujen yritysten osuus

Sektorien tuotos ja työlliset

Tuotos perushintaan, miljardia euroa

5-250 henkeä työllistävien pk-yritysten määrä sektorilla ja tutkimuksen kattavuus, yrityksiä, %

Kysely kohdistettiin kansantalouden ja sen kasvun kannalta merkittäviin sektoreihin, joihin COVID-19:n uskottiin vaikuttavan kielteisimmän

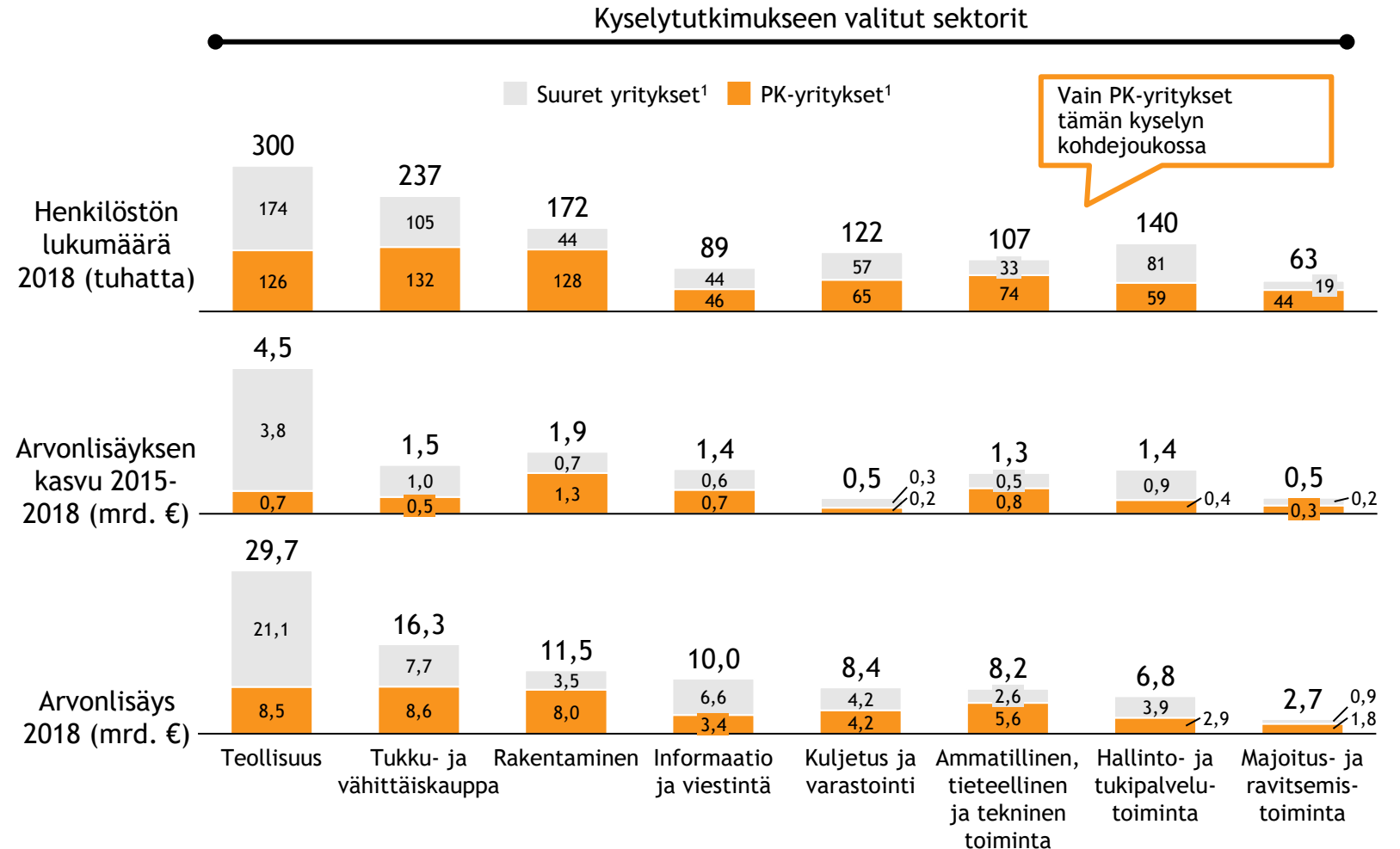
Kyselytutkimukseen valittiin mukaan sektorit:

- Joiden kaupallisten yritysten osuus BKT:sta ja sen kasvusta on merkittävä, ja
- Joiden liiketoimintaympäristöön COVID-19:lla arvioitiin olevan kielteisimmät vaikutukset

Valittujen sektoreiden kaikkien yritysten

- Yhteenlaskettu arvonlisäys vuonna 2018 oli 94 mrd. € (47% koko kansantalouden arvonlisäyksestä ja noin 75% kaikkien yritysten arvonlisäyksestä)
- Arvonlisäyksen kasvu vuosina 2015-2018 oli 13 mrd. € (noin kaksi kolmasosaa koko kansantalouden arvonlisäyksen kasvusta samalla aikavälillä)
- Henkilötyövuosien määrä vuonna 2018 oli 1,23 miljoonaa

Sektorit ovat järjestetty kaikissa seuraavissa sektorikalvoissa arvonlisäyksen mukaan

1. PK-yrityksiksi luokitellaan yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

Kyselytutkimuksen kohderyhmä

Tarkemmat selitteet vastaajista ja otoskoosta viimeisten sivujen Liitteistä

Kyselyyn mukaan otetut sektorit	Määritelmä Tilastokeskuksen mukaan	Vastaajia yhteensä
 Teollisuus	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Materiaalien, aineiden ja komponenttien mekaaninen, kemiallinen tai biologinen muuntaminen uusiksi tuotteiksi, esim. maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta	388
 Tukku- ja vähittäis-tavarakauppa	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tavaroiden tukku- ja vähittäiskauppa ja myyntiin liittyvät palvelut ◆ Sisältää aputoimintoja, esim. tavaroiden lajittelun, kokoamisen ja asennuksen, sekoittamisen yms.	196
 Rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yleinen rakentaminen sekä erikoisalarakentaminen talonrakennuksen ja maa- ja vesirakennuksen osalta sekä rakennustoimintaan liittyvä asennus- ja viimeistelytyö sekä rakennuttaminen ja kiinteistöjalostustoiminta	197
 Informaatio ja viestintä	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tieto- ja kulttuurituotteiden valmistus ja jakelu, tiedon ja viestien siirto, tietotekninen palvelutoiminta, tietojen käsittely ja muu tietopalvelutoiminta	155
 Kuljetus ja varastointi	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Henkilö- ja tavaraliikenne rautateitse, maanteitse, vesiteitse ja ilmaitse omilla tai ulkomailta rahdatuilla tai vuokratuilla liikennevälineillä. ◆ Putkikuljetus ja kuljettamiseen liittyvät tukitoiminnot, kuten terminaali- ja pysäköintipalvelut, lastinkäsittely ja varastointi sekä kuljetusvälineiden vuokraus kuljettajan kanssa ja posti- ja kuriiritoiminnot.	153
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Korkeatasoista osaamista vaativat erikoistuneet toiminnat, esim. lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut, konsultointi, tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, mainostoiminta ja markkinatutkimus	192
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Liike-elämän yleiset rutiiniluonteiset ja useimmiten lyhytkestoiset tukipalvelut, joiden pääasiallinen tehtävä ei ole erikoistietämyksen jakaminen	203
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Lyhytaikaisen majoituksen tarjoaminen matkailijoille ja muille vierailijoille sekä välittömästi nautittavaksi tarkoitettujen valmiiden aterioiden ja juomien tarjonta sekä ateriapalvelut	155
 Kaikki yhteensä		1639

Sisältö

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin

Päähavainnot

Vastauksista nousseet havainnot

Liikevaihdon kehitys	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Koronakriisi on heikentänyt pk-yritysten liikevaihtoa merkittävästi verrattuna vuoteen 2019; noin 68% vastaajista arvioi liikevaihdon heikentyneen huhtikuuhun mennessä, ja noin 30% vastaajista arvioi liikevaihdon aleneman olevan yli 40% ◆ 53% kaikista vastanneista arvioi liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa verrattuna edelliseen vuoteen ja 55% arvioi liikevaihdon laskevan edelleen huhtikuussa nykyisestä tasosta ◆ Sektorikohtaisia poikkeuksia löytyy, esimerkiksi noin puolet elintarvikeliikkeistä on kasvattanut liikevaihtoaan koronakriisin aikana
Käyttökäteen kehitys	<ul style="list-style-type: none"> ◆ -55% pk-yrityksistä arvioi käyttökäteen heikentyneen koronakriisin vaikutuksesta, 20% arvioi käyttökäteen heikentyneen yli 40% ◆ -65% yrityksistä arvioi olevansa kannattava kriisistä huolimatta ◆ Voimakkainta käyttökäteen heikentyminen on ollut majoitus- ja ravitsemusalalla, hallinto- ja tukipalveluissa, sekä tukku- ja vähittäistavarakaupassa
Yritysten maksukyky ja rahoitusasema	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten kassavarat riittävät nykyarvion mukaan suurimmalla osalla (68%) yrityksistä yli 2kk, mutta noin 11% pk-yrityksistä sektorista ja alueesta riippumatta eivät arvioi selviävänsä seuraavaa kuukautta: konkurssidatan perusteella konkurssit ovat tuplaantuneet viime vuoteen verrattuna ◆ Kyselyn tulokset vaikuttavat pessimistisemmiltä kuin tilinpäätösdatan perusteella tehtyjen arvioiden, jossa -70%:lla arvioidaan kassan kestävän yli 6kk
Yritysten tekemät omat sopeuttamistoimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Yritysten omat sopeuttamistoimenpiteet ovat rajalliset, sillä -60% yrityksistä kykenee alentamaan kustannustasoaan enintään 20% verrattuna tilanteeseen ennen koronakriisiä ◆ Majoitus- ja ravitsemusala vaikuttaa kykenevät sopeuttamaan kustannuksiaan muita sektoreita paremmin (-40% yrityksistä kykenee sopeuttamaan yli 40%) ◆ Lomautukset ovat yritysten eniten käytämä keino kustannusten vähentämiseksi (-40% kyselyyn vastanneista yrityksistä); irtisanomisia on käyttänyt 5%
Operatiiviset häiriöt	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Koronakriisillä on ollut merkittäviä vaikutuksia toimitusketjuihin kaikilla kyselyn sektoreilla: -60% vastasi, että toimitusketjut ovat häiriintyneet ◆ Eniten häiriöitä kokeneita yrityksiä oli teollisuudessa sekä tukku- ja vähittäistavarakaupassa, joissa -70% vastasivat toimitusketjujen häiriintyneen, yleisimpien syiden ollessa raaka-aineiden ja materiaalien saatavuus sekä logistiikka
Investointinäköymä	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 30-40% pk-yrityksistä arvioi aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden arvon vähenevän loppuvuoden aikana yli 30% edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna (huhti-joulukuu 2019) ◆ Yhteensä arvioitu investointien lasku voisi laskennallisesti edustaa noin 10%:n laskua pk-yritysten vuoden 2018 aineellisten investointien tasosta
Valtion toimien vaikuttavuus	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Business Finlandin tai Finnveran tukea saaneista pk-yrityksistä noin 50% arvioi tukitoimien helpottaneen yrityksen toimintaa paljon tai hyvin paljon ◆ Toistaiseksi valtion tukea koronakriisin aikana saaneiden yritysten joukko on rajallinen; alle 10% kyselyyn vastanneista pk-yrityksistä ilmoittaa saaneensa Finnveran tai Business Finlandin tukea. Business Finlanding 7.5. hakemusdatan perusteella 12% on saanut tukea ja 25% on hakemassa

Liikevaihdon päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

~68% yrityksistä arvioi liikevaihtonsa laskeneen maalisi- ja huhtikuun aikana verrattuna edellisvuoteen

- ◆ Yhteensä huhtikuuhun mennessä 68% yrityksistä uskoo liikevaihtonsa laskevan, 18% uskoo liikevaihdon pysyvän samana ja 12% uskoo liikevaihdon nousevan
- ◆ 53% kaikista vastanneista arvioi liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa verrattuna edelliseen vuoteen ja 55% arvioi liikevaihdon laskevan edelleen huhtikuussa nykyisestä tasosta
- ◆ ~30% kaikista vastanneista kärsivät erityisen paljon ja arvioivat liikevaihtonsa laskeneen sekä maalisi- että huhtikuussa yli 40%

Teollisuussektorilla tilauskanta on heikentynyt 65% vastaajilla

- ◆ Teollisuussektorilla yleensä tilausyykli ovat pidempiä (kuukausia), joten liikevaihdon lasku näkyy todennäköisesti vasta kuukausia myöhemmin, kun uusia tilauksia ei ole tullut koronakriisin takia nyt maalisi/huhtikuussa: 374 vastanneesta teollisuusyrityksestä 65% arvioi tilauskannan heikentyneen - 31% arvioi sen heikentyneen merkittävästi

Kahtiajako: osa pärjää hyvin, suurin osa kärsii

- ◆ Kyselyn perusteella n. 10%:lla liikevaihto on pudonnut yli 50% ja vastaavasti n. 10%:lla on kasvanut maalisi/huhtikuussa edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna
- ◆ Reaaliaikaisen laskutusdatan perusteella n. 55%:lla laskutus on kasvanut ja 30%:lla on pudonnut yli 50% maalisi/huhtikuussa edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna

Sektoreista Rakentaminen pärjää parhaiten; heikoiten menee Majoitus- ja ravitsemus-, Tukku- ja vähittäiskauppa- sekä Kuljetussektorilla

- ◆ Rakentamisessa 53% arvioi liikevaihtonsa laskeneen maalisi- ja huhtikuussa yhteensä edelliseen vuoteen verrattuna
- ◆ Vastaavasti Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa 98%, Tukku- ja vähittäiskaupassa 73% ja Kuljetuksessa ja varastoinnissa 73% arvioi liikevaihtonsa laskeneen maalisi- ja huhtikuussa edelliseen vuoteen verrattuna

Pienemmät yritykset kärsivät enemmän kuin suuremmat; alueelliset erot ovat pieniä

- ◆ 53% 5-9 henkilöä työllistävästä yrityksistä oli arvioinut liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa edelliseen vuoteen verrattuna, kun taas 100-249 henkilön yrityksissä vastaavan osuus oli 37%; Alueelliset erot liikevaihdon laskussa hyvin pienet

Käyttökateen päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Käyttökate on heikentynyt 55%:lla vastanneista

- ◆ Noin 54% vastanneista arvioi käyttökateensa heikentyneen koronakriisin vaikutuksesta
- ◆ Noin 21% arvioi käyttökateensa heikentyneen yli 40%

31% haastatelluista yrityksistä oli kannattavia ennen koronakriisiä, mutta tekevät nyt tappiota

- ◆ 31% vastanneista arvioi olleensa kannattavia ennen kriisiä, mutta muuttuneensa kannattamattomiksi käyttökateetasolla koronakriisin vaikutuksesta
- ◆ 64% vastanneista arvioi olevansa edelleen kannattavia kriisistä huolimatta, mutta 23% arvioi käyttökateensa kuitenkin heikenneen
- ◆ 5% vastanneista arvioi olleensa jo ennen kriisiä kannattamattomia
- ◆ Tilinpäätösdatan perusteella jopa 21% oli jo ennen kriisiä kannattamattomia käyttökateetasolla, ja arvioidusti 22% lisää muuttuisi kannattamattomiksi kriisin takia

Sektoreista Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa, Hallinto- ja tukipalveluissa, ja Tukku- ja vähittäistavarakaupassa käyttökate on laskenut eniten

- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa 91% arvioi käyttökateensa laskeneen, Hallinto- ja tukipalveluissa 62% ja Tukku- ja vähittäistavarakaupassa 59%
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminta on kärsinyt eniten: 46% yrityksistä arvioi käyttökateen laskukseen yli 80%
- ◆ Parhaiten pärjää Rakentaminen, jossa 43% arvioi käyttökateensa laskeneen, ja niissäkin suurimmalla osalla (29%) lievästi (0-20%)

Maksukyvyn ja sopeuttamistoimenpiteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Yli puolella maksukyky kestää useamman kuukauden, mutta n. 10%:lla tilanne on kriittisempi

- ◆ 68% vastanneista arvioi maksukykynsä riittävän yli 2 kuukautta
- ◆ 11% vastanneista arvioi maksukykynsä riittävän alle 4 viikkoa

Maksukyvykkyyden tilanne muilla kuin kriittisesti tarvitsevilla on mahdollisesti parempi todellisuudessa kuin kyselyn perusteella

- ◆ Käyttäen tilinpäätösdataa n. 75%:lla arvioidaan kassavarojen riittävän yli 6kk, kun taas kyselyn perusteella vain n. 30%:lla
- ◆ Kriittisesti alle kuukaudessa maksukyvyttömiä on myös tilinpäätösarvioiden perusteella n. 10%

Yrityksen koko korreloi kyselyn mukaan maksukyvyn kanssa: suuremmat yritykset ovat maksukykyisempiä; alueelliset erot ovat pieniä

- ◆ Sekä suurilla että pienillä yrityksillä on noin 10% osuus, joka arvioi maksukyvykseen alle 1 kk
- ◆ 100-249 henkilöä työllistävistä yrityksistä 48% arvioi kyselyn perusteella maksukykynsä riittävän yli 6 kk - pienissä 5-9 henkilön yrityksissä vastaava luku on 27%
- ◆ Kaikilla alueilla on 11-13% alle kuukauden maksukyvyn yrityksiä; Etelä-Suomessa hieman muita alueita suurempi osuus yrityksiä, joiden maksukyky kestää yli 3 kk (59%)

Kyselyn mukaan yrityksillä on rajallinen kyky sopeuttaa kustannuksia: 62% arvioi pystyvänsä supistamaan enintään 20%

- ◆ 40% arvioi, että pystyy supistamaan kustannuksiaan 1-20%; 22% arvioi, ettei pysty supistamaan kustannuksiaan laikaan
- ◆ Majoitus- ja ravitsemusala pystyy sopeuttamaan kustannuksiaan parhaiten: 42% arvioi pystyvänsä supistamaan kustannuksiaan yli 40%

Lomautukset on eniten käytetty säästökeino; osa yrityksistä on jo tukeutunut irtisanomisiin

- ◆ 42% kaikista vastanneista ilmoitti käyttäneensä lomautuksia säästökeinoon ja vain 5% käyttäneensä irtisanomisia
- ◆ Majoitus- ja ravitsemusosalalla 79% on käyttänyt lomautuksia ja 8% irtisanomisia
- ◆ Teollisuudessa 39% on käyttänyt lomautuksia ja 4% irtisanomisia

Operatiivisten haasteiden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Yli puolet (~60%) ovat raportoineet kriisin vaikuttaneen toimitusketjuihinsa negatiivisesti

- ◆ 46-69% vastanneista ovat arvioineet toimitusketjunsä häiriintyneen jonkin verran tai merkittävästi

Ongelmat ovat olleet yleisimpiä Teollisuudessa ja Tukku- ja vähittäiskaupparektorilla

- ◆ 69% sekä Teollisuus- että Tukku- ja vähittäiskaupparektorin vastanneista ovat arvioineet toimitusketjunsä häiriintyneen jonkin verran tai merkittävästi, erityisesti raaka-aineisiin ja logistiikkaan liittyen

Toimitusketjuongelmista yleisimmät ovat raaka-aineiden saatavuus ja logistiikka

- ◆ Yrityksistä 36% arvioivat raaka-aineiden ja materiaalien saatavuuden vaikeutuneen, 20% kertovat logistiikkahaasteista, 11% kertovat ulkopuolisten palveluiden saatavuuden vaikeutuneen, 9% arvioivat työntekijöiden saatavuuden vaikeutuneen

Teollisuudessa yleisin ongelma on ollut raaka-aineiden saatavuudessa

- ◆ 55% teollisuusyrityksistä arvioivat raaka-aineiden ja materiaalien saatavuuden, 23% logistiikan, 12% ulkopuolisten palveluiden saatavuuden ja 8% työntekijöiden saatavuuden vaikeutuneen

Uudellamaalla operatiivisia haasteita muita alueita enemmän

- ◆ Uudellamaalla operatiivisia haasteita on havaittu enemmän kuin muissa maakunnissa kaikilla toimialoilla
- ◆ Teollisuus sekä tukku- ja vähittäiskaupparektorit suurimmat kärsijät operatiivisista haasteista yli maakuntien

Investointinäkymien päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Investoinnit supistuvat euromääräisesti eniten Teollisuudessa ja Kuljetuksessa ja varastoinnissa	<ul style="list-style-type: none"> Teollisuudessa investointien arvioidaan kyselyn perusteella supistuvan 90-100 EURm (10% Teollisuus pk-yrityksien investoinneista), ja Kuljetuksessa ja varastoinnissa 70-80 EURm (11% Kuljetuksen ja varastoinnin pk-yrityksien investoinneista) Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa investointien arvioidaan supistuvan 25-30 EURm (17% Mara-sektorin pk-yrityksien investoinneista)
30-40% pk-yrityksistä odottaa investointien laskevan loppuvuoden aikana vähintään 30% edelliseen vuoteen verrattuna	<ul style="list-style-type: none"> Vain harvat (n. 1-10% sektorista riippuen) ovat arvioineet kasvattavansa investointeja loppuvuodesta verrattuna edelliseen vuoteen Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa investointien odotetaan laskevan eniten: 70% arvioi laskun olevan yli 30%; muilla sektoreilla 28-37% arvioi laskun olevan yli 30%
Pienet erot yrityskokoluokkien ja alueiden välillä	<ul style="list-style-type: none"> Investointinäkymissä ei ole merkittäviä eroja eri kokoisten yritysten välillä - noin 65% yrityksistä odottaa investointien laskevan, 30-40% yrityksistä odottaa investointien laskevan yli 30% Minimaaliset erot eri maakuntien välillä loppu vuoden investointien näkökulmasta
Negatiiviset investointinäkyvät indikoivat heikkoa luottamusta tulevaisuuden näkyisiin	<ul style="list-style-type: none"> Investointien on arvioitu pienentyneen alkuvuodesta ja arvioidaan pienentyvät myös loppuvuodesta edellisen vuoden tasoon verrattuna, mikä indikoi jo tehtyjä investointien vähentämispäätöksiä sekä heikentynyttä luottamusta tulevaisuuden kasvuun
Suomen pk-yritysten aineelliset nettoinvestoinnit vähenevät noin 11% (390 EURm) kyselyn perusteella	<ul style="list-style-type: none"> Käyttäen Tilastokeskuksen 2018 dataa aineellisista nettoinvestoinneista pk-yrityksillä valituilla 7 sektorilla (3 725 EURm), investoinnit vähentyvät kyselyn perusteella noin 11% eli 390 EURm Kokonaisuudessaan näillä 7:llä sektorilla pk-yritysten nettoinvestoinnit edustavat 37% kaikkien yritysten nettoinvestoinneista (10 148 EURm), eli pk-yritysten investointien 390 EURm lasku edustaa n. 4% laskua kokonaisinvestoinneista

Valtion toimien vaikuttavuuden päähavainnot

Päähavainnot

Avainfaktat kyselystä ja muista lähteistä

Noin 10% on ilmoittanut saaneensa tukea kyselyhetkellä, mutta neljäsosa on jo hakenut

- ◆ 6% vastanneista ilmoitti saaneensa Finnveran ja 9% Business Finlandin tukea
- ◆ Lisäksi 6% vastanneista ilmoitti hakeneensa Finnveran ja 25% Business Finlandin tukea
- ◆ Business Finlandin 7.5. hakemusdatan perusteella 12% on saanut BF:n tukea ja 25% on hakemassa

Noin puolet koki Finnveran ja Business Finland tukien auttavan paljon tai hyvin paljon

- ◆ Yrityksistä, jotka saivat Finnveran tukea, 56% koki sen auttavan paljon tai hyvin paljon - loput kokivat sen auttavan vähän, hyvin vähän tai ei ollenkaan
- ◆ Yrityksistä, jotka saivat Business Finlandin tukea, 40% koki sen auttavan paljon tai hyvin paljon - loput kokivat sen auttavan vähän, hyvin vähän tai ei ollenkaan

Yhteensä 213 yritystä oli saanut BF tai FV tukea, joista 36% oli yrityksiä, jotka arvioivat liikevaihtonsa laskeneen yli 40%

- ◆ Yhteensä kyselyhetkellä 213 yritystä vastanneista oli saanut tukea Finnveralta tai Business Finlandilta. Näistä 36% oli yrityksiä, jotka arvioivat liikevaihtonsa laskeneen yli 40% 2019 maaliskuun tasosta. 8% oli yrityksiä, jotka arvioivat liikevaihtonsa laskeneen yli 40% ja kassavarojen riittävän alle kuukauden

Pk-yritykset toivovat päättäjiltä suoraa rahallista tukea ja verohelpotuksia

- ◆ Kyselyn vastauksista selviää, pk-yritykset toivovat päättäjiltä suoraa rahallista tukea, helpotuksia verotukseen (esim. ALV) ja palkanantajamaksuihin (esim. TYEL)
- ◆ Osa painotti myös koronan testauksen lisäämistä, jotta kulutustasot saataisiin palautettua erityisesti vähittäiskaupparektorilla

Kyselytutkimus suoritettu 15.4.-5.5, joten on oletettavaa, että Finnveran ja Business Finlandin tukiin liittyvät vastaukset vanhentuvat nopeasti (monet saattavat olla saaneet tukia pian kyselyhetken jälkeen)

Agenda

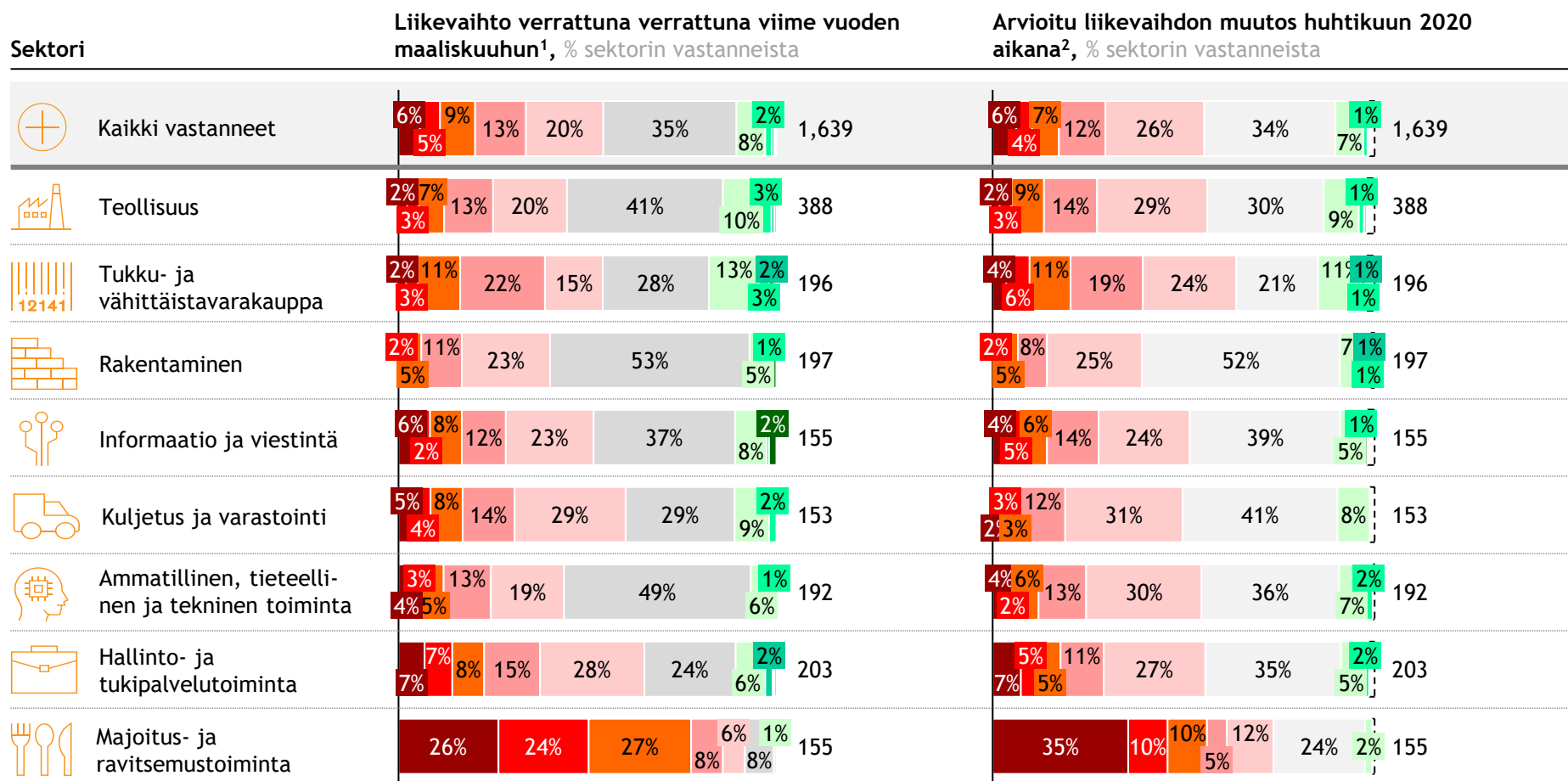
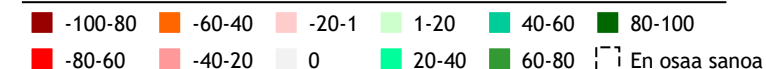
- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - **Liikevaihdon kehitys**
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - Käyttökäteen kehitys
  - Maksukyky ja rahoitusasema
  - Operatiiviset häiriöt
  - Investointinäköymä
  - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

1. Yhteenveto: Koronakriisi on heikentänyt merkittävästi pk-yritysten liikevaihtoa: yli puolien yritysten liikevaihdon odotetaan laskevan

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

2.1. Kuinka paljon arvioitte liikevaihtonne heikkenevän huhtikuun aikana verrattuna maaliskuun 2020 liikevaihtoon?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ Liikevaihdon arvioidaan laskeneen yli puolissa yrityksissä, ja jopa 20% yriksillä liikevaihto on laskenut yli 40%
- ◆ Harva pk-yritys on pystynyt koronakriisin aikana kasvattamaan liikevaihtoaan
- ◆ Pk-yritykset odottavat liikevaihdon laskevan edelleen huhtikuun aikana maaliskuun tasosta
- ◆ Heikoimminkin liikevaihdollisesti arvioi huhtikuussa pärjäävänsä majoitus- ja ravitsemustoiminta, ja parhaiten rakentaminen
- ◆ Business Finlandin kyselyn mukaan (650 rahoituksen hakijaa) helmikuun alussa vielä noin puolet kaikista vastaajista arvioi, että vaikutukset liikevaihtoon ovat hyvin pienet; maaliskuussa tällaisen arvion esitti enää 7% vastaajista, ja 85% arvioi, että vaikutukset ovat kielteisiä tai hyvin kielteisiä

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 2, 2.1 ja 2.2.

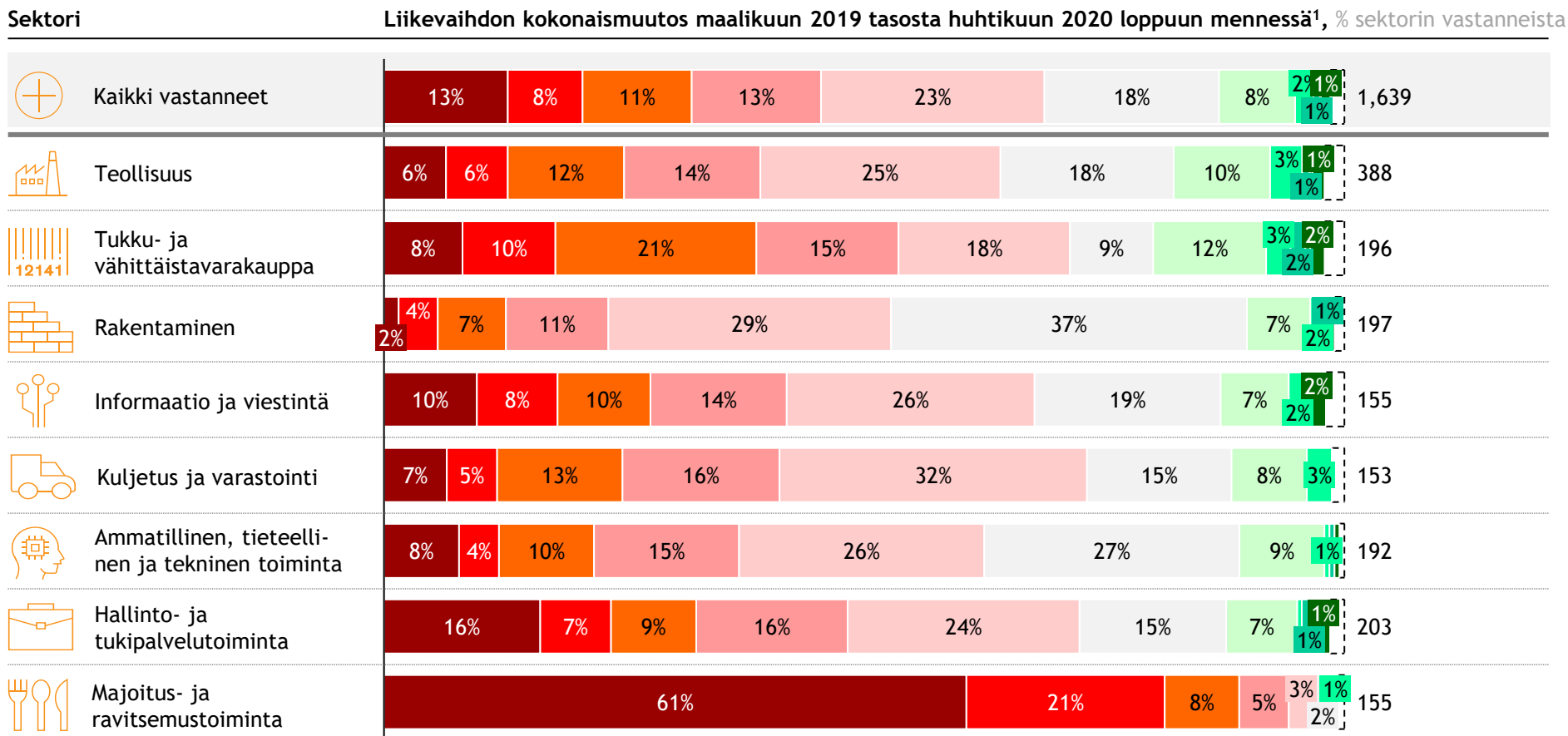
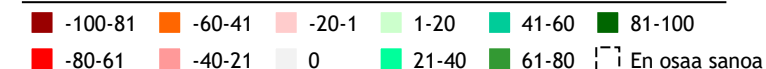
1. Maalis- ja huhtikuun kokonaisvaikutus liikevaihtoon vielä kahtiajoisempi: sekä erittäin huonosti että hyvin pärjäävien osuus suurenee

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

2.1. Kuinka paljon arvioitte liikevaihtonne heikkenevän huhtikuun aikana verrattuna maaliskuun 2020 liikevaihtoon?

Kokonaismuutos = $-(1 - (1 + LV\ muutos\% \text{ maaliskuussa}) * (1 + LV\ muutos\% \text{ huhtikuussa}))$

Liikevaihdon kokonaismuutos, %

Kommentit

- ◆ Liikevaihdon odotetaan laskevan yli 70%:ssa yrityksistä maaliskuun ja huhtikuun aikana, ja jopa ~35% yrityksistä liikevaihdon odotetaan laskevan yli 40%
- ◆ Yli 40% liikevaihdon kokoneiden yritysten osuus suurenee (verrattuna yksittäin joko maalis- tai huhtikuuhun), koska monet yritykset ovat arvioineet liikevaihdon laskeneen sekä maalis- että huhtikuussa
- ◆ Kasvavien yritysten osuus suurenee myös, koska kriisissä osa yrityksistä ovat kasvattaneet liikevaihtoa sekä maalis- että huhtikuussa
- ◆ Muuttumattomien osuus pienenee selvästi, verrattuna pelkästään maaliskuun liikevaihtomuutoksen jakaumaan, eli osa yrityksistä, joilla liikevaihto ei vielä laskenut maaliskuussa arvioi liikevaihtonsa laskeneen huhtikuussa

1. Perustuen kyselyn kysymyksiin 1, 2, 2.1 ja 2.2.

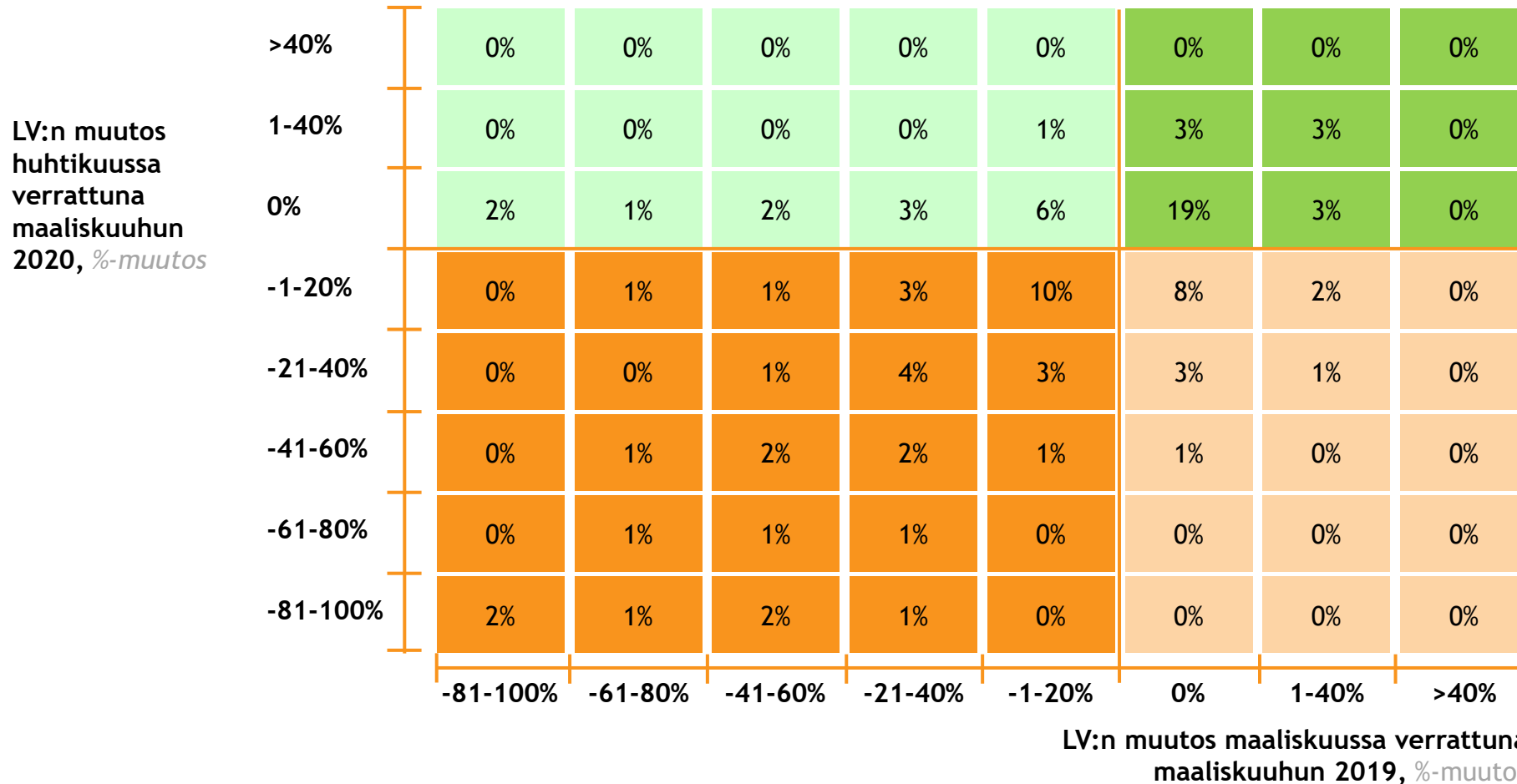
1. 39% yrityksistä arvioi liikevaihdon laskevan sekä maaliskuusta huhtikuussa – 29%:lla liikevaihto muuttumaton tai kasvanut

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun? (x-akseli)
 2. Arvioitko liikevaihtonne heikkenevän vai kasvavan huhtikuun aikana? Kuinka paljon verrattuna 2020 maaliskuuhun? (y-akseli)

Liikevaihdon muutos huhtikuussa ja maaliskuussa, % kaikista kyselyyn vastanneista yrityksistä

n=1639

Kommentit

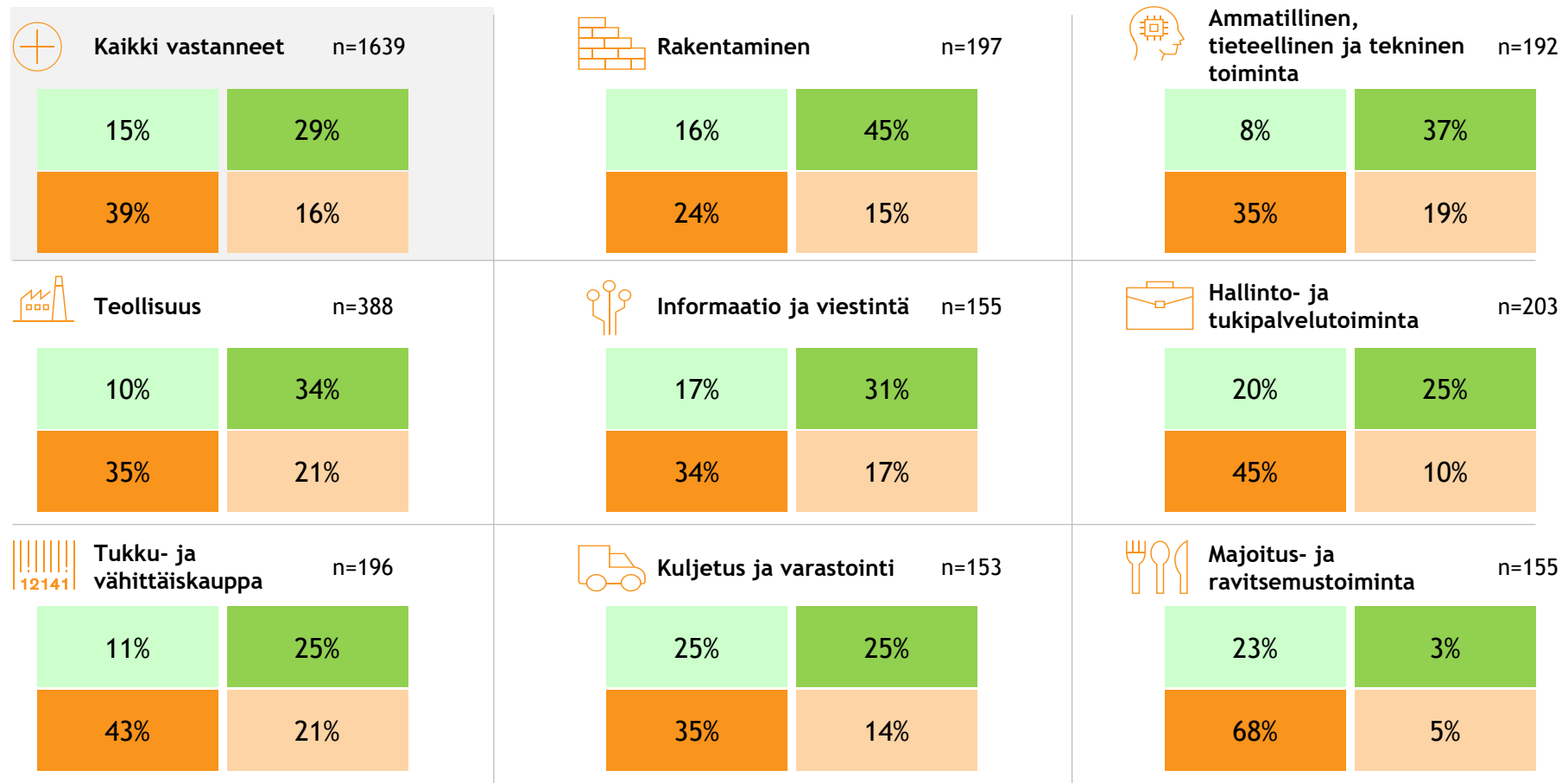

- Tuplalasku (39% kaikista):** yritykset, jotka arvioivat liikevaihtonsa laskeneen sekä maaliskuussa verrattuna edelliseen vuoteen, että huhtikuussa edelleen nyt maaliskuun tasosta
- Viiveellä laskevat (16% kaikista):** yritykset, joilla liikevaihto ei laskenut maaliskuussa verrattuna edellisen vuoden tasoon, mutta arvioivat sen nyt laskevan huhtikuussa
- Toipuvat (15% kaikista):** yritykset, jotka arvioivat liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa, mutta uskovat sen pysyvän samana tai jopa kasvavan huhtikuussa
- Kasvajet/muuttumattomat (29% kaikista):** yritykset, jotka kasvattivat tai säilyttivät liikevaihtotasonsa sekä maaliskuusta huhtikuussa kriisistä huolimatta

1. Sektorikohtaisia eroja kriisin ajoituksesta on nähtävillä: Teollisuudessa enemmän viiveellä laskijoita, Mara-sektorilla eniten tuplalaskijoita

■ Toipuvat: LV laski maaliskuussa, LV sama tai kasvanut huhtikuussa
 ■ Kasvajät: LV sama tai kasvanut sekä maalisk- että huhtikuussa
 ■ Tuplalasku: LV laski sekä maalisk- että huhtikuussa
 ■ Viiveellä: LV sama tai kasvanut maaliskuussa, LV laski huhtikuussa

Liikevaihdon muutos huhtikuussa ja maaliskuussa¹, % osuus sektorin vastanneista

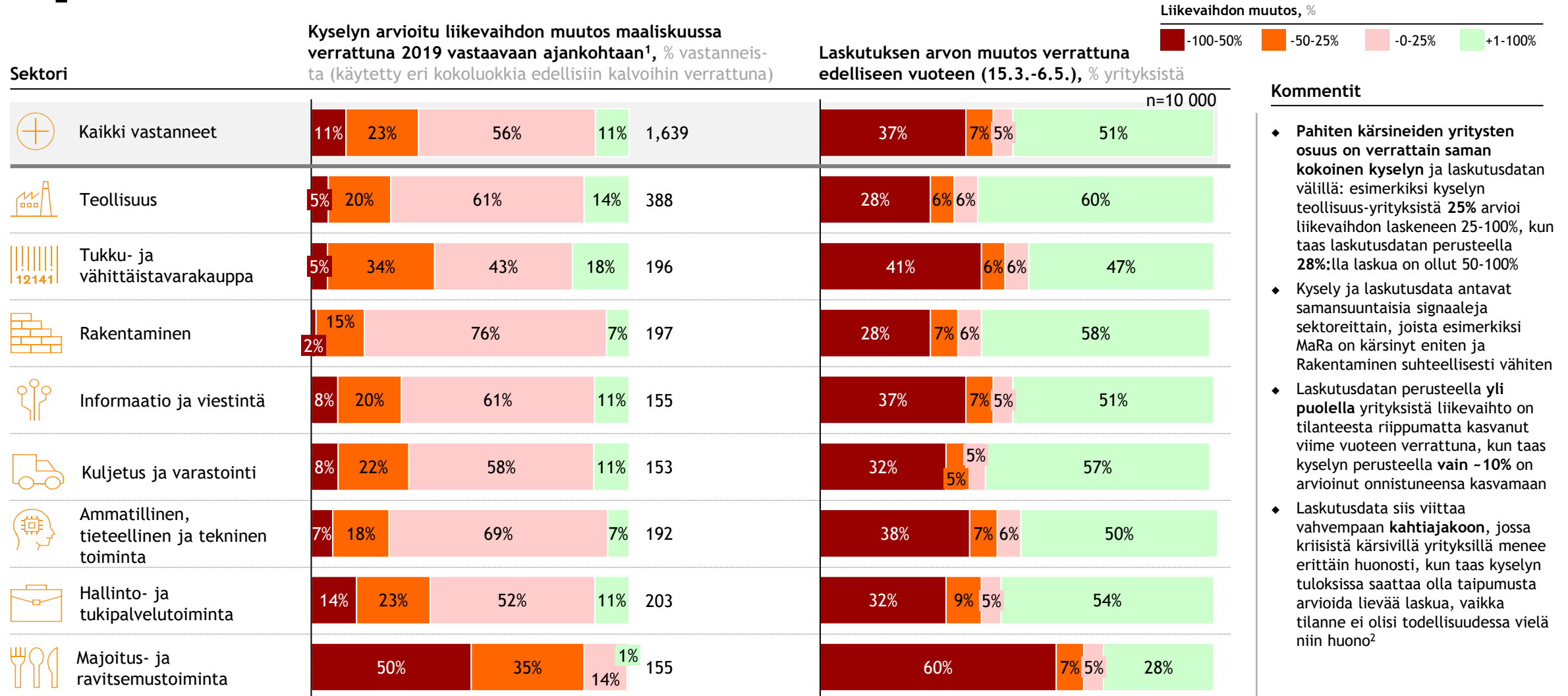

Kommentit

- ◆ Teollisuudessa on suhteellisesti enemmän viiveellä laskijoita (21%) kuin kaikilla vastanneilla keskimäärin (16%)
- ◆ Eniten tuplalaskun kokeneita on majoitus- ja ravitsemustoiminnassa (68%)
- ◆ Myös hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa (45%) sekä tukku- ja vähittäiskaupassa (43%) on hieman enemmän tuplalaskun kokeneita, mikä indikoi koronavaiheen iskeneen näihin sektoreihin ensin hieman voimakkaammin
- ◆ Rakentamissektorilla on suurin osuus kasvaneita/liikevaihtonsa säilyttäneitä (45%)

¹ Perustuen kyselyn kysymyksiin 1 ja 2

1. Kahtiajako pk-yrityksissä: 30-40% menettänyt yli puolet laskutuksestaan, mikä näkyy myös kyselyssä – vähemmän vakavassa tilanteessa olevilla vaikuttaisi olevan kyselyssä taipumusta arvioida alakanttiin

Kommentit

- ♦ Pahiten kärsineiden yritysten osuus on verrattain saman kokoinen kyselyn ja laskutusdatan välillä: esimerkiksi kyselyn teollisuus-yrityksistä 25% arvioi liikevaihdon laskeneen 25-100%, kun taas laskutusdatan perusteella 28%:lla laskua on ollut 50-100%
- ♦ Kysely ja laskutusdata antavat samansuuntaisia signaaleja sektoreittain, joista esimerkiksi MaRa on kärsinyt eniten ja Rakentaminen suhteellisesti vähiten
- ♦ Laskutusdatan perusteella **yli puolella** yrityksistä liikevaihto on tilanteesta riippumatta kasvanut viime vuoteen verrattuna, kun taas kyselyn perusteella **vain ~10%** on arvioinut onnistuneensa kasvamaan
- ♦ Laskutusdata siis viittaa vahvempaan **kahtiajako**on, jossa kriisistä kärsivillä yrityksillä menee erittäin huonosti, kun taas kyselyn tuloksissa saattaa olla taipumusta arvioida lievää laskua, vaikka tilanne ei olisi todellisuudessa vielä niin huono²

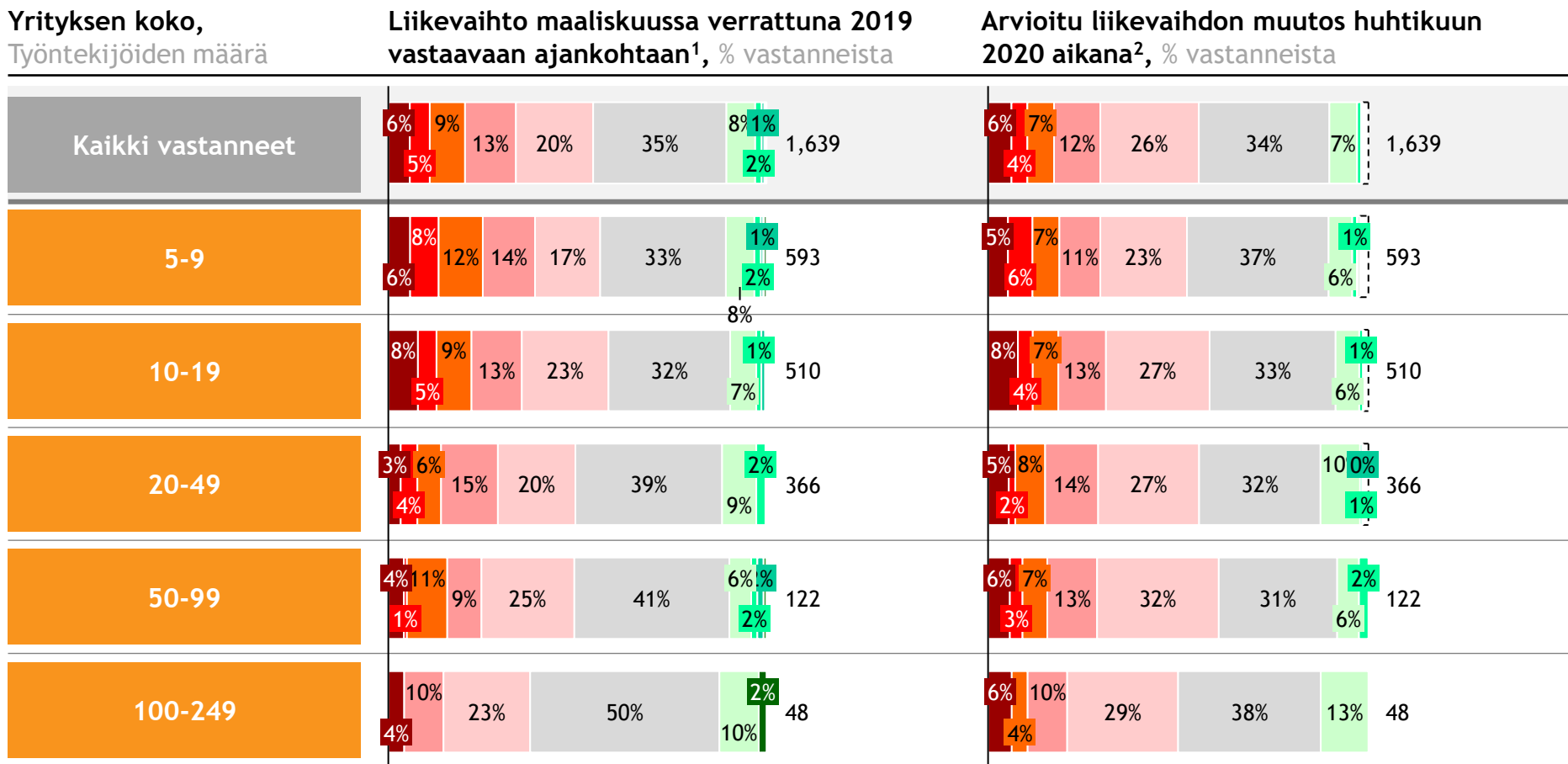
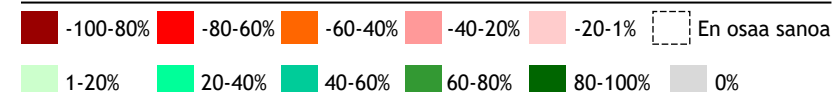
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. Accountor data myös normalisoitu vastaamaan erityisesti 1-10 hengen yrityksiä, mikä voi korostaa pieniä yrityksiä, jotka ovat erityisen haavoittuvaisia

1. Kaikista pienimmät pk-yritykset arvioivat liikevaihdon heikentyneen eniten ja kehityksen arvioidaan jatkuvan kaikissa kokoluokissa

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

2. Arvioitko liikevaihtonne heikkenevän vai kasvavan huhtikuun aikana? Kuinka paljon?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ 57% pienimmistä 5-9 henkilöä työllistävästä yrityksistä on arvioinut kärsivänsä liikevaihdon laskusta maaliskuussa; suuremmilla tilanne hieman parempi (37% yli 100 henkilön yrityksistä raportoi liikevaihdon laskua)
- ◆ Huhtikuussa 5-9 henkilön yrityksistä pienempi osuus (52%) kuin maaliskuussa arvioi liikevaihtonsa laskevan; Yli 100 henkilön yrityksillä tilanne on päinvastoin, eli suurempi (49%) osuus arvioi laskua, mikä viittaa siihen, että kriisi on ensin iskenyt pienempiin yrityksiin ja vasta viiveellä isompiin
- ◆ Kasvavien osuus pysyy suunnilleen samana maalissa huhtikuussa

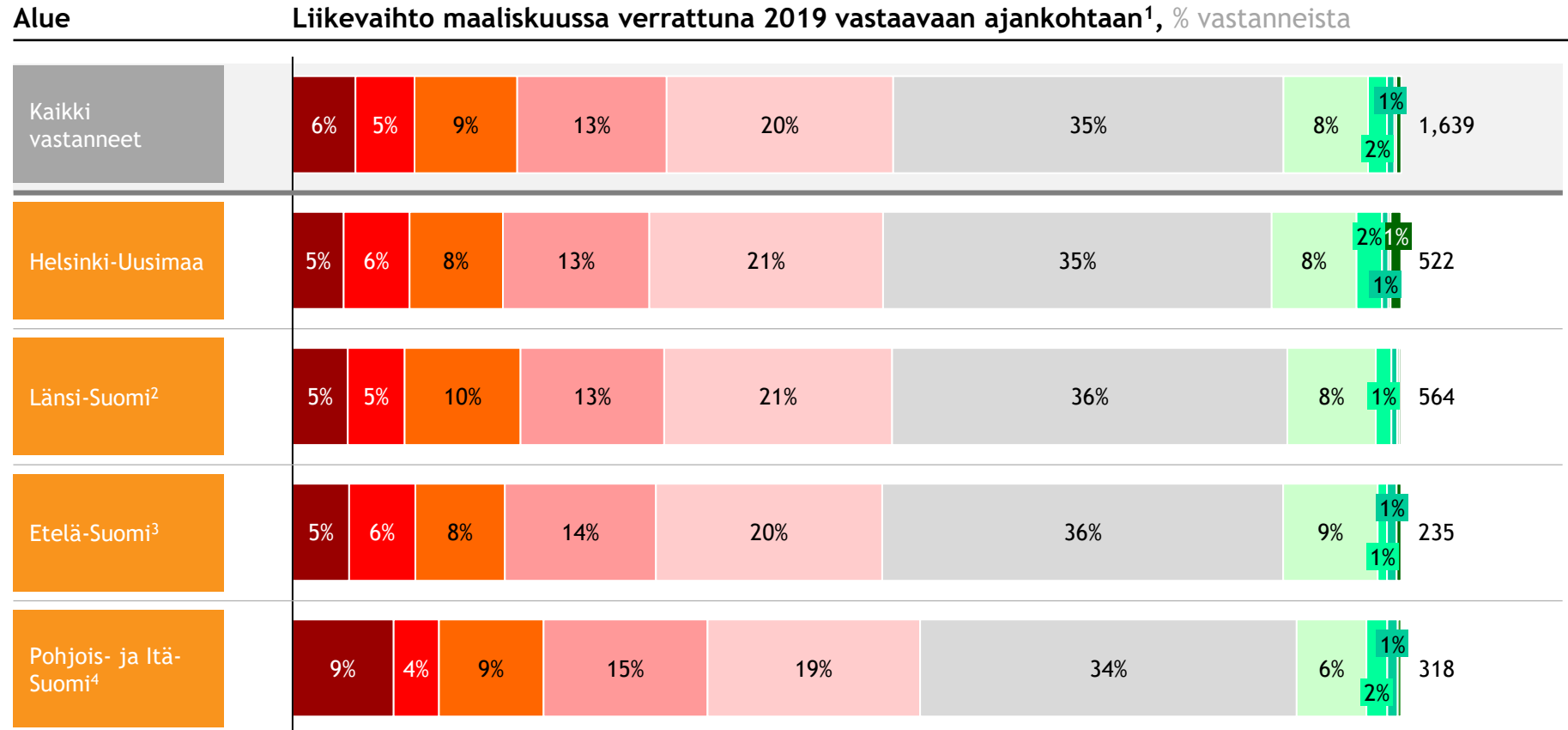
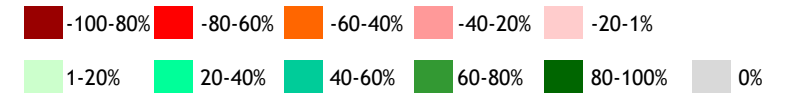
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 2, 2.1 ja 2.2

1. Pk-yritysten liikevaihto heikentynyt ympäri Suomea – alueelliset erot hyvin pieniä

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ Liikevaihto on heikentynyt ympäri Suomea: 53-56% pk-yrityksistä kaikilla alueilla on arvioinut liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa verrattuna edelliseen vuoteen
- ◆ Kokonaisuudessaan alueelliset suhteelliset erot laskeneissa ja kasvaneissa yrityksissä ovat pienet: laskeneita ~55%, muuttumattomia ~35%, kasvaneita ~10%
- ◆ Pohjois- ja Itä-Suomessa hieman muita alueita suhteellisesti enemmän yrityksiä, joissa liikevaihto on laskenut: ero tulee erityisesti -100-80% laskun yrityksistä

1 Perustuen kyselyn kysymykseen 1

2 Sisältää alueet: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa

3 Sisältää alueet: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala

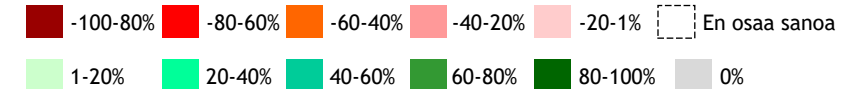
4 Sisältää alueet: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

1. Teollisuus: Koronakriisi heikentänyt yritysten liikevaihtoa lähes kaikilla teollisuudenaloilla

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

2. Arvioitko liikevaihtonne heikkenevän vai kasvavan huhtikuun aikana? Kuinka paljon?

Liikevaihdon muutos, %

Teollisuus

Toimialat	Liikevaihto maaliskuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan ¹ , % vastanneista						Arvioitu liikevaihdon muutos huhtikuun 2020 aikana ² , % vastanneista								
Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	7%	13%	20%	41%	10%	388	9%	3%	14%	29%	31%	9%	388		
Elintarvikkeiden valmistus	13%	13%	25%	25%	13%	13%	24	8%	21%	13%	29%	21%	4%	24	
Juomien valmistus	33%	17%	17%	17%	17%	6	17%	33%	33%	17%	17%	6			
Tekstiilien valmistus	7%	7%	21%	7%	29%	29%	14	7%	7%	14%	29%	36%	7%	14	
Vaatteiden valmistus	17%	8%	25%	50%	12	8%	8%	17%	58%	8%	12				
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	27%	18%	27%	27%	11	18%	9%	9%	36%	18%	9%	11			
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	10%	10%	29%	38%	5%	5%	21	10%	14%	24%	38%	14%	21		
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6%	6%	6%	50%	19%	6%	16	6%	13%	6%	19%	31%	19%	6%	16
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	6%	25%	6%	44%	6%	13%	16	6%	19%	6%	44%	6%	19%	16	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7%	20%	53%	13%	7%	15	7%	7%	7%	20%	33%	13%	7%	7%	15
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33%	67%	3	33%	33%	33%	3								
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	5%	15%	20%	30%	15%	10%	20	10%	5%	15%	45%	20%	20		
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	18%	12%	59%	6%	5%	17	6%	12%	24%	47%	6%	17			
Metallienjalostus	7%	33%	53%	7%	15	7%	13%	33%	27%	13%	7%	15			
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	5%	12%	19%	57%	7%	42	5%	5%	14%	17%	24%	29%	5%	42	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	11%	6%	17%	44%	6%	5%	18	22%	28%	33%	11%	6%	18		
Sähkölaitteiden valmistus	8%	58%	25%	8%	12	8%	8%	42%	17%	17%	8%	12			
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	4%	9%	14%	21%	41%	7%	1%	56	5%	16%	34%	32%	9%	56	
Mootoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	5%	11%	32%	47%	19	5%	5%	11%	53%	21%	5%	19			
Muiden kulkuneuvojen valmistus	6%	19%	6%	63%	6%	16	6%	5%	31%	44%	6%	16			
Huonekalujen valmistus	6%	19%	13%	44%	13%	13%	16	6%	13%	31%	6%	38%	6%	16	
Muu valmistus	13%	25%	38%	13%	13%	8	13%	13%	38%	25%	13%	8			
Koneiden ja laitteiden korjaus	45%	9%	18%	18%	9%	11	27%	45%	18%	9%	11				

Kommentit

- ◆ Liikevaihto heikentynyt kautta linjan teollisuuden eri aloilla; harvat hyötynyt liikevaihdollisesti
- ◆ Suurista toimialoista elintarvikkeiden valmistus sekä muiden koneiden ja laitteiden valmistus ovat kärsineet eniten liikevaihdollisesti
- ◆ Vähiten suurista toimialoista ovat kärsineet paperin ja kartongin valmistus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus sekä sähkölaitteiden valmistus
- ◆ Kansainvälisesti kysyntä tukku- ja vähittäiskaupan tuotteille (poislukien elintarvikkeet) on pudonnut - tämän ennakoidaan näkyvän vientiyritysten liikevaihdossa pienellä viiveellä

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 2, 2.1 ja 2.2

1. Teollisuus: Tilauskanta on laskenut suurimmalla osalla teollisuusyrityksistä

6.1. Miten yrityksenne tilaukset on muuttunut kuluneen kuukauden aikana kun vertaatte vastaavaan aikaan vuonna 2019?

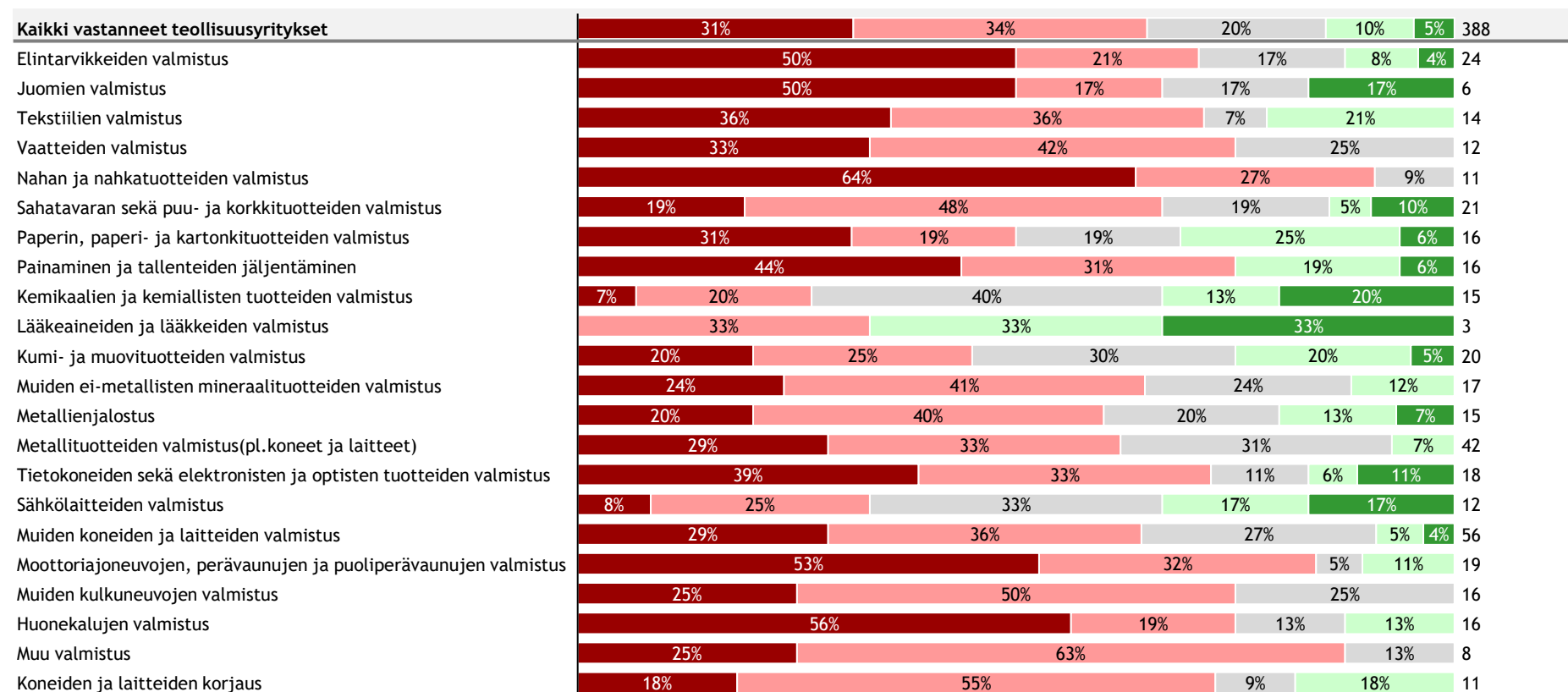
Teollisuus

Tilauksetmuutos

Toimialat

Tilauksetmuutos huhtikuussa verrattuna 2019 huhtikuuhun¹, % vastanneista

Kommentit

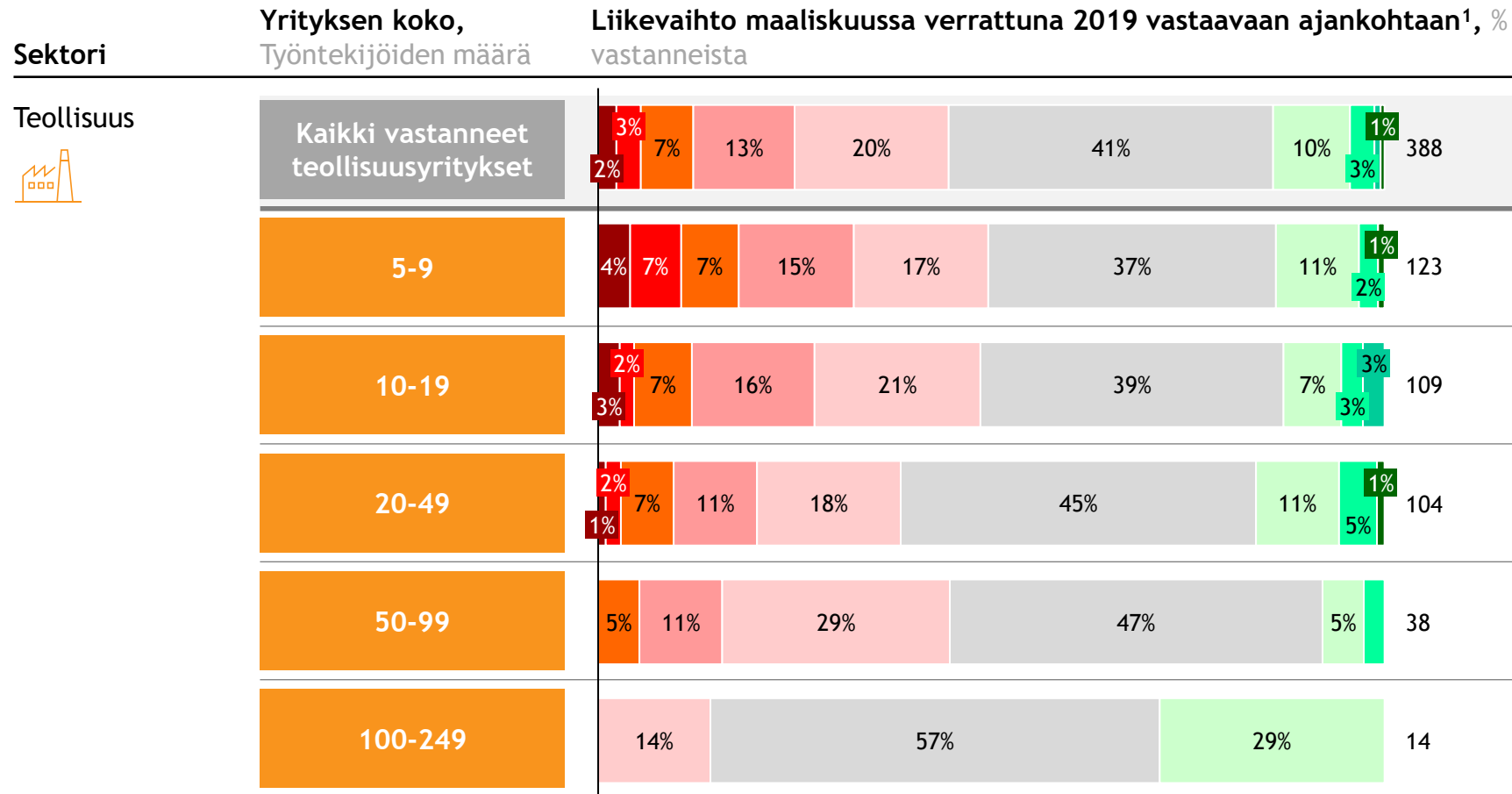
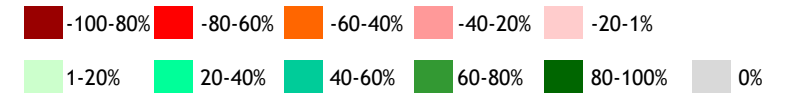
- ◆ Tilauksetmuutos vaihtelee toimialoittain
- ◆ Kokonaisuudessaan teollisuusyrityksistä 65% arvioi tilauksetmuutoksensa heikentyneen, 31% arvioi sen heikentyneen merkittävästi
- ◆ Alat, joista löytyy suurimmat osuudet (>50%) merkittävästi heikentyneitä tilauksetmuutoksia: elintarvikkeiden, juomien, nahan- ja nahkatuotteiden, tietokoneiden sekä elektronisten tuotteiden, moottoriajoneuvojen, sekä huonekalujen valmistuksessa
- ◆ Eniten tilauksetmuutoksen kasvusta kertovat paperi- ja kartonkituotteiden, kemikaalien, lääkeaineiden, sekä sähkölaitteiden valmistajat

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 6.1

1. Teollisuus: Koronakriisi on iskenyt pienempiin pk-yrityksiin vahvemmin kuin suurempiin

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ Pienimmät ovat kärsineet eniten: 5-9 henkilön yrityksistä 50% on arvioinut liikevaihtonsa laskeneen maaliskuussa 2019 tasosta
- ◆ Suuremmat yritykset ovat paremmassa kunnossa: yli 100 henkilön yrityksistä vain 14% on arvioinut liikevaihtonsa laskeneen lievästi ja 29% arvioinut liikevaihdon nousseen

1. Perustuen kyselyn kysymykseen

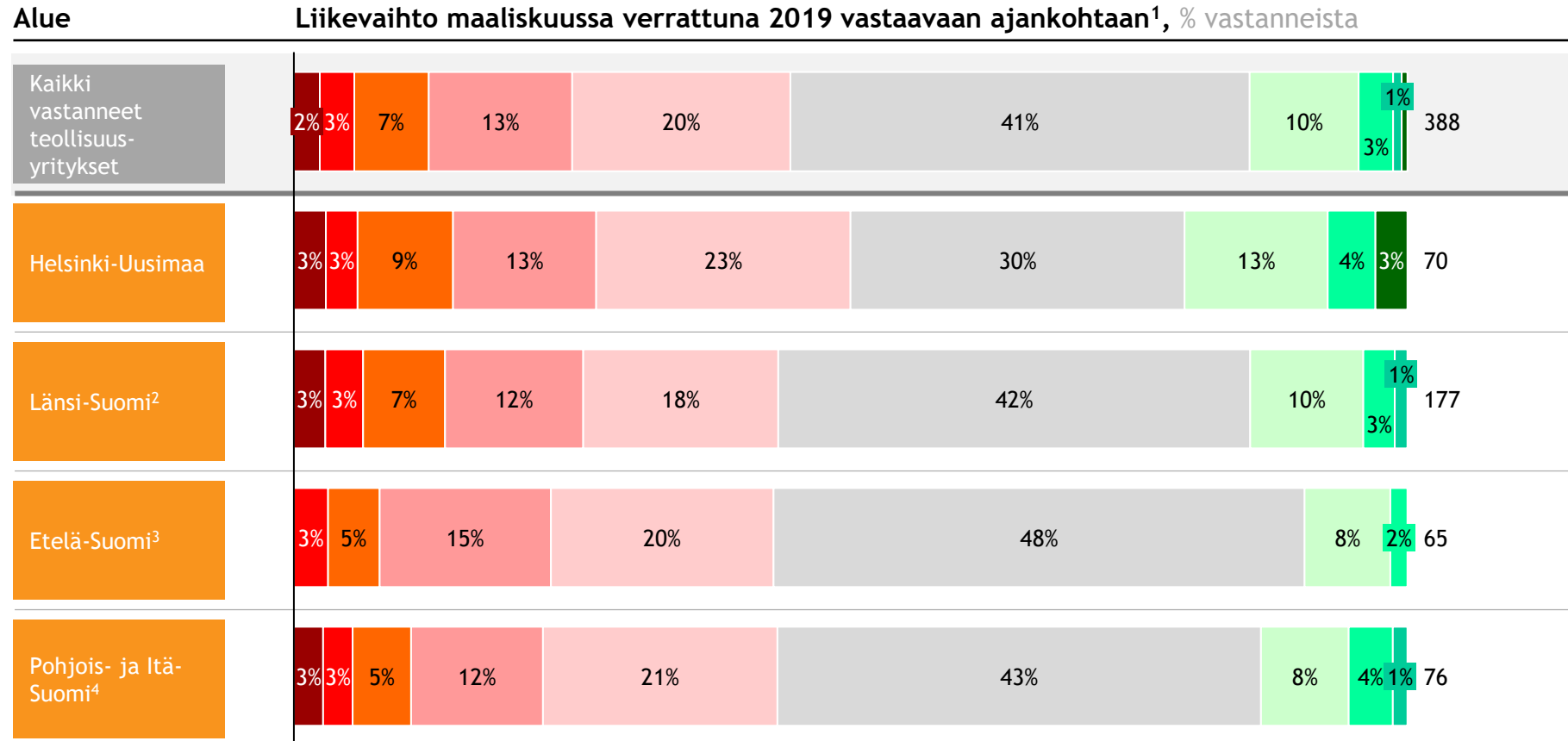
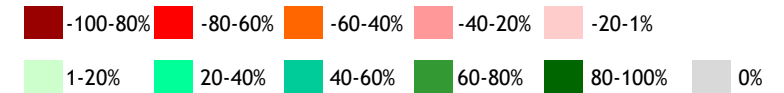
1. Teollisuus: Teollisuusyritysten liikevaihto heikentynyt ympäri Suomea – Uudellamaalla hieman enemmän laskijoita ja nousijoita

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

Teollisuus

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

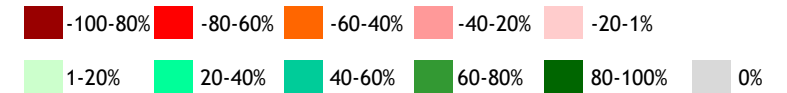
- ◆ Teollisuusyritysten liikevaihto heikentynyt erityisesti Uudellamaalla, jossa 51% vastanneista kertoi liikevaihtonsa laskeneen
- ◆ Uudellamaalla myös eniten tilanteesta huolimatta kasvaneita yrityksiä (20%)
- ◆ Muussa Suomessa vain pieniä eroja liikevaihdossa laskeneiden ja kasvaneiden osuuksien välillä: ~43% on laskenut, ~45% pysynyt samana, ja ~12% kasvanut

1 Perustuen kyselyn kysymykseen 1.   2 Sisältää alueet: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa
 3 Sisältää alueet: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala
 4 Sisältää alueet: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

1. Tukku- ja vähittäistavarakauppa: Elintarvikkeissa menee verrattain hyvin, vaikka kenttä onkin polarisoitunut – muu vähittäiskauppa on kärsinyt selvästi enemmän

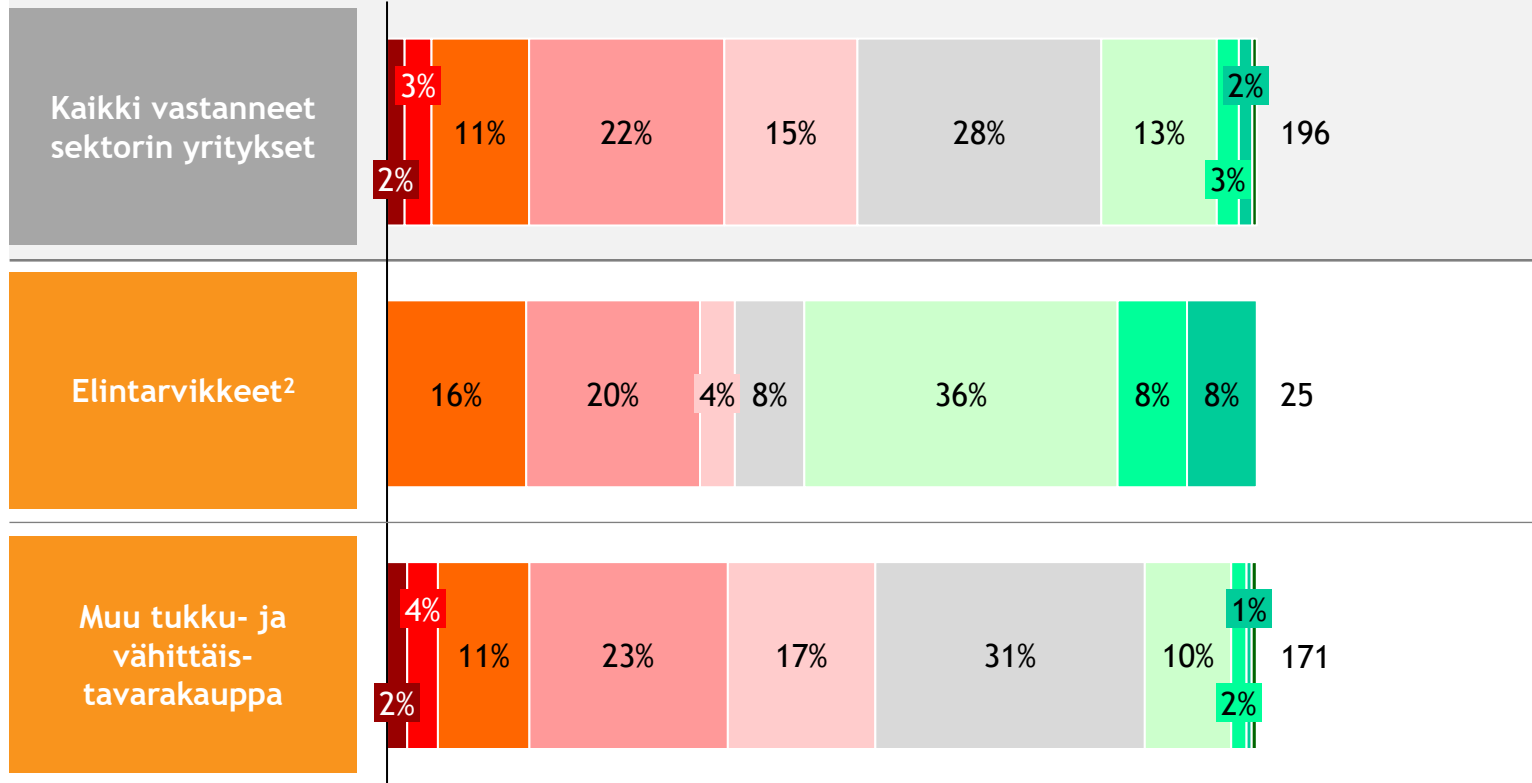
1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

Liikevaihdon muutos, %

Sektori Liikevaihto maaliskuussa verrattuna 2019 vastaavaan ajankohtaan¹, % vastanneista

Tukku- ja vähittäistavara-
kauppa

Kommentit

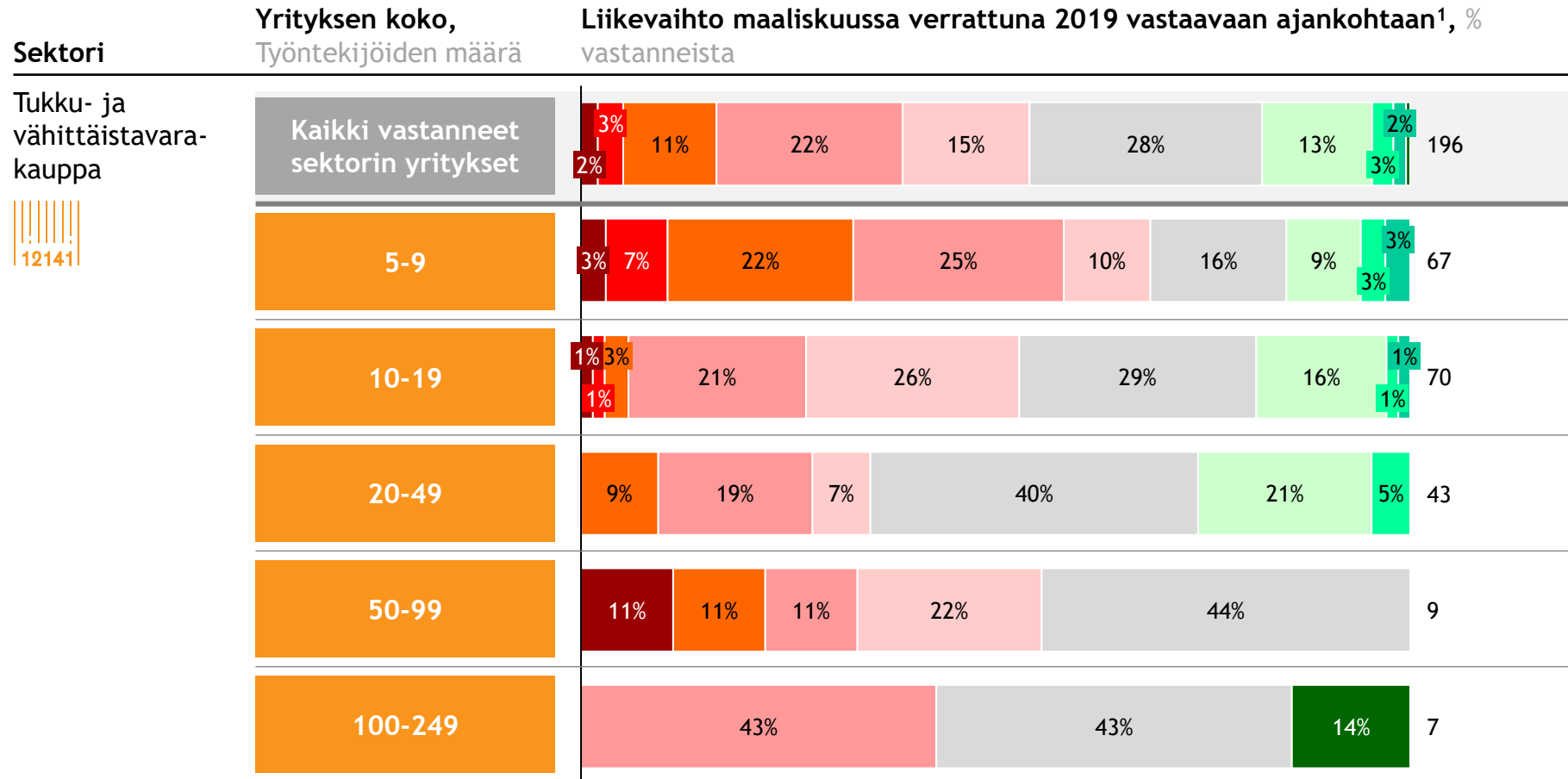
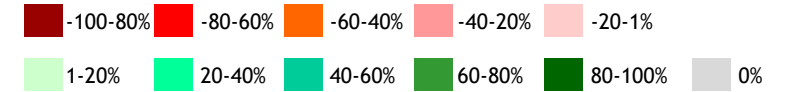
- ◆ Globaalisti on huomattu elintarvikeyritysten liikevaihdon nousseen koronakriisin ensimmäisten kuukausien aikana - vastaava ilmiö havaittavissa Suomessa, missä yli puolet elintarvikealan pk-yrityksistä on kasvattanut liikevaihtoaan
- ◆ Elintarvikkeiden kauppa-alalla vaikuttaisi olevan enemmän kahtiajakoa: 52% vastanneista arvioi liikevaihtonsa kasvaneen
- ◆ Liikevaihto muussa tukku- ja vähittäistavara-kaupassa on kärsinyt enemmän: 57%:lla vastanneista liikevaihto laski, 14%:lla kasvoi

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1. 2. TOL-luokat 471-472 Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä (supermarketit yms.) ja Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa erikoismyymälöissä

1. Tukku- ja vähittäistavarakauppa: Suurimmat ja keskisuuret tukku- ja vähittäiskaupan pk-yritykset ovat säilyttäneet liikevaihtonsa parhaiten

1. Kuinka paljon liikevaihtonne on muuttunut koronakriisin vaikutuksesta verrattuna vuoden 2019 maaliskuuhun?

Liikevaihdon muutos, %

Kommentit

- ◆ Suurimmat (yli 100 hlön) ja keskisuuret (20-49 hlön) tukku- ja vähittäiskaupan pk-yritykset ovat pärjäneet liikevaihdollisesti paremmin maaliskuussa
- ◆ 5-9 henkilöä työllistävästä yrityksistä vain 31% on pystynyt säilyttämään tai kasvattamaan liikevaihtoaan
- ◆ Myös Kaupan Liiton kyselytutkimuksessa erikois- ja tavaratalokaupan yritykset kokoluokasta riippumatta arvioivat liikevaihdon heikentyneen merkittävästi - lähes puolet vastaajista ilmoittaa vähennyksen olevan jopa 70%

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 1

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - **Yritysten operatiiviset toimenpiteet**
    - Käyttökäteen kehitys
    - Maksukyky ja rahoitusasema
    - Operatiiviset häiriöt
    - Investointinäköymä
    - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

2. Yhteenveto: Majoitus- ja ravitsemustoimintaa lukuunottamatta ~ 65% yrityksistä kykenee alentamaan kustannustasoaan enintään 20%

9. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

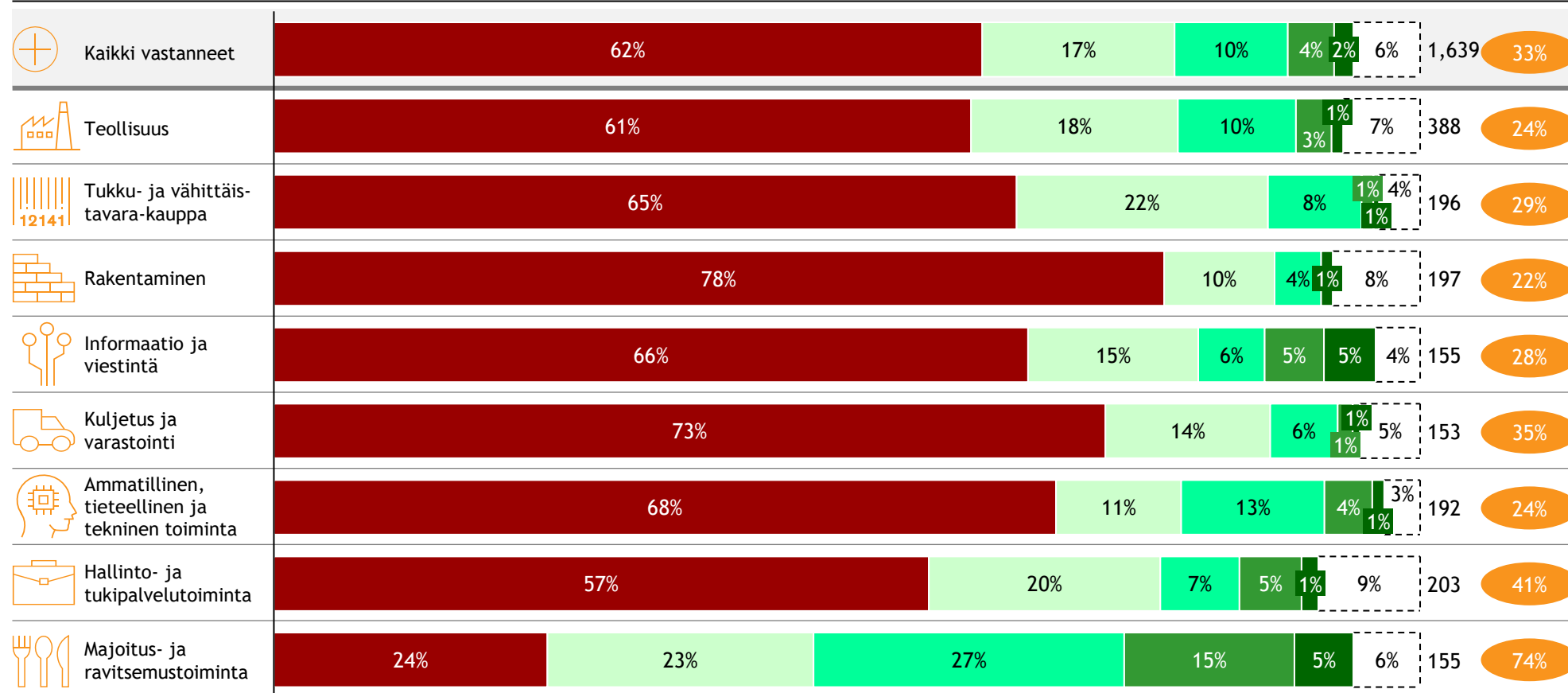
9.1. Mikä osuus arvioiduista kustannusleikkauksista on jo toteutettu?

Jo toteutetut kustannusleikkaukset², % arvioidusta kokonaispotentiaalista

Yrityksen kyky pienentää operatiivisia kustannuksia, %

0-20 21-40 41-60 61-80 81-100 En osaa sanoa

Yrityksen kyky pienentää operatiivisia kustannuksia oma-aloitteisin toimin (kokonaispotentiaali)¹, % vastanneista

Kommentit

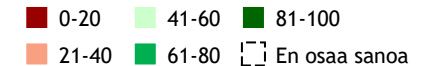
- PK-yritysten kyky pienentää operatiivisia kustannuksia on rajallinen, sillä -60-80% pk-yrityksistä ilmoittaa pystyvänsä leikkaamaan kustannuksia enintään 20%
- Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa noin puolet yrityksistä pystyy pienentämään kustannuksiaan vähintään 40%
- Yritykset ovat toteuttaneet toistaiseksi vain osan (22-74%) käytössä olevista sopeuttamistoimenpiteistä sektori-kohtaisilla eroilla, joista Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa toteutettu eniten (74%)

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 9. 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 9.1. Painotettu keskiarvo kysymyksen vastausvaihtoehdoista 0%, 25%, 50%, 75% 100% koskien kustannusleikkausten toteutettua osuutta (ei sisällä "en osaa sanoa")

2. Teollisuus: Yritykset kykenevät pääosin sopeuttamaan alle 20% operatiivisista kustannuksista

9. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

Yrityksen kyky pienentää operatiivisia kustannuksia, %

Sektori Toimiala Yrityksen kyky pienentää operatiivisia kustannuksia oma-aloitteisin toimin (kokonaispotentiaali)¹, % vastanneista

Kommentit

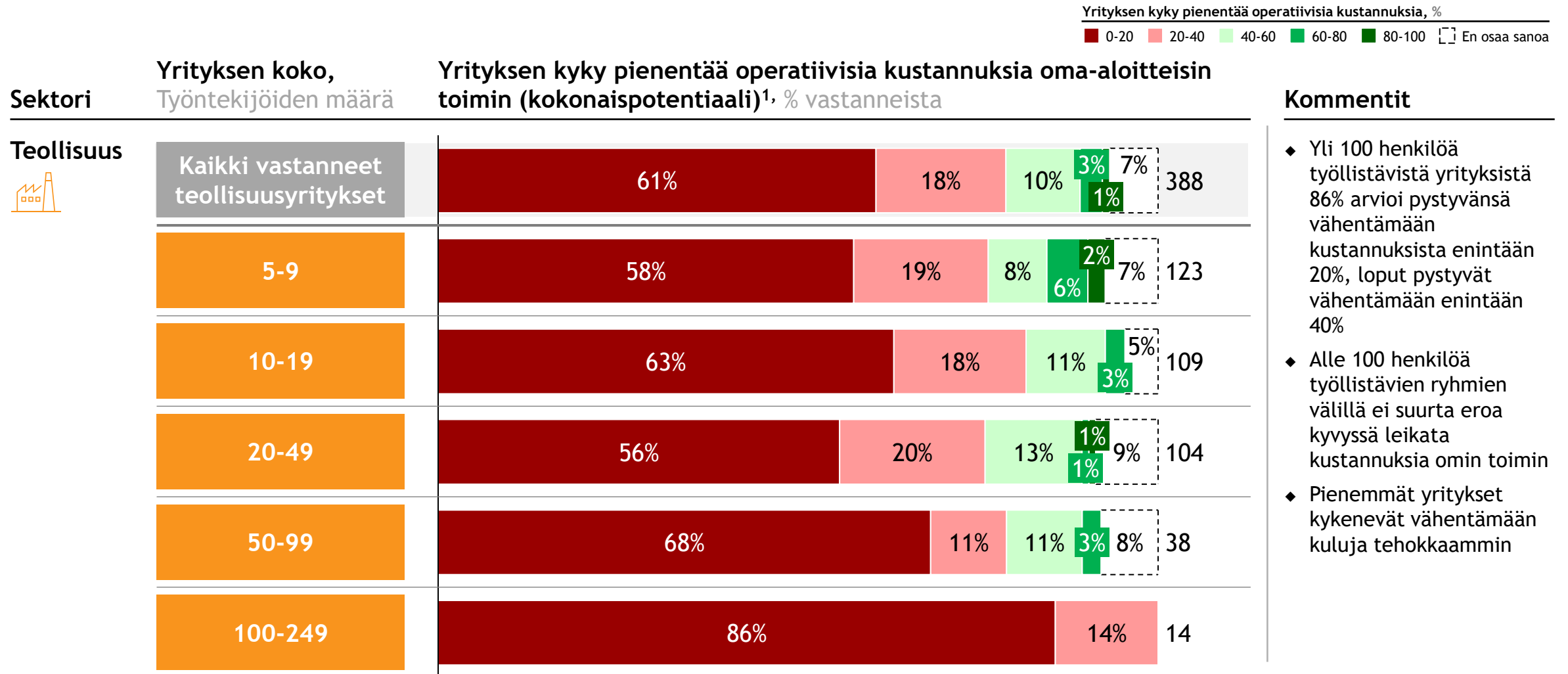
Sektori	Toimiala	0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	En osaa sanoa	N	
Teollisuus	Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	61%	18%	10%	3%	1%	7%	388	
	Elintarvikkeiden valmistus	63%	21%	8%	4%	4%		24	
	Juomien valmistus	67%		33%				6	
	Tekstiilien valmistus	71%	7%	21%				14	
	Vaatteiden valmistus	58%	8%	8%	8%		17%	12	
	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	55%	27%			18%		11	
	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	62%	14%	5%	5%		14%	21	
	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	75%		6%	13%	6%		16	
	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	63%		38%				16	
	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	67%	7%	13%			13%	15	
	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33%	33%		33%			3	
	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	60%	20%	10%			10%	20	
	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	82%		6%	12%			17	
	Metallienjalostus	73%		20%			7%	15	
	Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	52%	21%	12%	5%	2%	7%	42	
	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	50%	11%	6%	11%	6%		17%	18
	Sähkölaitteiden valmistus	67%	8%	8%				17%	12
	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	59%	27%		9%	2%		56	
	Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	84%		11%	5%			19	
	Muiden kulkuneuvojen valmistus	50%	25%		19%		6%	16	
Huonekalujen valmistus	31%	25%	19%	13%			13%	16	
Muu valmistus	50%	13%		25%			13%	8	
Koneiden ja laitteiden korjaus	55%	18%		18%			9%	11	

- ◆ Kaikilla paitsi lääkeaineiden ja huonekalujen valmistusalalla yli 50% ilmoittaa pystyvänsä pienentämään kulujaan enintään 20%
- ◆ Omin toimin saavutettavan kokonaissäätöpotentiaalini matala taso voi viitata kohonneeseen teollisuusyritysten lopettamisen ja konkurssien uhaan, mikäli koronakriisi pitkittyy
- ◆ Elektroniikka- ja sähköteollisuus on Teknologiateollisuuden kyselyn mukaan jo lomauttanut (25% vastaajista) tai valmistautuu lomauttamaan (40% vastaajista) työntekijöitä, mikä on linjassa tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten laitteiden valmistuksen operatiivisten kustannusten pienennyskyvyn kanssa

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 9

2. Teollisuus: Pienemmät yritykset pystyvät sopeuttamaan kustannuksiaan paremmin kuin suuremmat

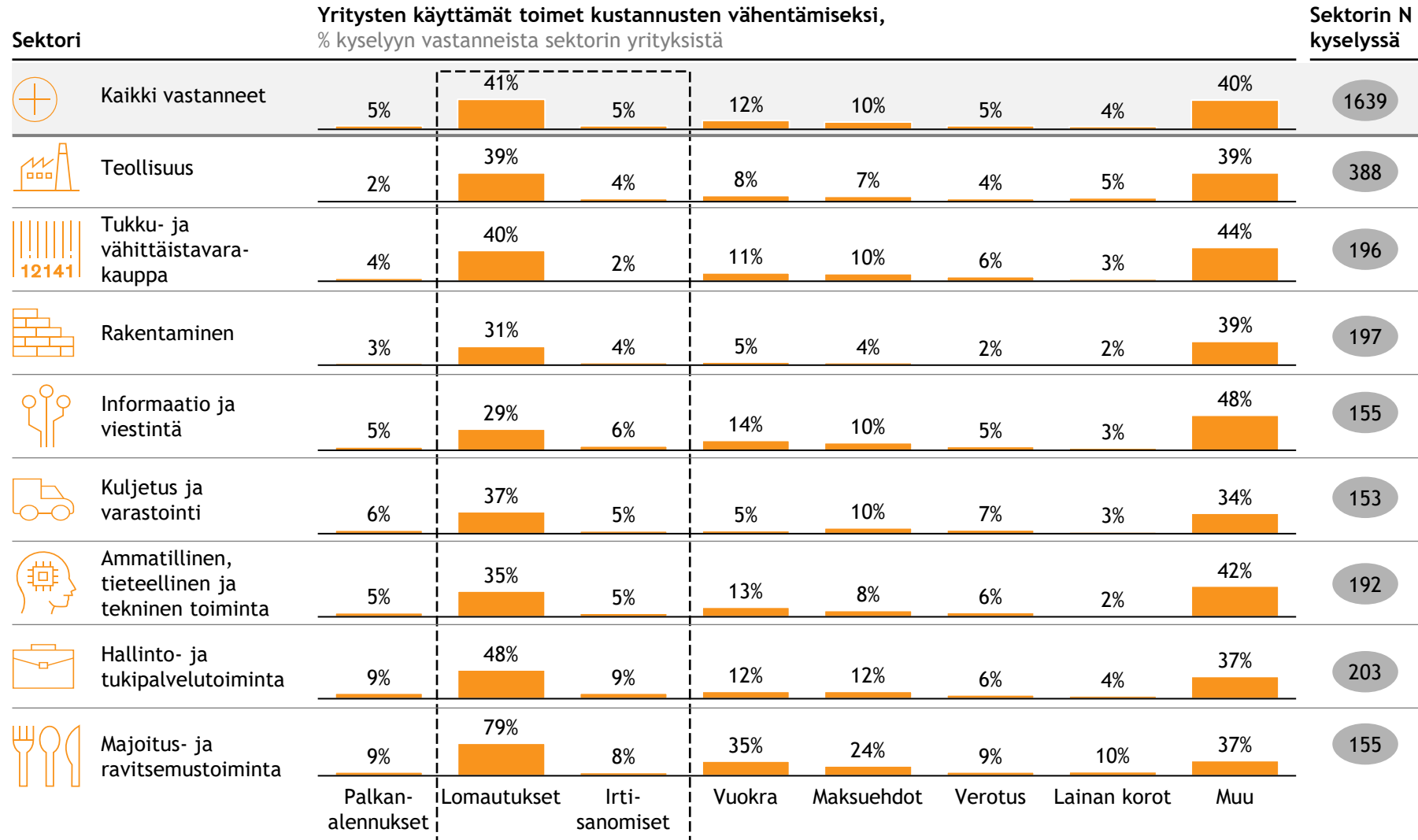
9. Kuinka paljon arvioitte yrityksenne pystyvän pienentämään operatiivisia kustannuksia, jos vertaatte tilanteeseen ennen koronakriisiä?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 9

2. Lomautukset eniten käytetty keino kustannusten vähentämiseksi

9.2. Millä toimilla kustannuksia on pyritty pienentämään?

 Yksityiskohtat seuraavilla sivuilla

Kommentit

- ◆ Lomautukset on käytetyin keino kustannusten vähentämiseksi kaikilla kyselyn toimialoilla (41% kaikista vastanneista käyttänyt)
- ◆ 5% PK-yrityksistä on turvautunut irtisanomisiin (vaihtelee 2-9% välillä sektoreittain)
- ◆ Teknolgiateollisuuden kyselyn tulokset vahvistavat havaintoa irtisanomisten suhteellisen matalasta tasosta. Sen mukaan alle viidennes teollisuusyrityksistä on irtisanonut tai aikoo 1-3 kk sisään irtisanoa henkilöstöä
- ◆ Kaupan Liiton kysely vahvistaa tukku- ja vähittäistavara-kaupan tilannekuva. Sen mukaan yli puolet kaupan yrityksistä on tehnyt henkilöstövähennyksiä, pääasiassa lomauttamalla
- ◆ Kaupan alalla tilanne jakautunut kahtia - suuri osa muista kuin elintarvikeyrityksistä tehnyt henkilövähennyksiä, mutta elintarvikealalla henkilöstöä on paikoitellen jopa lisätty

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 9.2

2. Teollisuus: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n =388

■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

Sektori	Toimiala	Lomauttaneiden yritysten %-osuus toimialalla ¹	Irtisanoneiden yritysten %-osuus toimialalla ¹
Teollisuus	Kaikki vastanneet teollisuusyritykset	39%	4%
	Elintarvikkeiden valmistus	46%	13%
	Juomien valmistus	50%	17%
	Tekstiilien valmistus	57%	16%
	Vaatteiden valmistus	50%	7%
	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	55%	5%
	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	24%	9%
	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	31%	5%
	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	29%	7%
	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	56%	6%
	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	19%	8%
	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33%	0%
	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	23%	17%
	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	25%	20%
	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	20%	13%
	Metallien jalostus	29%	0%
	Metallien jalostus	14%	9%
	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	27%	0%
	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	25%	22%
	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	33%	0%
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten	11%	8%	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten	28%	11%	
Sähkölaitteiden valmistus	16%	11%	
Sähkölaitteiden valmistus	17%	8%	
Sähkölaitteiden valmistus	21%	15%	
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	17%	4%	
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	46%	12%	
Mootoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen	17%	16%	
Mootoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen	58%	11%	
Muiden kulkuneuvojen valmistus	17%	9%	
Muiden kulkuneuvojen valmistus	44%	0%	
Huonekalujen valmistus	13%	6%	
Huonekalujen valmistus	12%	13%	
Muu valmistus	25%	0%	
Muu valmistus	10%	6%	
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	18%	0%	
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	7%	5%	

Kommentit

- ◆ 39% kyselyyn vastanneista teollisuuden pk-yrityksistä on lomauttanut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan lomauttaneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 6-29% välillä
- ◆ Kyselyyn vastanneista teollisuuden pk-yrityksistä 4% on irtisanonut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan irtisanoneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 5-22% välillä

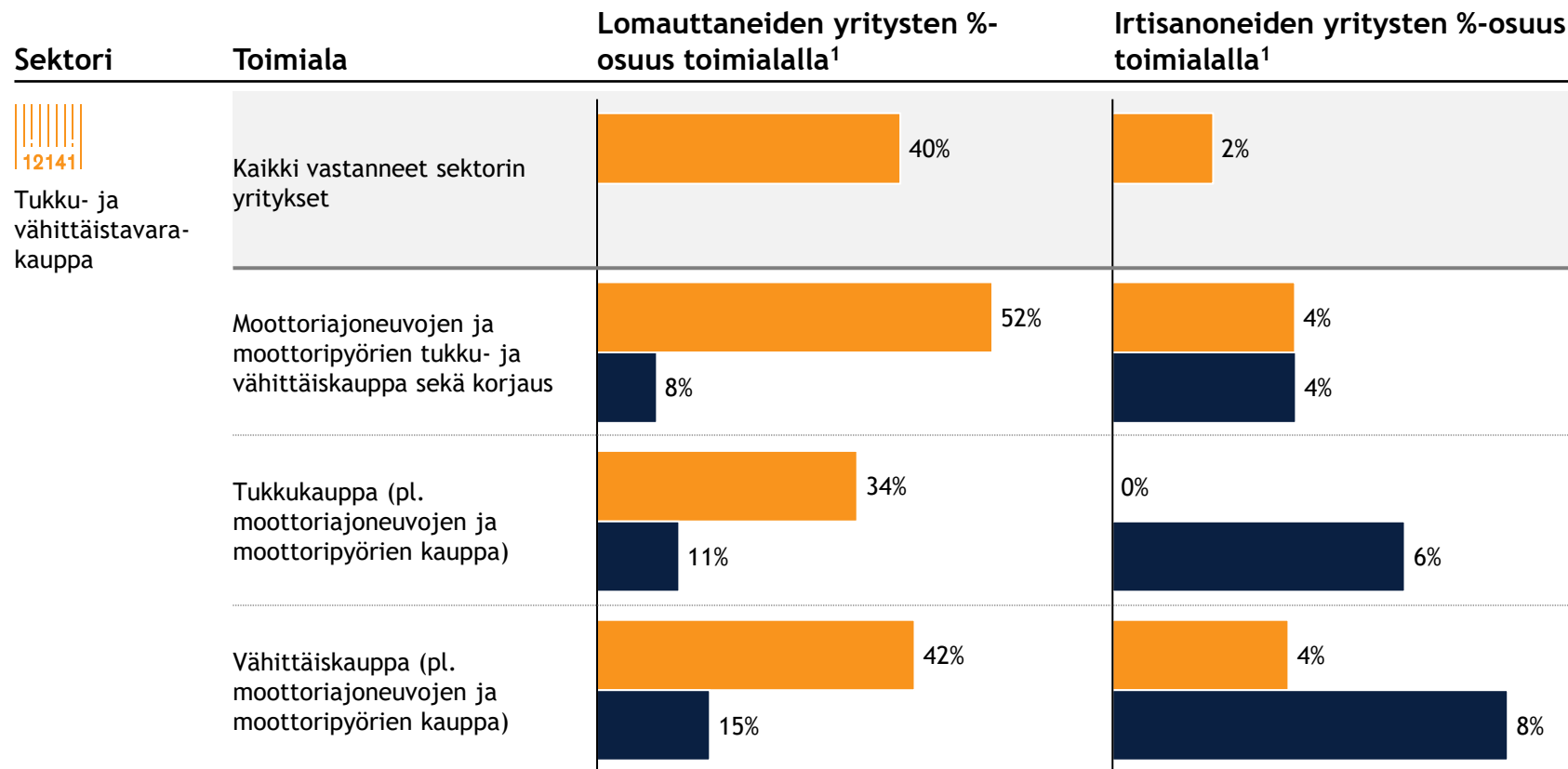
Pienestä otoskoosta johtuen kyselyn toimialakohtaiset tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia Tilastokeskuksen datan kanssa.

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

2. Tukku- ja vähittäistavarakauppa: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=196

■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

Kommentit

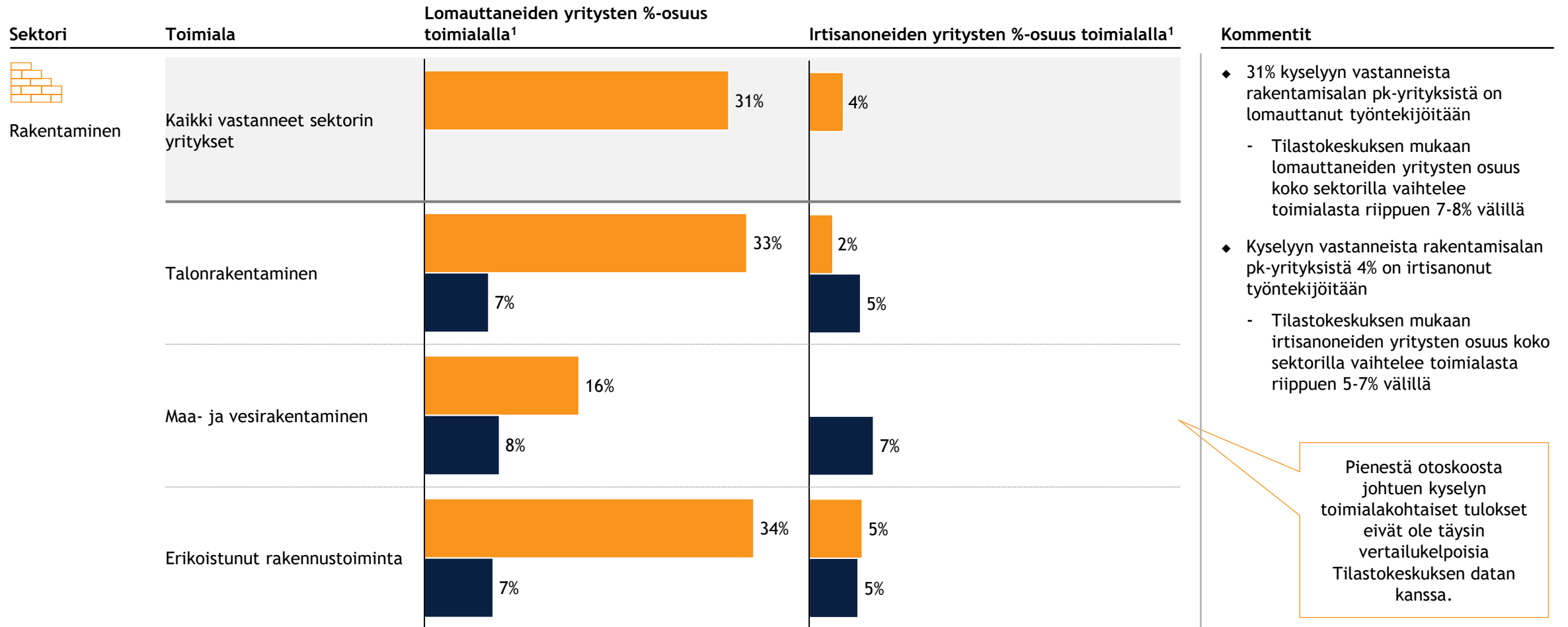
- ◆ 40% kyselyyn vastanneista tukku- ja vähittäistavara-kaupan Pk-yrityksistä on lomauttanut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan lomauttaneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 8-15% välillä
- ◆ Kyselyyn vastanneista tukku- ja vähittäistavara-kaupan pk-yrityksistä 2% on irtisanonut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan irtisanoneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 4-8% välillä

Pienestä otoskoosta johtuen kyselyn toimialakohtaiset tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia Tilastokeskuksen datan kanssa.

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

2. Rakentaminen: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

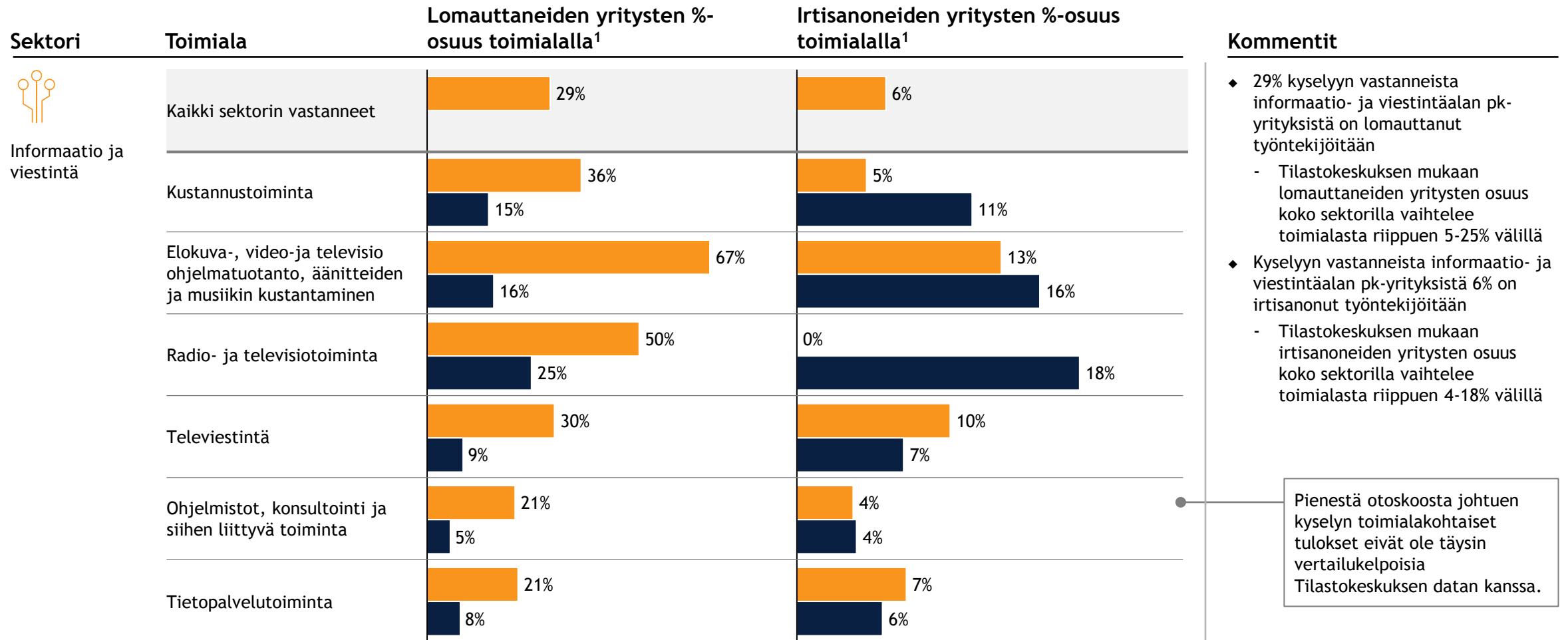
■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=197
 ■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

2. Informaatio ja viestintä: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=155
 ■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

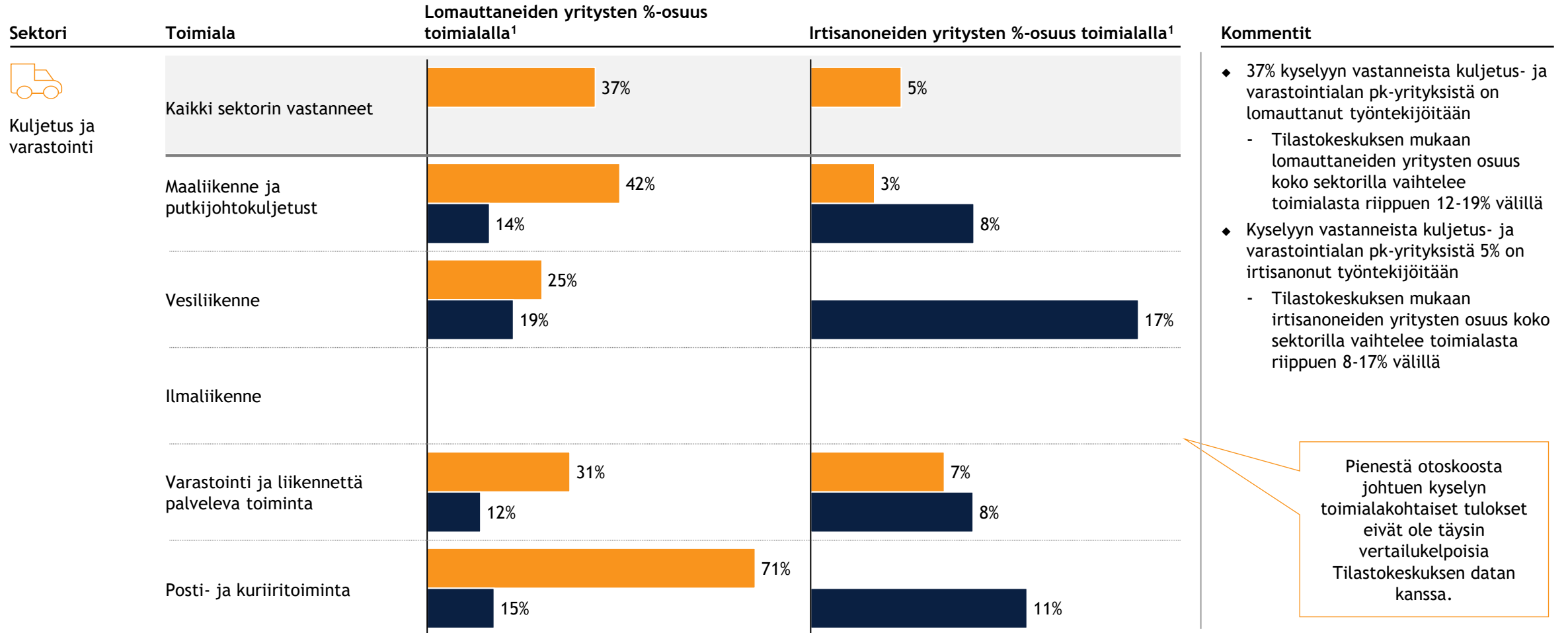

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

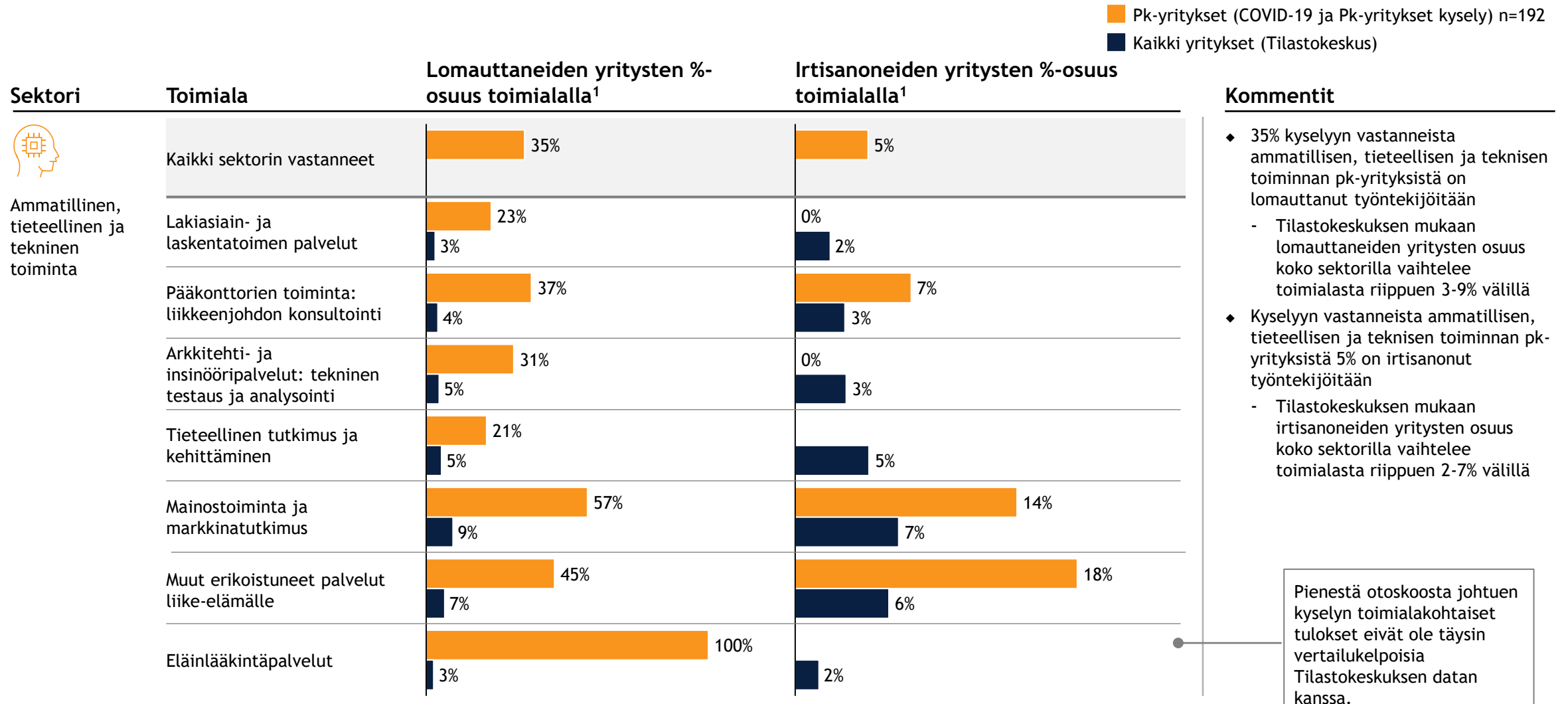
2. Kuljetus ja varastointi: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=153
 ■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

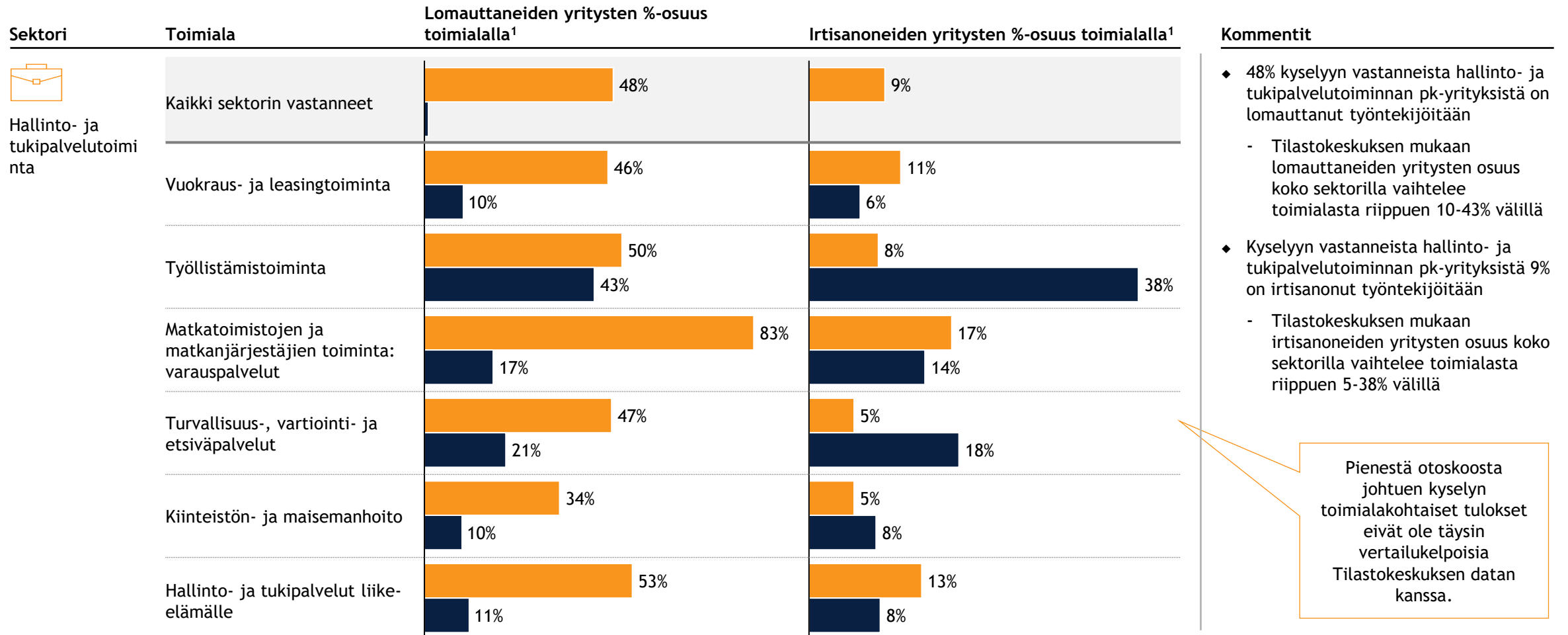
2. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja pk-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

2. Hallinto- ja tukipalvelutoiminta: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=203
 ■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

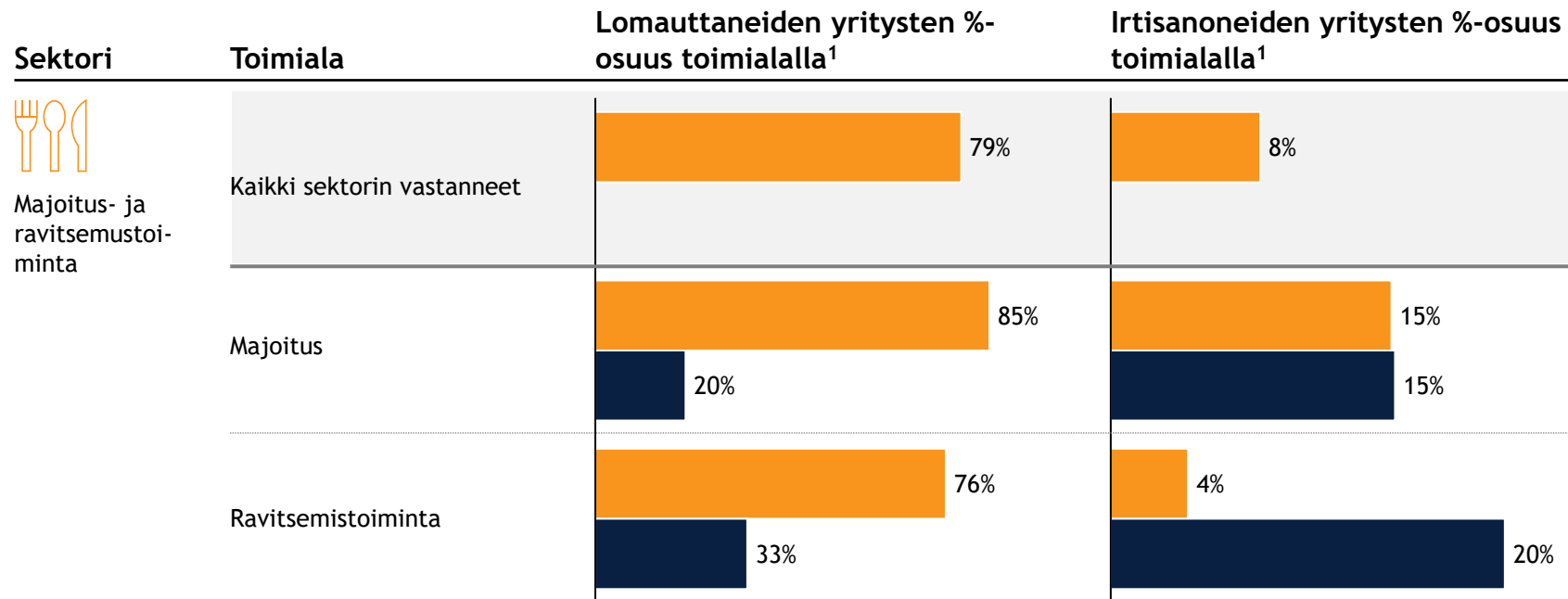

Pienestä otoskoosta johtuen kyselyn toimialakohtaiset tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia Tilastokeskuksen datan kanssa.

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja PK-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

2. Majoitus- ja ravitsemustoiminta: Lomauttaneiden ja irtisanoneiden yritysten osuus sektoreittain

■ Pk-yritykset (COVID-19 ja pk-yritykset kysely) n=155
 ■ Kaikki yritykset (Tilastokeskus)

Kommentit

- ◆ 79% kyselyyn vastanneista majoitus- ja ravitsemustoiminnan pk-yrityksistä on lomauttanut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan lomauttaneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 20-33% välillä
- ◆ Kyselyyn vastanneista majoitus- ja ravitsemustoiminnan pk-yrityksistä 8% on irtisanonut työntekijöitään
  - Tilastokeskuksen mukaan irtisanoneiden yritysten osuus koko sektorilla vaihtelee toimialasta riippuen 15-20% välillä

Pienestä otoskoosta johtuen kyselyn toimialakohtaiset tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia Tilastokeskuksen datan kanssa.

¹ Tilastokeskus: Maalis-huhtikuussa; COVID-19 ja pk-yritykset kysely: Kyselyhetkellä huhtikuussa

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - **Käyttökäteen kehitys**
  - Maksukyky ja rahoitusasema
  - Operatiiviset häiriöt
  - Investointinäköymä
  - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

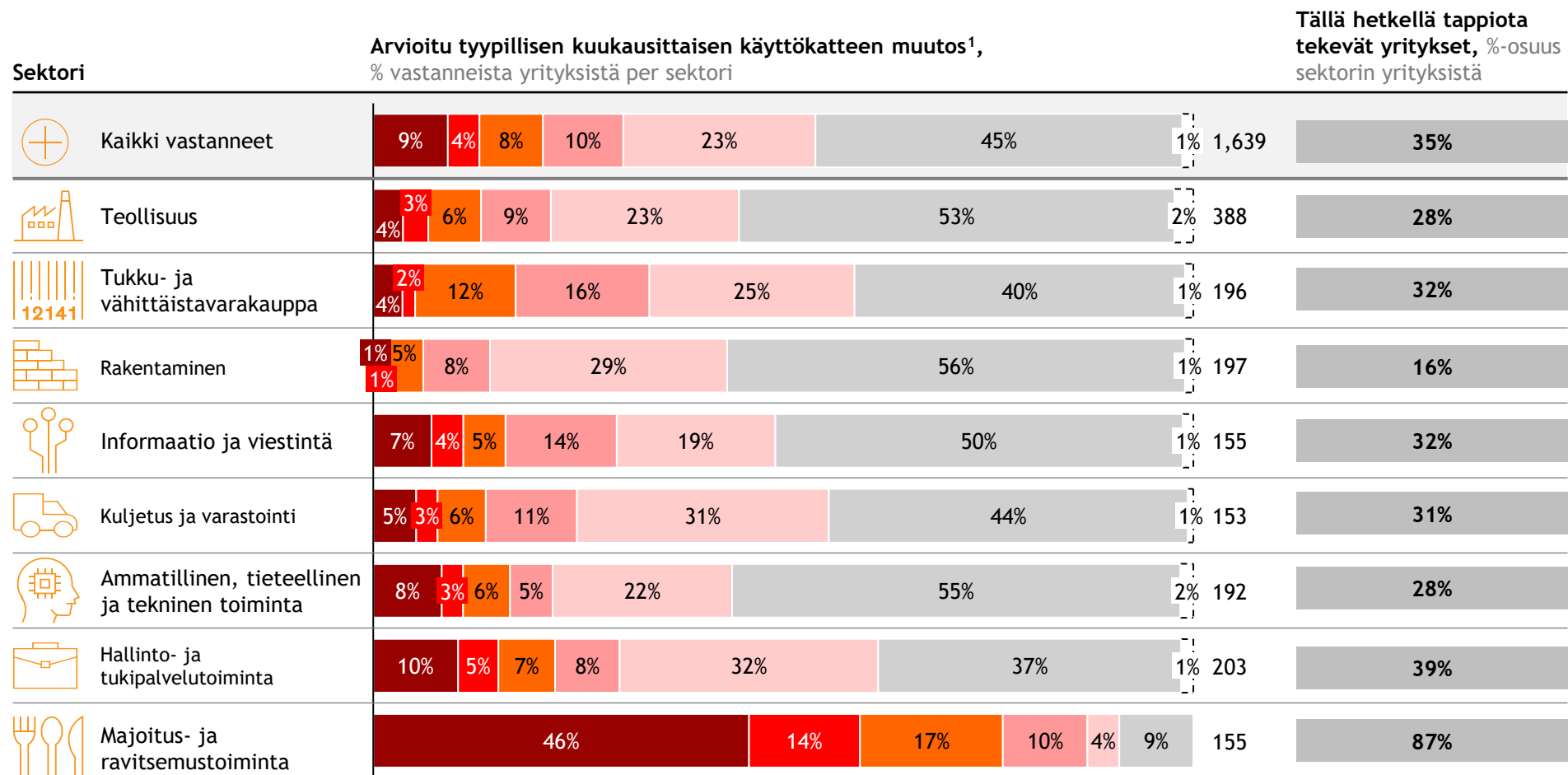
3. Yhteenveto: Sopeutustoimista huolimatta noin puolella pk-yrityksistä käyttökate on heikentynyt: 35% yrityksistä arvioivat tekevänsä tappiota

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökate-tilanteella?

Käyttökateen muutos, %

■ -100-80 ■ -80-60 ■ -60-40 ■ -40-20 ■ -20-1 ■ 0 □ En osaa sanoa

Kommentit

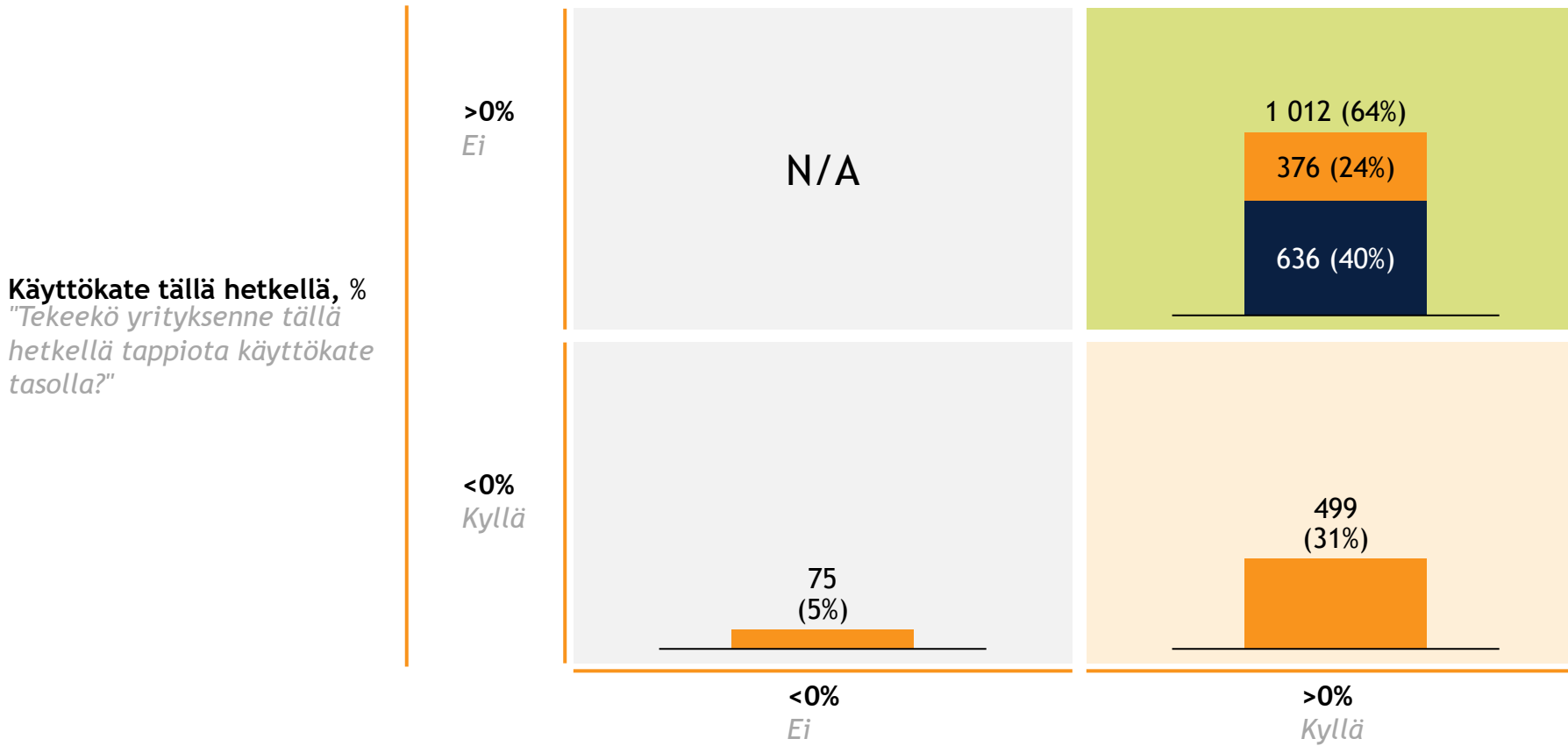
- ◆ Noin puolet kyselyyn osallistuneista ilmoittaa käyttökateen laskeneen koronakriisin vaikutuksesta (pl. Mara)
- ◆ Majoitus- ja ravitsemustoiminnan pk-yritysten käyttökateen lasku on ollut rajumpaa muihin sektoreihin verrattuna: 91% ilmoittaa käyttö-katteen laskeneen ja 46% ilmoittaa kuukausittaisen käyttökateen laskeneen 80-100% tyypilliseen tilanteeseen verrattuna
- ◆ Muilla kuin Mara-sektorilla 16-39% arvioi tekevänsä tällä hetkellä tappiota

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3

3. Kyselyn perusteella 31% pk-yrityksistä muuttuisivat koronakriisin takia käyttökatteeltaan kannattavista kannattamattomiksi

Käyttökate tällä hetkellä ja ennen koronakriisiä¹, lkm vastanneita yrityksiä ja %-osuus kaikista vastanneista yrityksistä

n=1586 (53 "En osaa sanoa" vastausta jätetty pois)

Käyttökate tällä hetkellä, %
"Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökate tasolla?"

Käyttökate ennen koronakriisiä, %

"4. Oliko yrityksenne käyttökate kannattavalla tasolla ennen koronakriisiä?"

Käyttökatteen muutos

Heikentynyt Pysynyt ennallaan

Kommentit

31% vastanneista yrityksistä arvioi muuttuneensa kannattamattomiksi koronakriisin takia, vaikka olivat kannattavia ennen kriisiä

Valtaosa vastanneista (64%) on kannattavia tällä hetkellä kriisistä huolimatta:

- 24% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa kuitenkin heikenneen, vaikka onkin vielä kannattavalla tasolla
- 40% kaikista vastanneista arvioi käyttökatteensa pysyneen ennallaan kriisistä huolimatta

¹ Perustuen kysymyksiin 3, 3.2, ja 4.

3. Tilinpäätösdatan perusteella arvioidusti 22% yrityksistä muuttuisivat koronakriisin takia käyttökatteeltaan kannattavista kannattamattomiksi

Normaalitilanteen käyttökate = Liikevaihto - Muuttuva Operatiivinen kustannus - Henkilöstö Operatiivinen kustannus - Muu Operatiivinen kustannus

Kriisitilanteen käyttökate = Liikevaihto * [kyselyn arvio liikevaihdon laskusta] - Kaikki Operatiivinen kustannus * [kyselyn arvio kustannusten sopeuttamispotentiaalista] * [kyselyn arvio sopeuttamistoimien toteutumisesta]

Käyttökate normaali- ja kriisitilanteessa tilinpäätösdatan perusteella, % kyselyn yrityksistä joista löytyi tilinpäätösdataa

n=1213

Käyttökate kriisitilanteessa tilinpäätösdatan ja kyselyarvioiden perusteella, % liikevaihdosta	>50%	31-50%	11-30%	0-10%	-1-10%	-11-30%	-31-50%	<-50%
>50%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	11%
31-50%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	6%	1%
11-30%	0%	0%	0%	0%	4%	12%	1%	0%
0-10%	0%	0%	0%	1%	13%	3%	0%	0%
-1-10%	0%	0%	0%	3%	2%	1%	0%	0%
-11-30%	0%	0%	2%	1%	3%	2%	0%	0%
-31-50%	0%	1%	1%	1%	2%	1%	0%	0%
<-50%	7%	1%	1%	2%	5%	4%	0%	0%

Käyttökate normaalitilanteessa ennen kriisiä viimeisimmän tilinpäätösdatan perusteella, % liikevaihdosta

Kommentit

- Kannattavat (56% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä ja ovat arvioidusti kannattavia myös kriisitilanteessa
- Kriisin seurauksena kannattamattomat (22% kaikista):** yritykset, jotka olivat kannattavia ennen kriisiä, mutta muuttuivat arvioidusti kannattamattomiksi kriisin seurauksena
- Kannattamattomat (21% kaikista):** yritykset, jotka olivat jo ennen kriisiä kannattamattomia

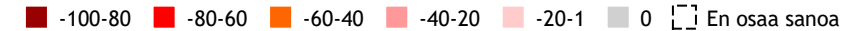

3. Teollisuus: Teollisuusalojen yritysten välillä on merkittäviä eroja käyttökateen laskussa

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökateen tasolla?

Käyttökateen muutos, %

Sektori	Toimiala	Arvioitu tyypillisen kuukausittaisen käyttökateen muutos ¹ , % vastanneista teollisuusyrityksistä	Tällä hetkellä tappiota tekevät yritykset, % toimialan yrityksistä
Teollisuus 	Kaikki sektorin vastanneet	4% 3% 6% 9% 23% 53%	28%
	Elintarvikkeiden valmistus	4% 17% 17% 29% 33%	46%
	Juomien valmistus	17% 17% 33% 33%	67%
	Tekstiilien valmistus	14% 29% 57%	29%
	Vaatteiden valmistus	17% 25% 50% 8%	33%
	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	9% 9% 9% 45% 27%	55%
	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut)	5% 5% 5% 24% 62%	24%
	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6% 6% 6% 81%	25%
	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	6% 6% 25% 13% 13% 38%	50%
	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7% 7% 87%	20%
	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	33% 33% 33%	0%
	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	5% 20% 70% 5%	10%
	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6% 12% 71% 12%	18%
	Metallienjalostus	13% 7% 80%	13%
	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	5% 2% 7% 10% 21% 55%	21%
	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	6% 22% 6% 33% 33%	28%
	Sähkölaitteiden valmistus	17% 75% 8%	0%
	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	2% 5% 5% 16% 21% 48% 2%	34%
	Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	5% 11% 53% 32%	37%
	Muiden kulkuneuvojen valmistus	6% 13% 31% 38% 13%	19%
Huonekalujen valmistus	13% 6% 13% 13% 6% 50%	19%	
Muu valmistus	13% 25% 63%	38%	
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	18% 36% 45%	27%	

Kommentit

- ◆ Laskeneiden osuus vaihtelee toimialoittain
- ◆ Erityisesti elintarvikkeiden valmistus, juomien valmistus, nahkatuotteiden valmistus ja painaminen vaikuttavat kärsineen eniten suhteellisesti
- ◆ Vain alle 20% puu- ja paperiteollisuuden sekä kemianteollisuuden yrityksistä arvioi käyttökateen laskeneen koronakriisin vaikutuksesta
- ◆ Niistä teollisuusyrityksistä, joissa käyttökate on heikentynyt, suurin osa arvioi kuukausittaisen käyttökateen laskeneen 0-20% , mutta alakohtaista vaihtelua on paljon

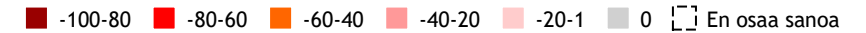
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Tukku- ja vähittäiskaupan yrityksistä erityisesti polttoaineen vähittäiskauppa ja autokaupat kärsivät käyttökateen laskusta

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökateen tasolla?

Käyttökateen muutos, %

Sektori	Toimiala	Arvioitu tyypillisen kuukausittaisen käyttökateen muutos ¹ , % vastanneista toimialan yrityksistä	Tällä hetkellä tappiota tekevät yritykset, % toimialan yrityksistä
Tukku- ja vähittäis- tavarakauppa	Kaikki sektorin vastanneet		32%
	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus		30%
	Agentuuritoiminta, Muu erikoistunut tukkukauppa, Muu tukkukauppa		27%
	Maatalousperäisten raaka-aineiden ja elävien eläinten tukkukauppa, Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan tukkukauppa		27%
	Taloustavaroiden tukkukauppa		17%
	Tieto- ja viestintäteknisten laitteiden tukkukauppa		-
	Muiden koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden tukkukauppa		24%
	Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä, Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa erikoismyymälöissä		16%
	Ajoneuvojen polttoaineen vähittäiskauppa		73%
	Tieto- ja viestintäteknisten laitteiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä		33%
	Muiden kotitaloustavaroiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä		41%
Kulttuuri- ja vapaa-ajan tuotteiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä, Muiden tavaroiden vähittäiskauppa erikoismyymälöissä, Tori- ja markkinakauppa, Vähittäiskauppa muualla kuin myymälöissä (pl. tori- ja markkinakauppa)		50%	

Kommentit

- ◆ Tukku- ja vähittäiskaupan sektorilla käyttökate heikentynyt erityisesti polttoaineen myynnin sekä moottoriajoneuvojen myynnin osalta
- ◆ Vähiten koronakriisi on käyttökateen osalta vaikuttanut tieto- ja viestintäteknisten laitteiden vähittäiskauppaan sekä taloustavaroiden tukkukauppaan

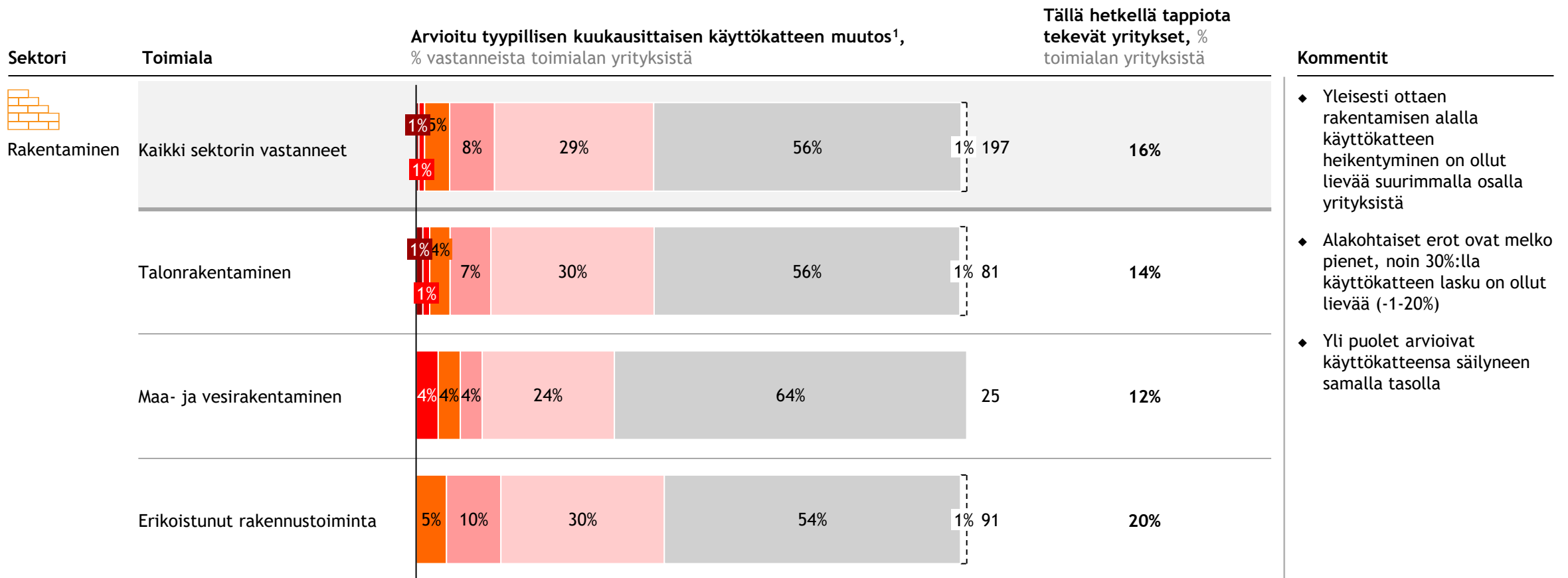
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Rakentamisen alalla käyttökate heikentynyt vähemmän kuin muilla aloilla keskimäärin

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?
3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökate-tilillä?

Käyttökateen muutos, %

■ -100-80 ■ -80-60 ■ -60-40 ■ -40-20 ■ -20-1 ■ 0 □ En osaa sanoa

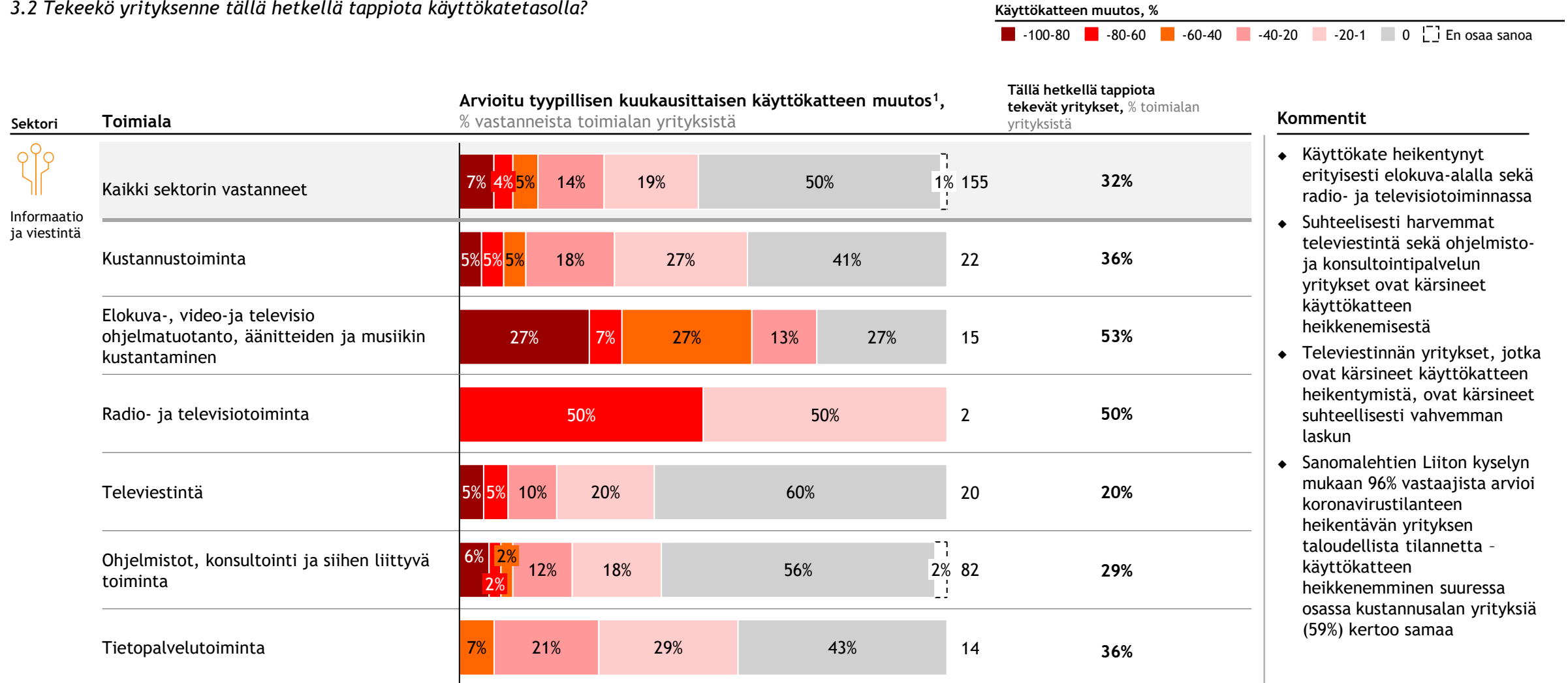

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Informaation ja viestinnän alalla käyttökate heikentynyt erityisesti radio- ja televisiotoiminnassa sekä elokuva-alalla

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökatealalla?

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

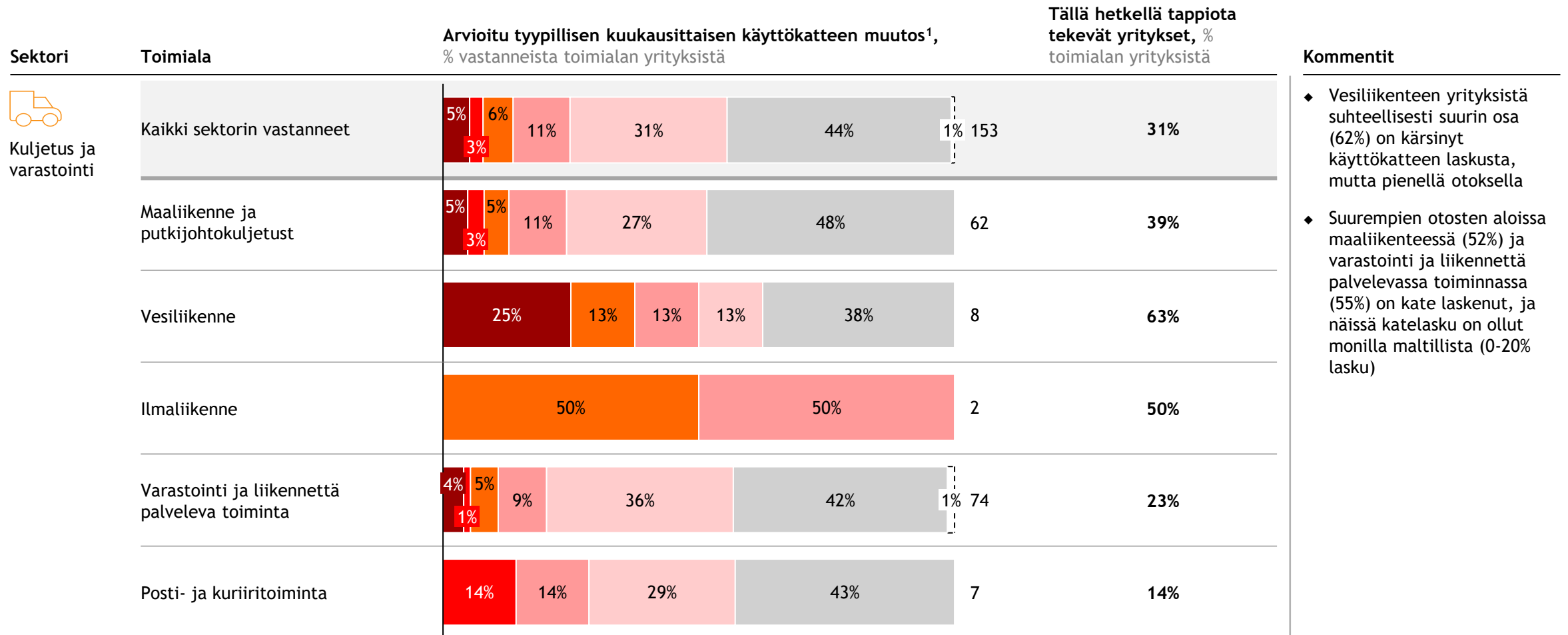
3. Kuljetuksen ja varastoinnin alalla käyttökate heikentynyt erityisesti vesiliikennealalla

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökatealalla?

Käyttökateen muutos, %

■ -100-80 ■ -80-60 ■ -60-40 ■ -40-20 ■ -20-1 ■ 0 □ En osaa sanoa

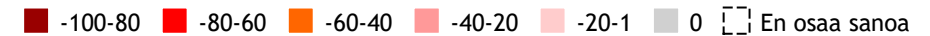
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan piirissä erityisesti mainostoiminta kärsinyt käyttökateen laskusta

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökateen tasolla?

Käyttökateen muutos, %

Sektori	Toimiala	Arvioitu tyypillisen kuukausittaisen käyttökateen muutos ¹ , % vastanneista toimialan yrityksistä	Tällä hetkellä tappiota tekevät yritykset, % toimialan yrityksistä	Kommentit
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	Kaikki sektorin vastanneet	8% -100-80, 3% -80-60, 6% -60-40, 5% -40-20, 22% -20-1, 55% 0, 2% En osaa sanoa	28%	<ul style="list-style-type: none"> Eniten on kärsinyt mainostoiminta ja markkinatutkimus, joissa 84%:lla käyttökate on laskenut Vähiten on kärsinyt lakiasiain- ja laskentatoimen yritykset, joista vain 12 %:ssa yrityksistä käyttökate on laskenut - niissäkin kaikissa vain lievästi Käyttökateen laskun jyrkkyydestä on eroja aloittain, joista suurin lasku on aloilla: pääkonttorien toiminta, mainostoiminta, ja muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle
	Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	12% -20-1, 88% 0	0%	
	Pääkonttorien toiminta: Liikkeenjohdon konsultointi	15% -100-80, 3% -80-60, 9% -60-40, 7% -40-20, 21% -20-1, 43% 0, 1% En osaa sanoa	31%	
	Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	5% -80-60, 2% -40-20, 28% -20-1, 66% 0	24%	
	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	7% -60-40, 36% -20-1, 43% 0, 14% En osaa sanoa	21%	
	Mainostoiminta ja markkinatutkimus	21% -100-80, 21% -60-40, 21% -40-20, 21% -20-1, 14% 0	71%	
	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	27% -100-80, 9% -60-40, 9% -20-1, 55% 0	36%	
	Eläinlääkintäpalvelut	50% -20-1, 50% 0	50%	

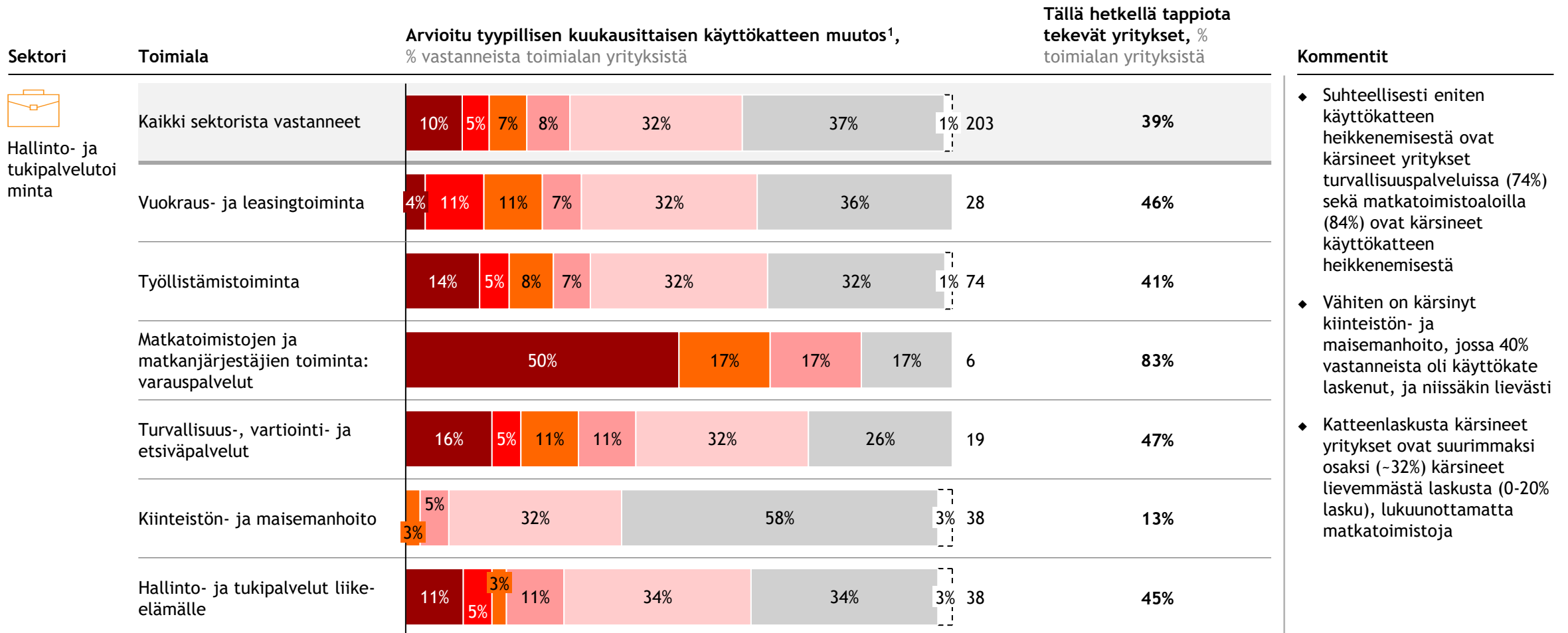
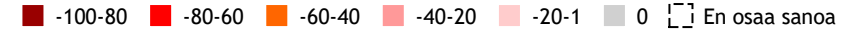
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Hallinto- ja tukipalvelutoiminnan alalla käyttökate heikentynyt erityisesti matkatoimistoilla

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökatealalla?

Käyttökateen muutos

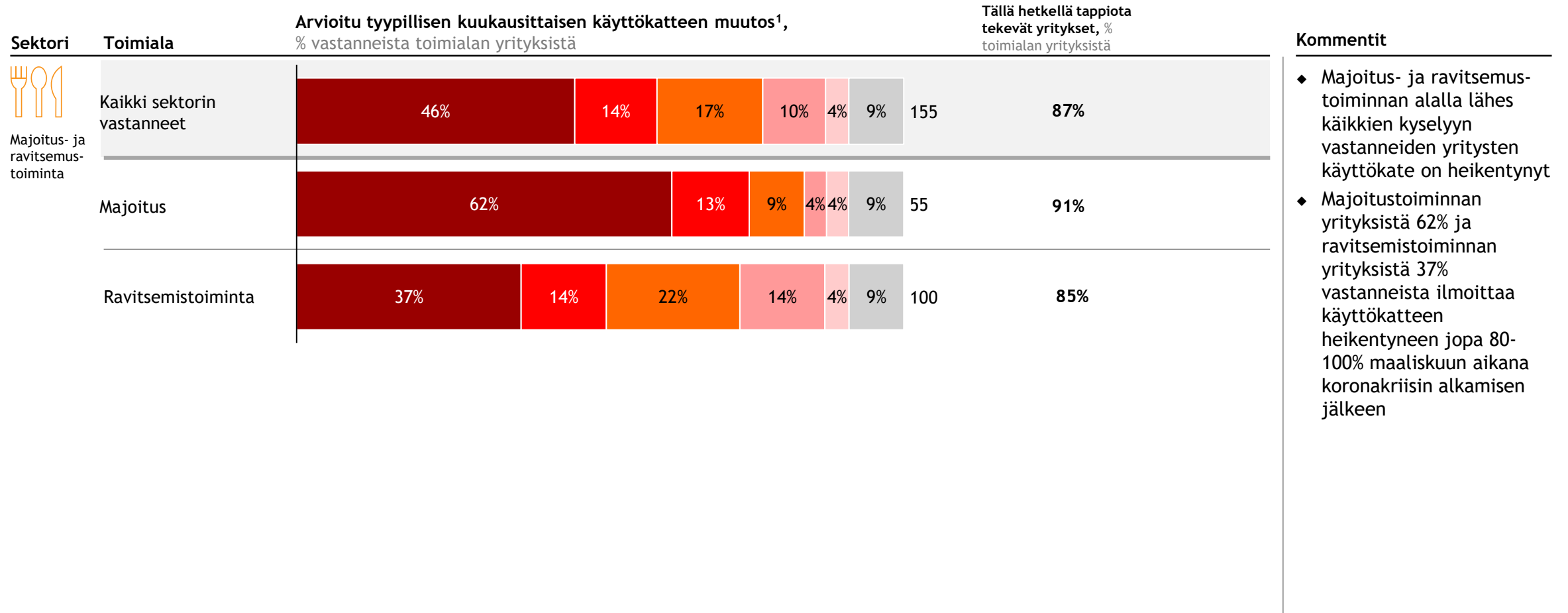
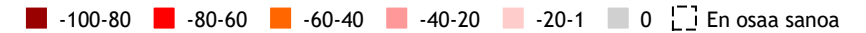
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

3. Majoitus- ja ravitsemistoiminnan yrityksistä lähes kaikilla käyttökate laskenut

3. Onko yrityksenne tyypillinen kuukausittainen käyttökate heikentynyt koronakriisin vaikutuksesta? Kuinka paljon?

3.2 Tekeekö yrityksenne tällä hetkellä tappiota käyttökateasolla?

Käyttökateen muutos, %

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 3 ja 3.2

Agenda

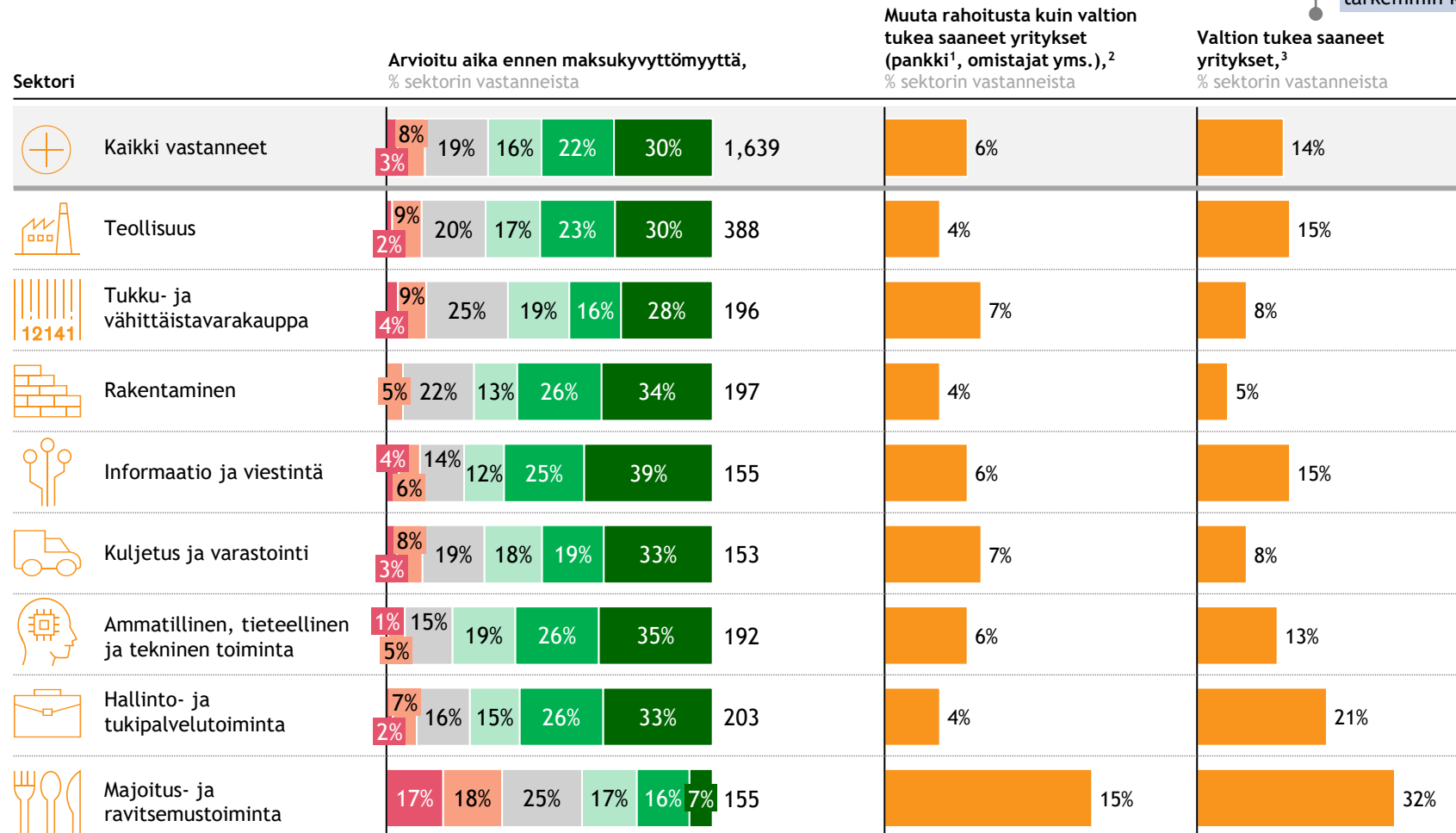
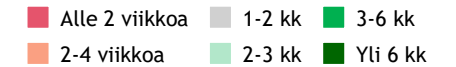
- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - Käyttökäteen kehitys
  - **Maksukyky ja rahoitusasema**
  - Operatiiviset häiriöt
  - Investointinäköymä
  - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

4. Yhteenveto: Yritysten maksukyky kestää suurimmalla osalla useamman kuukauden, mutta ~ 10% yrityksistä ei katso selviävänsä maksuvelvoitteistaan seuraavaa kuukautta

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Finnveran ja Business Finlandin myöntämiä tukia käsitellään tarkemmin kappaleessa 6

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Kommentit

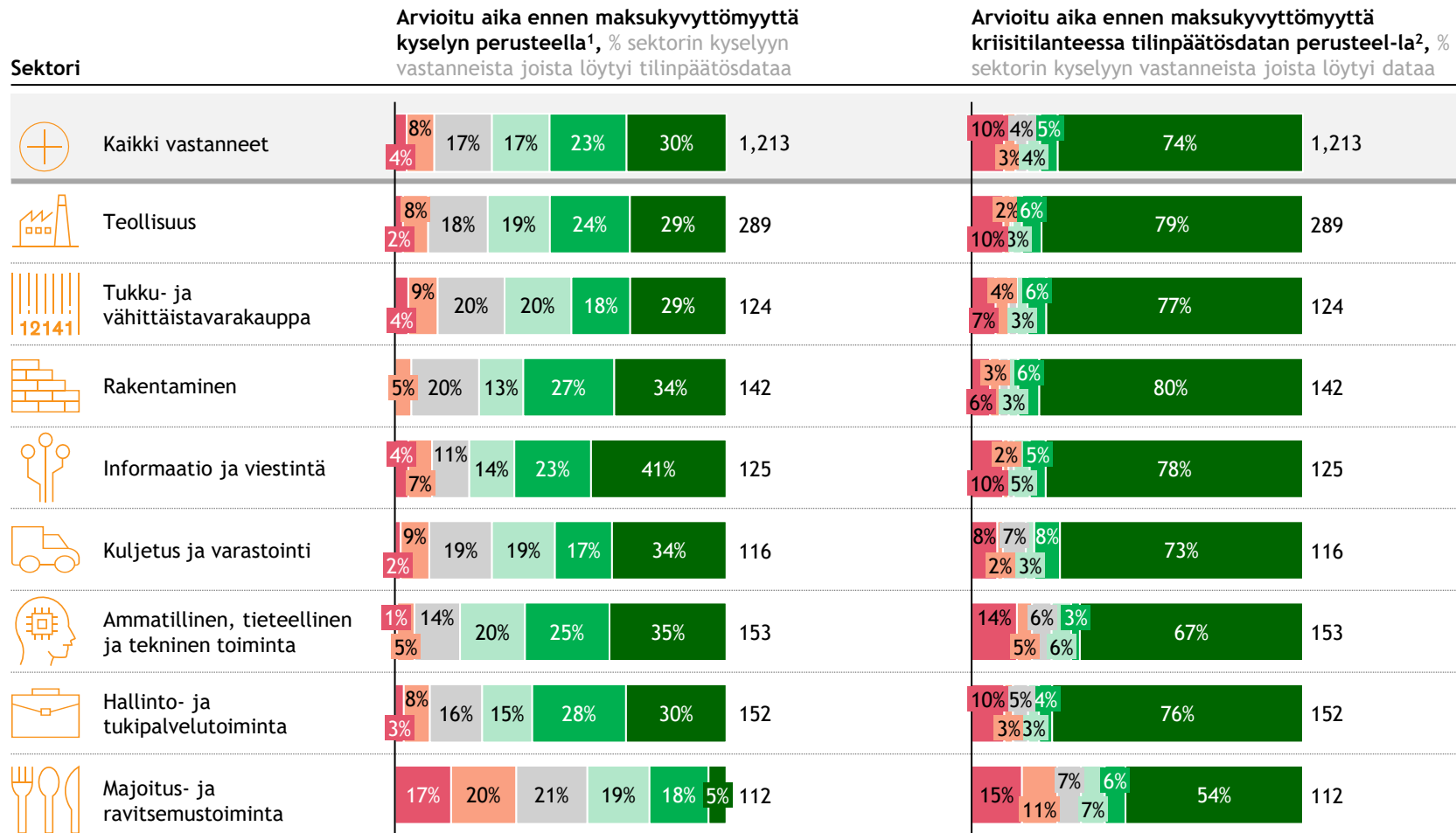
- Yli puolet vastanneista arvioi tämän hetken tilannekuvalla pysyvänsä maksukykyisenä yli 3 kk (paitsi Kauppa- ja Mara-sektorit)
  - Kauppa- ja Mara-sektoreilla on tosin tyypillisestikin lyhin kassa, mutta nopeampi varaston kierto verrattuna esimerkiksi teollisuuden tyypillisesti pidempiin toimitussykleihin
- Noin 10% yrityksistä sektorista riippumatta arvioi olevansa vaarassa ajautua maksukyvyttömyyteen alle neljässä viikossa
- Majoitus- ja ravitsemustoiminnassa alle 3 kk selviävien yritysten osuus on 77%
- Eurooppalaisella tasolla lähes 100% muista kuin elintarvikealan yrityksistä kohtaa vaikeuksia seuraavan 3 kuukauden aikana - elintarvikeyritykset paremmassa tilanteessa
- 6% yrityksistä on saanut rahoitusta kriisin yli selviämiseen muualta kuin valtiolta, mutta osuus on pienempi kuin valtion tukea saaneiden yritysten osuus (14%)

1. Poislukien Finnveran takaamat lainat, 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 6, 3. Perustuen kyselyn kysymyksiin 16, 12.1 ja 13.2, 3. Perustuen kyselyn kysymyksiin 14 ja 15

4. Tilinpäätösdatan perusteella arvioitu kriisitilanteen kassariittävyys vaikuttaa olevan paremmalla tasolla kuin kyselyn perusteella

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Kommentit

- ◆ Noin 70-80%:lla yrityksistä (lukuunottamatta Mara-sektori) arvioidaan kassan riittävän yli 6kk poikkeustilanteessakin
  - Näistä 60-70%:lla on arvioitu olevan positiivinen kassavirta poikkeustilanteessakin
- ◆ Noin 35%:lla kaikista kyselyn yrityksistä, joista löytyi dataa, oli negatiivinen kassavirta jo ennen kriisiä
- ◆ Löydös indikoi, että kysely antaa mahdollisesti todellisuutta heikomman kuvan kassan riittävydestä: suhteellisen suuri osuus (yli puolet) ovat kuitenkin vielä käyttökatteeltaan ja kassavirraltaan positiivisia yrityksiä, joiden maksukyky näyttäisi laskennallisesti olevan vielä riittävä. Tilanne voi kuitenkin heiketä edessä, joten on mahdollista, että kyselyyn vastanneet ovat vastauksissaan ennakoineet myös tulevaa kehitystä

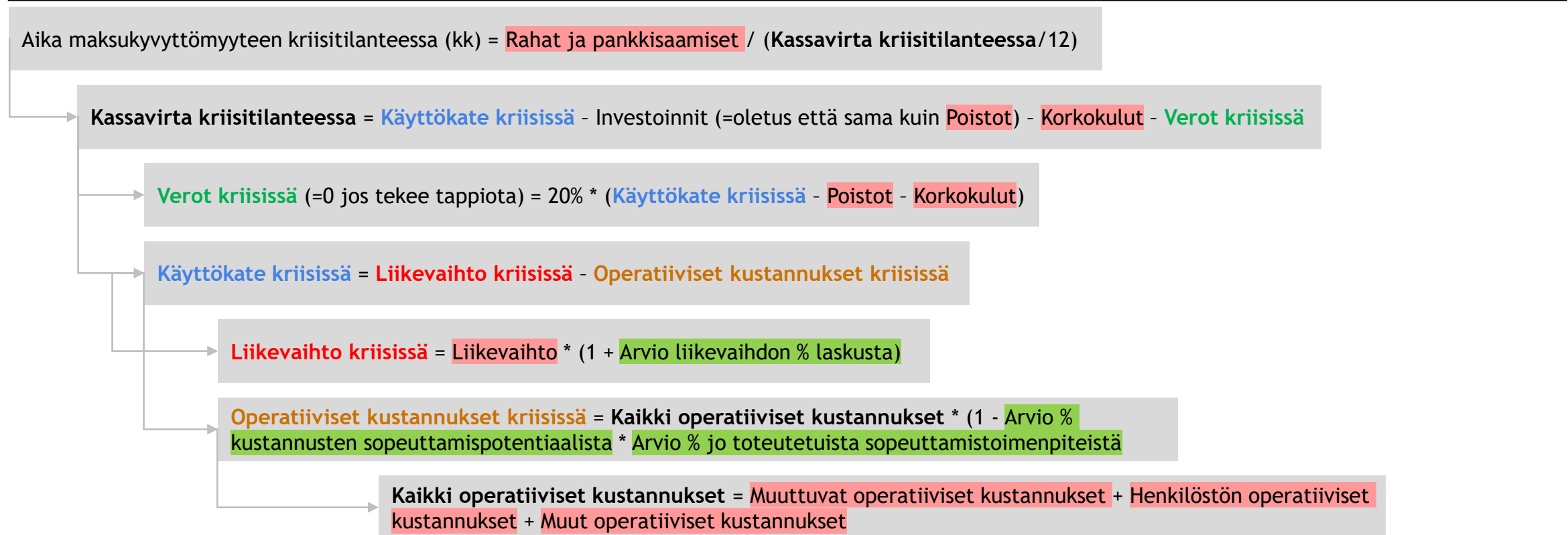
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 6.

2. Perustuen yrityksiin, joista löytyi tilinpäätösdataa Orbiksesta (n=1213), mihin on yhdistetty arvioita liikevaihdon muutoksesta sekä kustannusten sopeuttamisesta kyselystä.

4. Metodologia tilinpäätösdatan perusteella tehtyyn maksukykyarvioon

Metodologia

■ Tilinpäätösdatasta ■ Kyselyn vastauksista

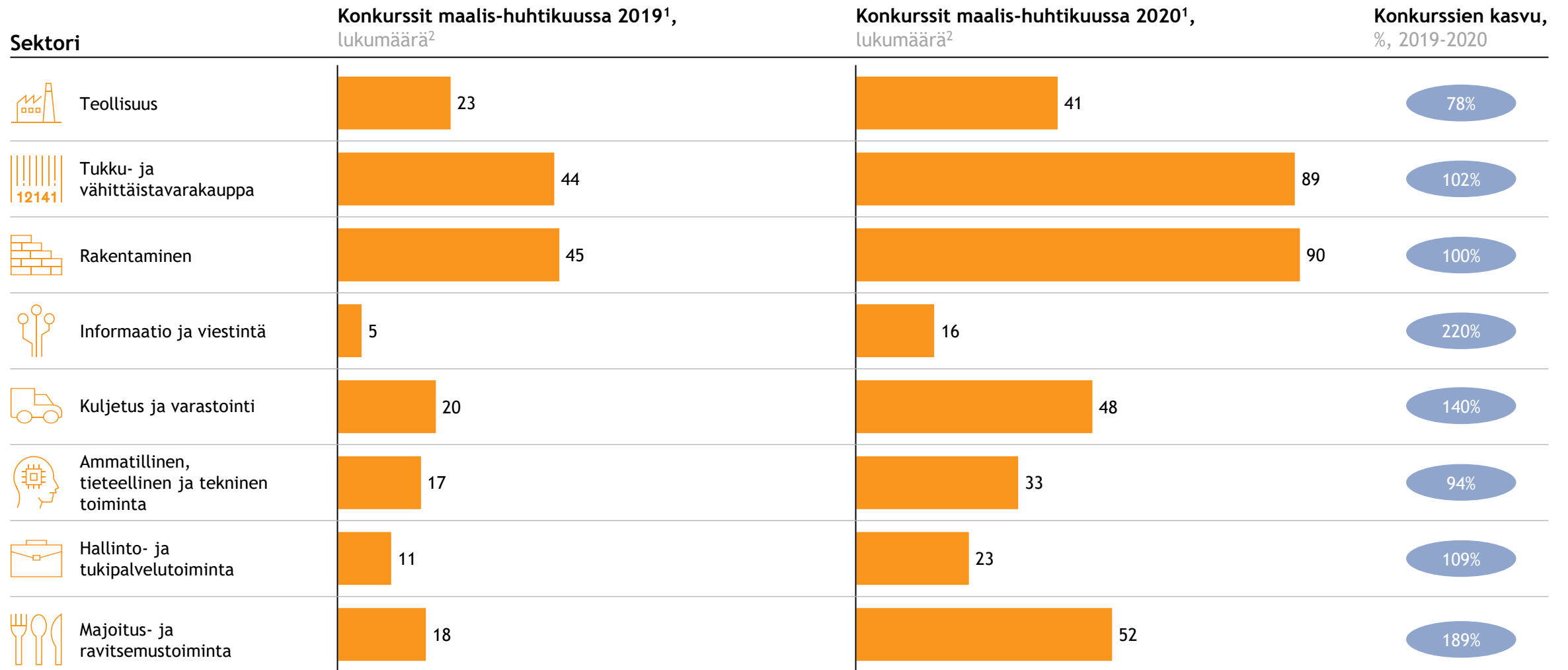

Esimerkkilasku

$\text{Käyttökate kriisissä} = ((\text{Liikevaihto} <200\ 000\text{€}> * (1 + \text{Arvio liikevaihdon laskusta} <-55\%>)) - (\text{Kaikki operatiiviset kustannukset} <180\ 000\text{€}> * (1 - \text{Arvio \% sopeuttamispotentiaalista} <20\%> * \text{Arvio \% toteutetuista toimenpiteistä} <50\%>))) = -72\ 000\text{€}$

$\text{Aika maksukyvyttömyyteen kriisissä} = \text{Rahat ja pankkisaamiset} <10\ 000\text{€}> / (\text{Käyttökate kriisissä} <-72\ 000\text{€}> - \text{Investoinnit (=Poistot)} <1000\text{€}> - \text{Korkokulut} <500\text{€}> - \text{Verot kriisissä} (=0 \text{ koska jo käyttökate negatiivinen})) / 12 = 10\ 000\text{€} / (-73\ 500\text{€} / 12) = 1.6 \text{ kk}$

4. Konkurssien lukumäärä on kaksinkertaistunut maalis-huhtikuussa viime vuoden vastaavasta ajankohdasta kaikilla tarkastelluilla sektoreilla

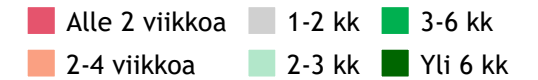
1 01.03 - 30.04

2 Koko toimialalla

4. Kaikissa kokoluokissa noin 10% akuutissa kassakriisissä olevia – suuremmista pk-yrityksistä useampi arvioi pärjäävänsä yli 3 kk

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

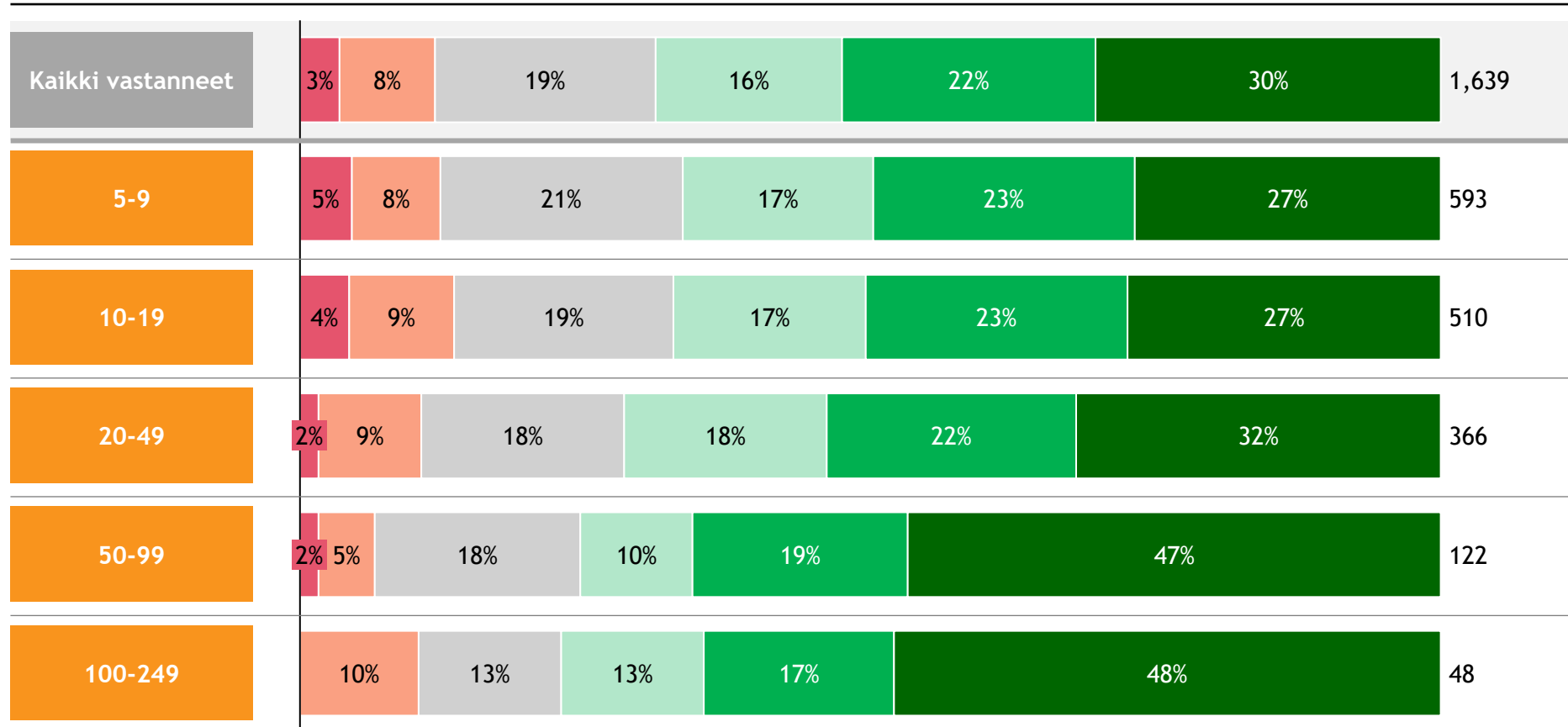
Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Yrityksen koko,

Työntekijöiden määrä

Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä, % vastanneista per kokoluokka

Kommentit

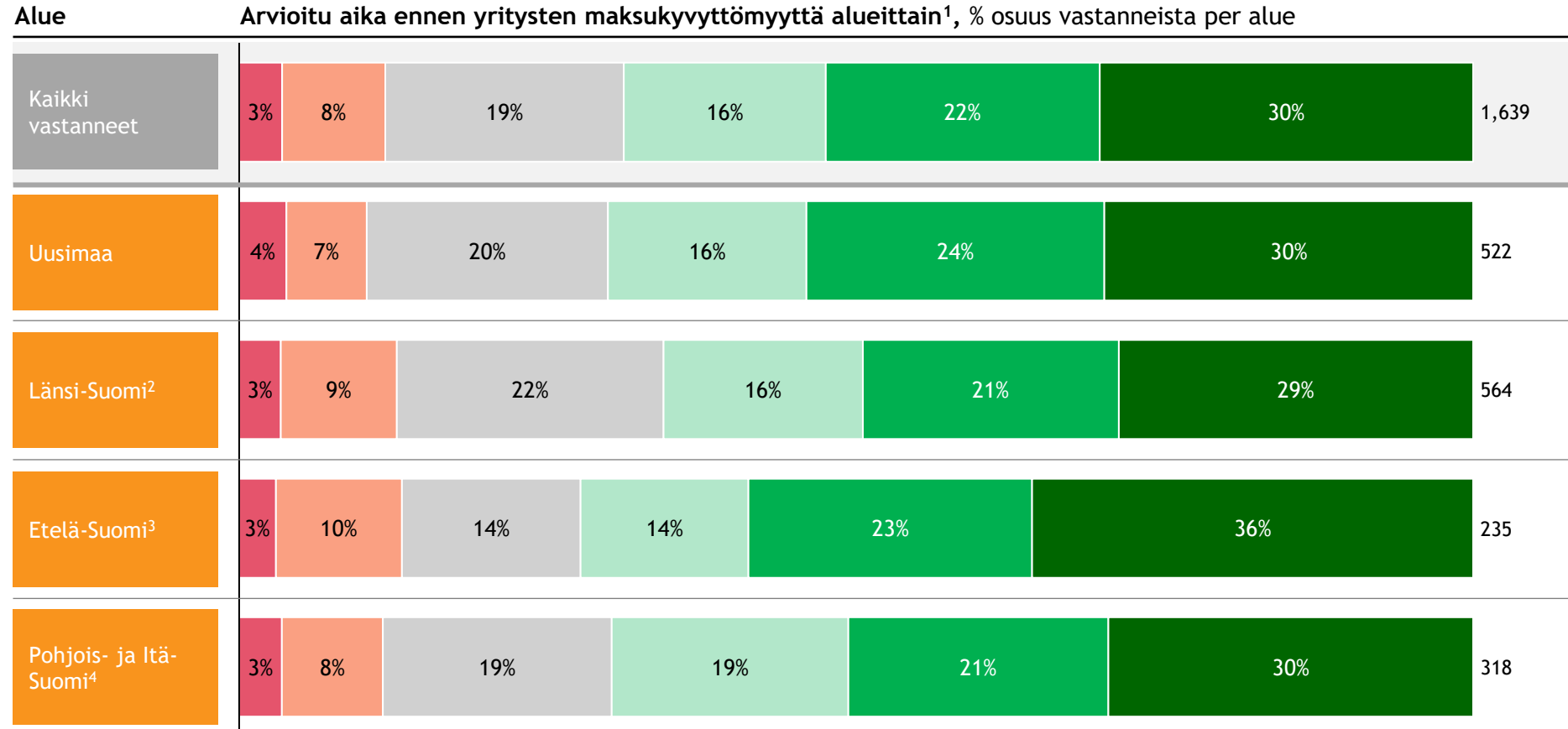
- ◆ Pienimmistä 5-9 henkilöä työllistävästä yrityksistä 51% arvioi ajautuvansa maksukyvyttömyyteen seuraavan 3 kk aikana
- ◆ Suuremmilla yli 100 henkilöä työllistävillä yrityksillä tilanne hieman parempi - noin kolmannes (36%) arvioi kassavarojen riittävyyden olevan alle 3 kk
- ◆ Yli 100 henkilöä työllistävässä yrityksissä on suurin osuus yrityksiä (48%), jotka arvioivat selviävänsä yli 6 kk

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 6

4. PK-yritysten kassavarojen riittävydessä ei suuria eroja alueittain

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Kommentit

- ◆ Yritysten arvioima aika kassavarojen loppumiseen vaikuttaa jakaantuvan melko tasaisesti kautta maan
- ◆ Etelä-Suomessa on hieman muita alueita vahvempi maksukyky: 59%:lla riittää kassa yli 3 kk
- ◆ Kriittisiä alle kuukauden kassavaran yrityksiä on noin 11-13% kaikilla alueilla
- ◆ Noin kolmannes kaikilla alueilla arvioi selviävänsä yli 6 kk

1 Perustuen kyselyn kysymykseen 6

2 Sisältää alueet: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa

3 Sisältää alueet: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala

4 Sisältää alueet: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

4. Alle kaksi viikkoa maksukykyisenä pysyvät yritykset ovat tyypillisesti pieniä 5-9 henkilön yrityksiä ja sijaitsevat Uudellamaalla

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Yrityksen koko

Alue

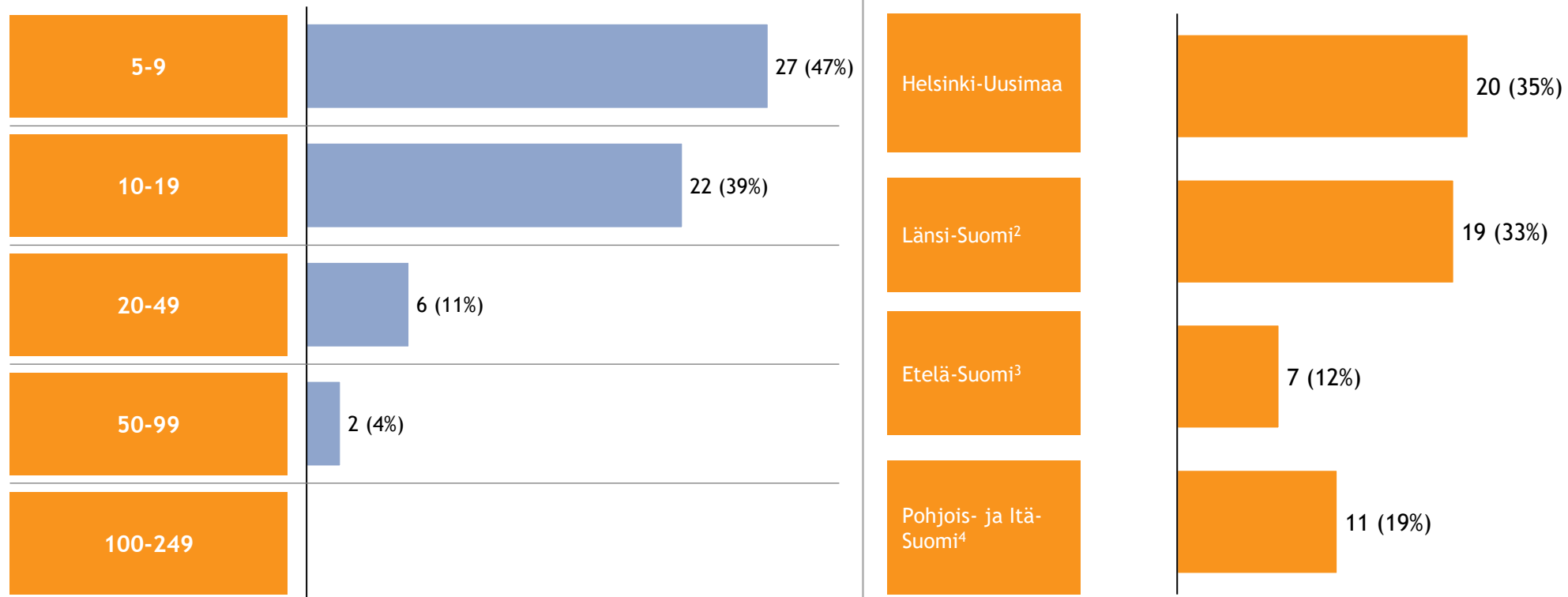
Työntekijöiden määrä

Alle 2 viikkoa maksukykyisenä pysyvät yritykset¹,
Lkm ja %-osuus <2 maksukyvyyn yrityksistä

Alue

Alle 2 viikkoa maksukykyisenä
pysyvät yritykset, lkm ja %-osuus

Kommentit

- ◆ Nykyarvion mukaan alle kaksi viikkoa maksukykyisenä pysyvät yritykset ovat tyypillisesti pieniä, 5-19 henkilöä työllistäviä pk-yrityksiä
- ◆ Uudellamaalla ja Länsi-Suomessa hieman enemmän kriittisessä kassatilanteessa olevia kuin Etelä-Suomessa ja Pohjois- ja Itä-Suomessa

1 Perustuen kyselyn kysymykseen 6

2 Sisältää alueet: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa

3 Sisältää alueet: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala

4 Sisältää alueet: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

4. Teollisuus: Teollisuusyritysten välillä maksukyky vaihtelee toimialoittain

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Sektori	Toimiala	Arvioitu aika ennen maksukyvyttömyyttä ¹ , % vastanneista toimialalla						
Teollisuus 	Kaikki vastanneet	2%	9%	20%	17%	23%	30%	388
	Elintarvikkeiden valmistus	8%		29%	25%	21%	17%	24
	Juomien valmistus	17%	17%	17%	33%	17%		6
	Tekstiilien valmistus	7%	7%	14%	29%	43%		14
	Vaatteiden valmistus	17%		50%	8%	25%		12
	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	9%	36%	27%	9%	9%	9%	11
	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. Huonekalut)	10%	19%	19%	24%	29%		21
	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6%	13%	19%	63%			16
	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	19%		44%	31%	6%		16
	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	20%	7%	20%	53%			15
	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus		33%	67%				3
	Kumi- ja muovituotteiden valmistus	10%	10%	35%	45%			20
	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus		35%	12%	24%	29%		17
	Metallien jalostus	20%	7%	27%	7%	40%		15
	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	2%	7%	19%	21%	26%	24%	42
	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	11%	6%	22%	39%	22%		18
	Sähkölaitteiden valmistus	8%	17%	17%	25%	33%		12
	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	13%	21%	18%	14%	34%		56
	Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	5%	21%	11%	21%	42%		19
	Muiden kulkuneuvojen valmistus	6%	19%	31%	25%	19%		16
Huonekalujen valmistus	19%		31%	6%	25%	19%	16	
Muu valmistus	25%		38%	38%			8	
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	9%	18%	18%	27%	27%		11	

Kommentit

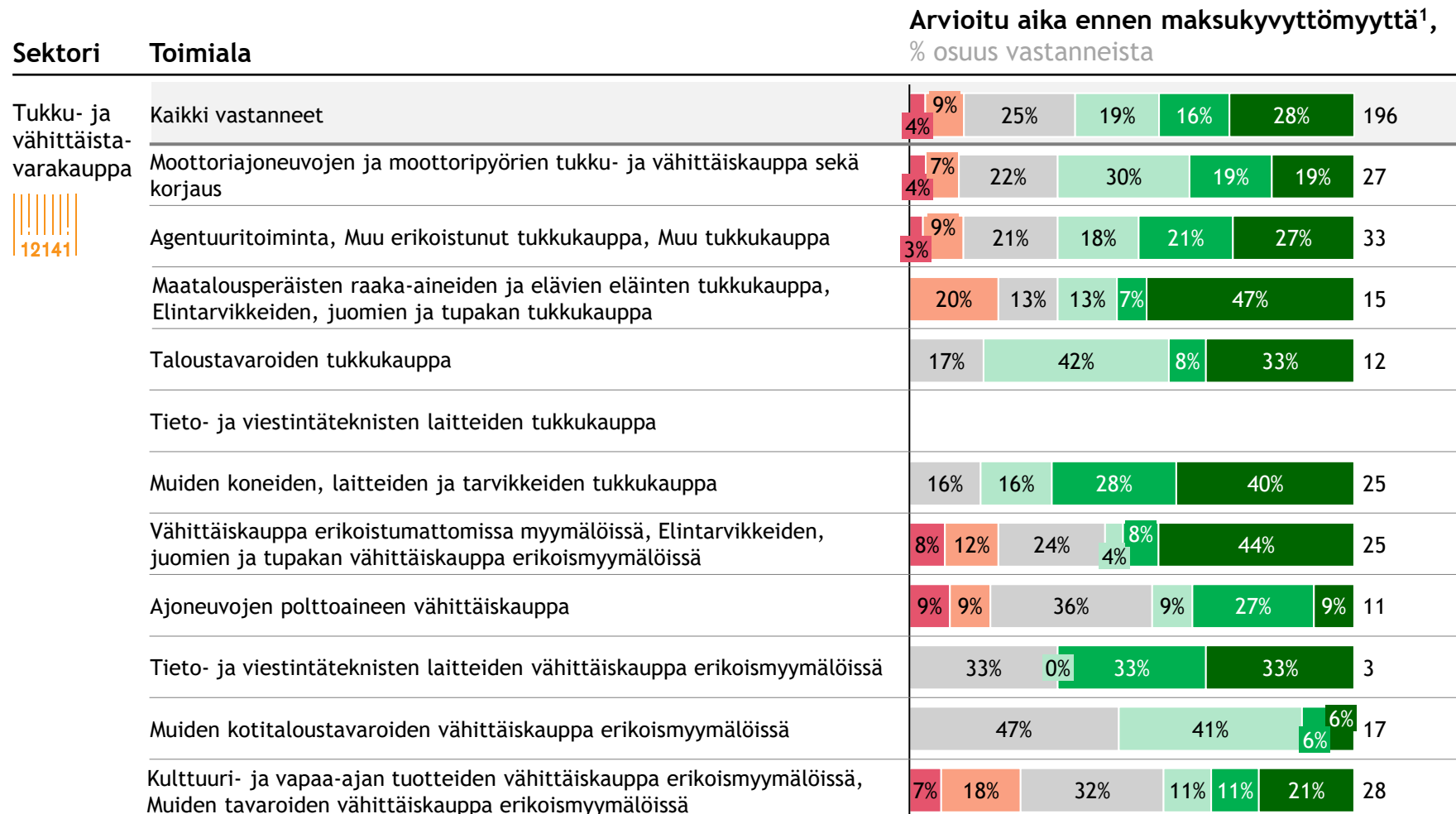
- ◆ Suurista teollisuusaloista paperin ja paperituotteiden valmistuksella ja muiden koneiden ja laitteiden valmistuksella on suhteellisen hyvä maksukyky verrattuna teollisuuteen yleisesti
  - Paperin valmistajilla 82%:lla ja muiden koneiden valmistajilla 48%:lla kassa riittää yli 3kk
- ◆ Elintarvikkeiden valmistuksessa 8% arvioi olevansa maksukyvyttömiä alle kahdessa viikossa

¹ Perustuen kyselyn kysymykseen 6

4. Tukku- ja vähittäistavarakauppa: Alalla hajontaa, mutta huoltoasemat sekä vapaa-ajan tuotteiden erikoismyymälät akuuteimmassa ongelmissa

6. Kuinka pitkään kassavaranne ja muut käytettävissä olevat varanne (esim. pankin myöntämät lainat, omistajien pääoma, joka voidaan sijoittaa yritykseen) riittävät nykyarvion mukaan?

Arvioitu aika maksukyvyttömyyteen

Kommentit

- ◆ Kaupan alalla kassavarojen riittävyys vaihtelee alasektoreiden välillä
- ◆ Alat, joilla on suhteellisesti eniten yrityksiä alle 3kk kassavaroilla ovat moottoriajoneuvojen tukku- ja vähittäiskauppa (63%), taloustavaroiden tukkukauppa (59%), ajoneuvojen polttoaineen vähittäiskauppa (63%) ja muiden kotitaloustavaroiden vähittäiskauppa (88%)
- ◆ Vahvimmassa asemassa on maatalousperäisten raaka-aineiden tukkukauppa, jossa 47% arvioi varojen riittävän yli 6kk

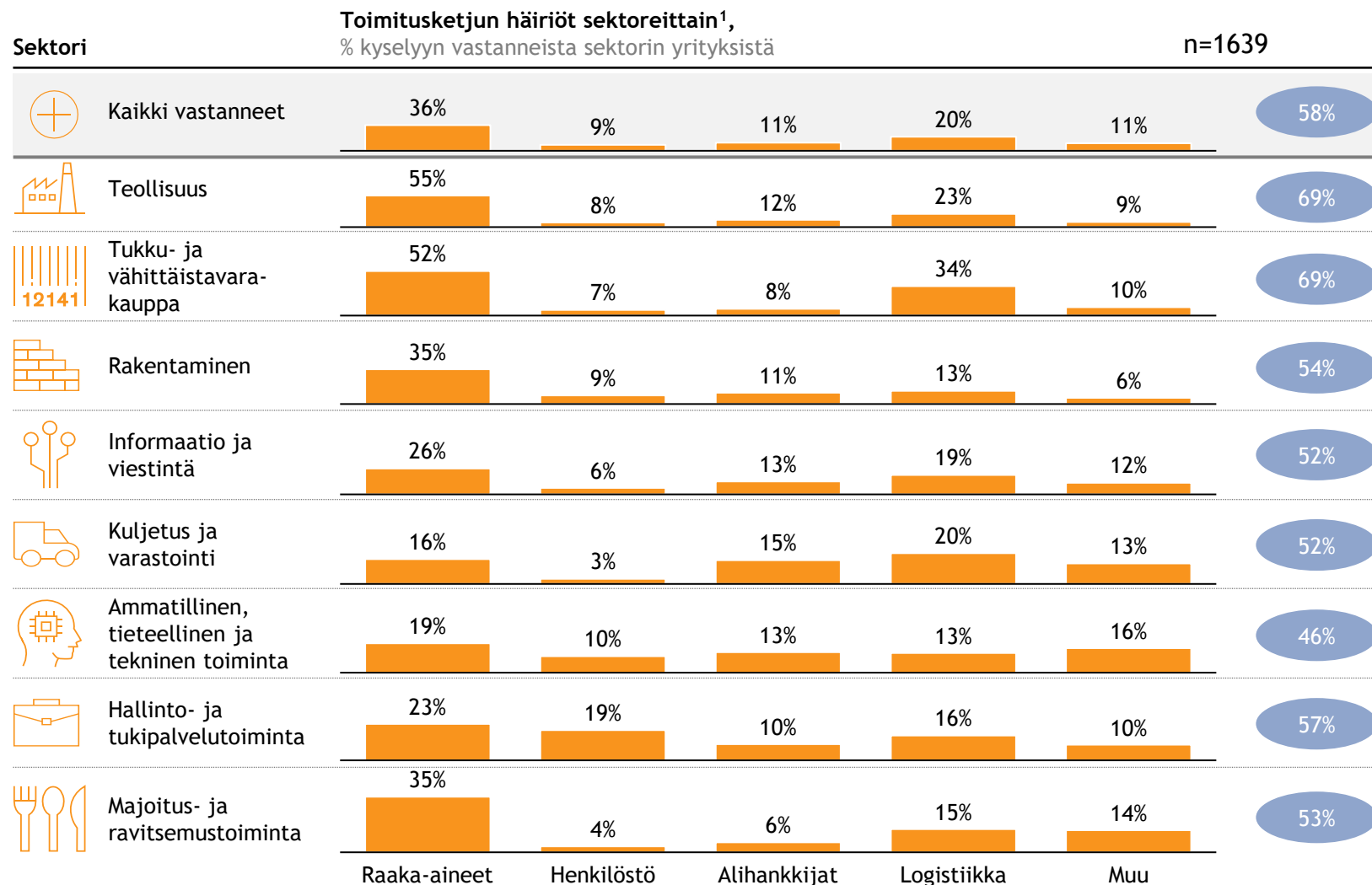
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 6

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - Käyttökäteen kehitys
  - Maksukyky ja rahoitusasema
- **Operatiiviset häiriöt**
  - Investointinäköymä
  - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

5. Yhteenveto: 69% teollisuuden sekä tukku- ja vähittäistavarakaupan yrityksistä ovat kokeneet toimitusketjujen häiriöitä

18. Onko koronaviruksella ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

Operatiivisten häiriöiden kokonaismäärä, % kyselyyn vastanneista sektorin yrityksistä

Kommentit

- ◆ Koronakriisillä on ollut merkittäviä vaikutuksia toimitusketjuihin kaikilla sektoreilla
- ◆ Yleisimmät toimitusketjujen ongelmat liittyvät raaka-aineiden saatavuuteen ja logistiikkaan
- ◆ Teollisuusyritykset sekä tukku- ja vähittäiskaupat ovat kärsineet erityisesti raaka-aineiden saatavuusongelmista sekä logistiikkahaasteista
- ◆ Kaupan Liiton kyselytutkimuksen mukaan 73% tukku- ja vähittäiskaupan yrityksistä on kohdannut operatiivisia häiriöitä, mikä vastaa tässä kyselyssä saatua tulosta. Kaupan Liiton mukaan häiriöt eivät suurimmaksi osaksi ole olleet kovin merkittäviä.

Yritykset mainitsevat muina esimerkkeinä etätyöt (sisäinen toiminta ja asiakaskontaktit), Uudenmaan rajoitukset sekä kansainväliset matkustusrajoitukset

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 9.2

5. Uusimaassa on suhteellisesti hieman enemmän yrityksiä, joilla on ollut toimitusketjuvaikeuksia – erityisesti teollisuudella ja tukku- ja vähittäiskaupoilla

18. Onko koronakriisillä ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen?

Osuus yrityksistä jotka raportoivat toimitusketjun häiriöistä

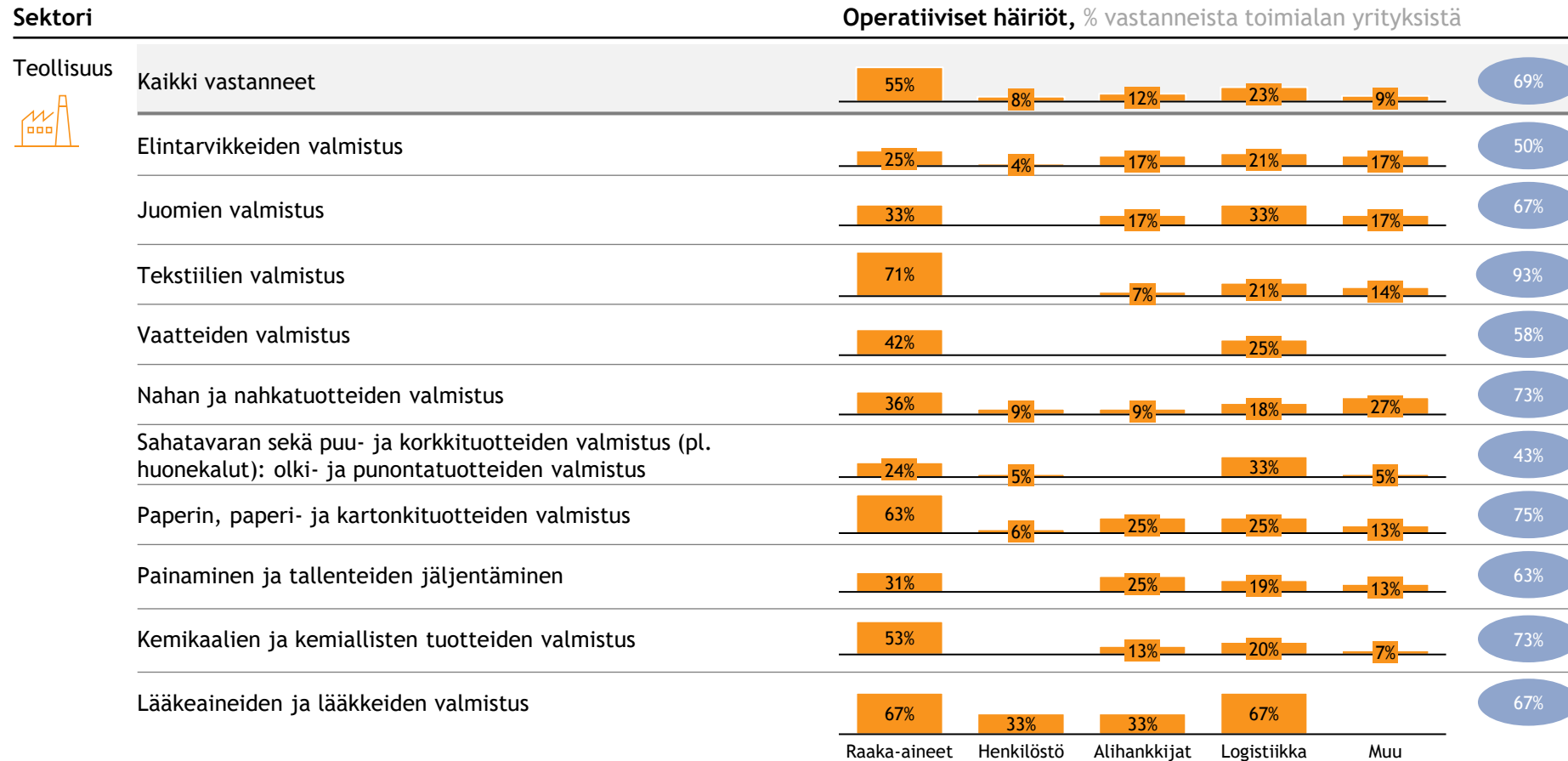
0-25% 26-50% 51-69% 70-100%

Sektori	n=1639	Toimitusketjun häiriöiden osuus maakunnittain ¹ , lkm joilla toimitusketjuongelmia / lkm vastanneita yrityksiä solussa yhteensä				Kommentit
		Uusimaa	Länsi-Suomi	Etelä-Suomi	Pohjois ja Itä-Suomi	
 Kaikki vastanneet		314/522 (=60%)	327/564 (=58%)	137/235 (=58%)	177/318 (=56%)	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Teollisuudessa ja kaupan alalla on operatiivisia häiriöitä läpi maan, mutta Uudellamaalla hieman suuremmalla osuudella ◆ Etelä-Suomi ja Pohjois- ja Itä-Suomessa suhteellisesti vähemmän yrityksiä, joilla toimitusketjuongelmia ◆ Uudellamaalla suhteellisesti eniten yrityksiä, joilla toimitusketjuongelmia (eniten punaisia soluja)
 Teollisuus		52/70	118/177	45/65	51/76	
 Tukku- ja vähittäistavarakauppa		54/73	38/55	25/35	19/33	
 Rakentaminen		34/64	37/76	10/20	26/37	
 Informaatio ja viestintä		41/65	19/47	6/17	14/26	
 Kuljetus ja varastointi		28/52	29/51	10/22	13/28	
 Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		40/80	20/48	9/24	20/40	
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		40/74	34/55	22/31	19/43	
 Majoitus- ja ravitsemustoiminta		25/44	32/55	10/21	15/35	

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 18

5. Teollisuus: Lähes kaikilla teollisuuden aloilla suurimmat operatiiviset haasteet materiaalien ja raaka-aineiden saatavuudessa ja logistiikassa (1/2)

18. Onko koronakriisillä ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

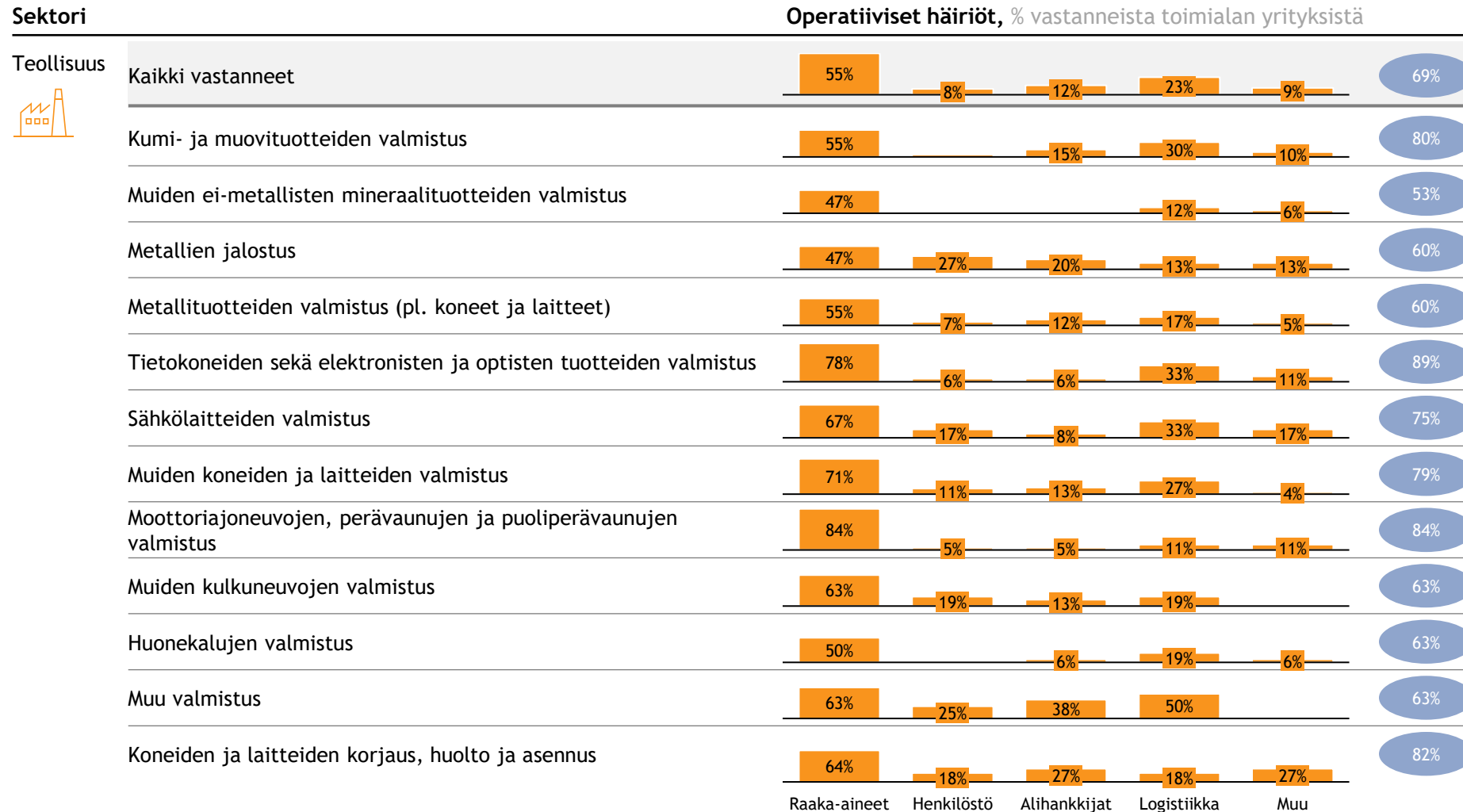
x
% vastanneista toimialan yrityksistä, joilla ollut toimitusketjuongelmia

Kommentit

- ◆ Kaikilla sivun teollisuuden sektoreilla lukuunottamatta sahatavaran valmistusta yli 50% yrityksistä raportoi toimitusketjun ongelmista koronakriisin aikana
- ◆ Raaka-aineen toimituksiin liittyvät ongelmat ovat aiheuttaneet eniten operatiivisia häiriöitä useimmilla teollisuuden toimialoilla
- ◆ Tämän lisäksi logistiikka on aiheuttanut ongelmia toimitusketjujen toimivuuteen useilla teollisuuden aloilla

5. Teollisuus: Lähes kaikilla teollisuuden aloilla suurimmat operatiiviset haasteet materiaalien ja raaka-aineiden saatavuudessa ja logistiikassa (2/2)

18. Onko koronakriisillä ollut vaikutuksia toimitusketjunne toimivuuteen? Millaisia vaikutuksia?

x % vastanneista toimialan yrityksistä, joilla ollut toimitusketjuongelmia

Kommentit

- ◆ Kaikilla sivun teollisuuden sektoreilla yli 50% yrityksistä raportoi toimitusketjun ongelmista koronakriisin aikana
- ◆ Raaka-aineen toimituksiin liittyvät ongelmat ovat aiheuttaneet eniten operatiivisia häiriöitä useimmilla teollisuuden toimialoilla, missä 47-84% alojen yrityksistä raportoi ongelmista
- ◆ Tämän lisäksi logistiikka on aiheuttanut ongelmia toimitusketjujen toimivuuteen useilla teollisuuden aloilla

1. Perustuen kyselyn kysymyksiin 18 ja 18.1

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - Käyttökäteen kehitys
  - Maksukyky ja rahoitusasema
  - Operatiiviset häiriöt
  - **Investointinäkömä**
  - Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet

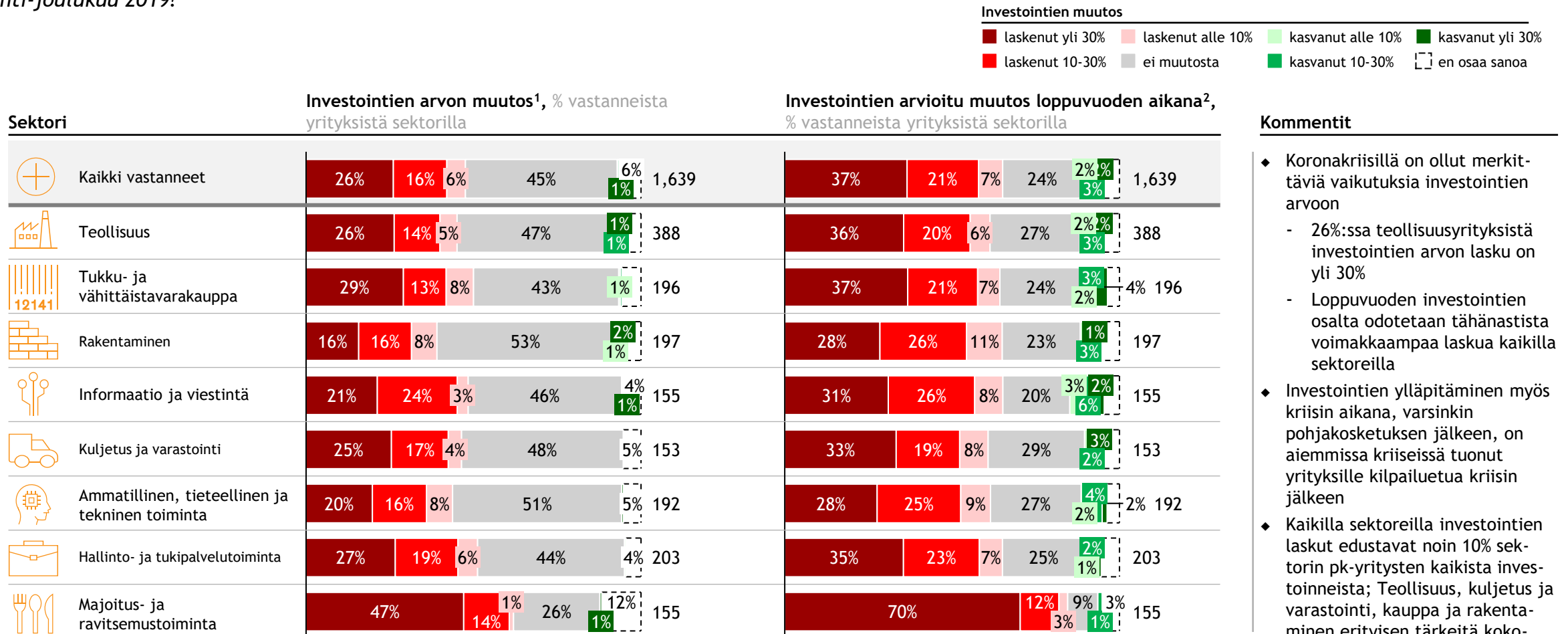

6. Yhteenveto: 35-40% pk-yrityksistä odottaa investointien laskevan loppuvuoden aikana vähintään 30% edelliseen vuoteen verrattuna

10. Onko yrityksessänne jouduttu sopeuttamaan aineellisia tai aineettomia investointeja tai kehityshankkeita?

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

11. Kuinka paljon odotatte yrityksenne investointien muuttuvan loppuvuoden aikana koronakriisin vuoksi verrattuna vastaavaan jaksoon viime vuonna, eli huhti-joulukuun 2019?

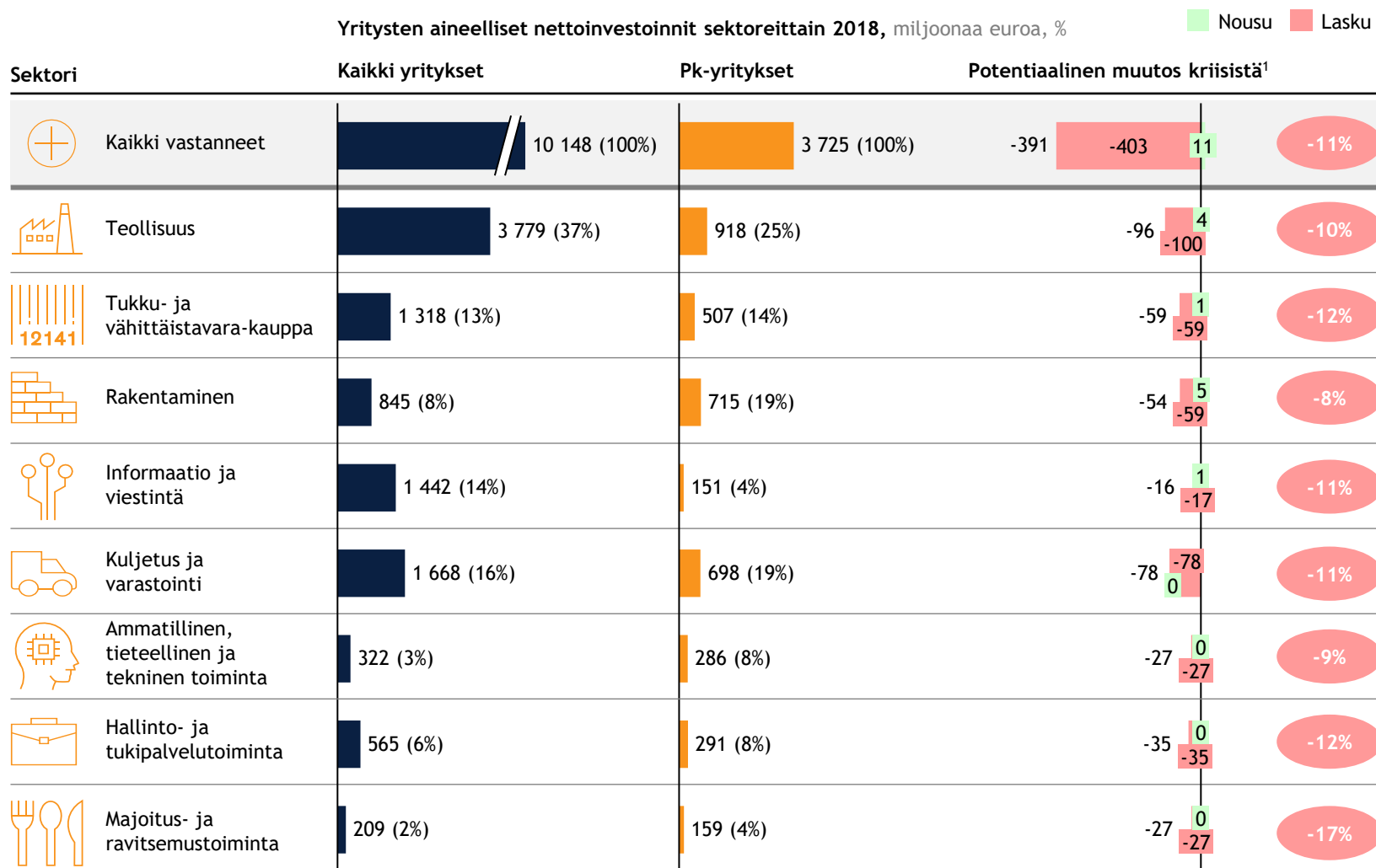
Kommentit

- ◆ Koronakriisillä on ollut merkittäviä vaikutuksia investointien arvoon
  - 26%:ssa teollisuusyrityksistä investointien arvon lasku on yli 30%
  - Loppuvuoden investointien osalta odotetaan tähänastista voimakkaampaa laskua kaikilla sektoreilla
- ◆ Investointien ylläpitäminen myös kriisin aikana, varsinkin pohjatosketuksen jälkeen, on aiemmissa kriiseissä tuonut yrityksille kilpailuetua kriisin jälkeen
- ◆ Kaikilla sektoreilla investointien laskut edustavat noin 10% sektorin pk-yritysten kaikista investoinneista; Teollisuus, kuljetus ja varastointi, kauppa ja rakentaminen erityisen tärkeitä kokonaisinvestointimäärän kannalta

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10 ja 10.1, 2. Perustuen kyselyn kysymykseen 11

6. Arvioidusti ~10% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista odotetaan laskevan kyselyn perusteella – teollisuuden ollessa suurimman euromääräisen riskin alla

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

XX% Muutos sektorin pk-yritysten investoinneista

Kommentit

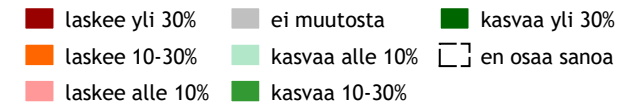
- Aineellisten nettoinvestointien määrä vaihtelee suuresti sektoreiden välillä pk-yrityskentässä (esim. 151 milj. euroa informaatio- ja viestintäalalla vs. 918 milj. euroa teollisuudessa), asettaen toiset sektorit euromääräisesti tärkeämmiksi kuin toiset investointien näkökulmasta
- Yhteensä pk-yritysten investoinnit valituilla 7:llä sektorilla kattaa 37% kaikkien yritysten investoinneista näillä sektoreilla
- Teollisuuden alalla on suurimmat investoinnit tarkasteltavista sektoreista, ala kattaa 37% kaikkien yritysten ja 25% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista
- Rakentaminen kattaa 19% pk-yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mutta vain 8% kaikkien yritysten aineellisista nettoinvestoinneista, mikä indikoi pienten ja keskisuurten yritysten olevan yllidustettuina rakennussektorilla
- Käyttämällä kyselyn arvioita investointien arvon muuttumisesta, investoinnit laskevat euromäärältään eniten teollisuudessa (-96 EURm) ja kuljetuksessa (-78 EURm); prosentuaalisesti investoinnit laskevat eniten majoitus- ja ravitsemussektorilla (-17%)

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10 ja 10.1, olettaen, että ”yli 30%” muutokset ovat 30%, ”10-30%” ovat 20% ja ”alle 10%” ovat 5%. Laskutapana kerrotaan sektorin prosentuaaliset osuudet per muutosarviovaihtoehto pk-sektorin 2018 investoinneilla.

6. Investointinäkymillä ei ole merkittäviä eroja eri kokoisten yritysten välillä – 37% odottavat investointien laskevan yli 30%

11. Kuinka paljon odotatte yrityksenne investointien muuttuvan loppuvuoden aikana Korona-kriisin vuoksi verrattuna vastaavaan jaksoon viime vuonna, eli huhti-joulukuu 2019?

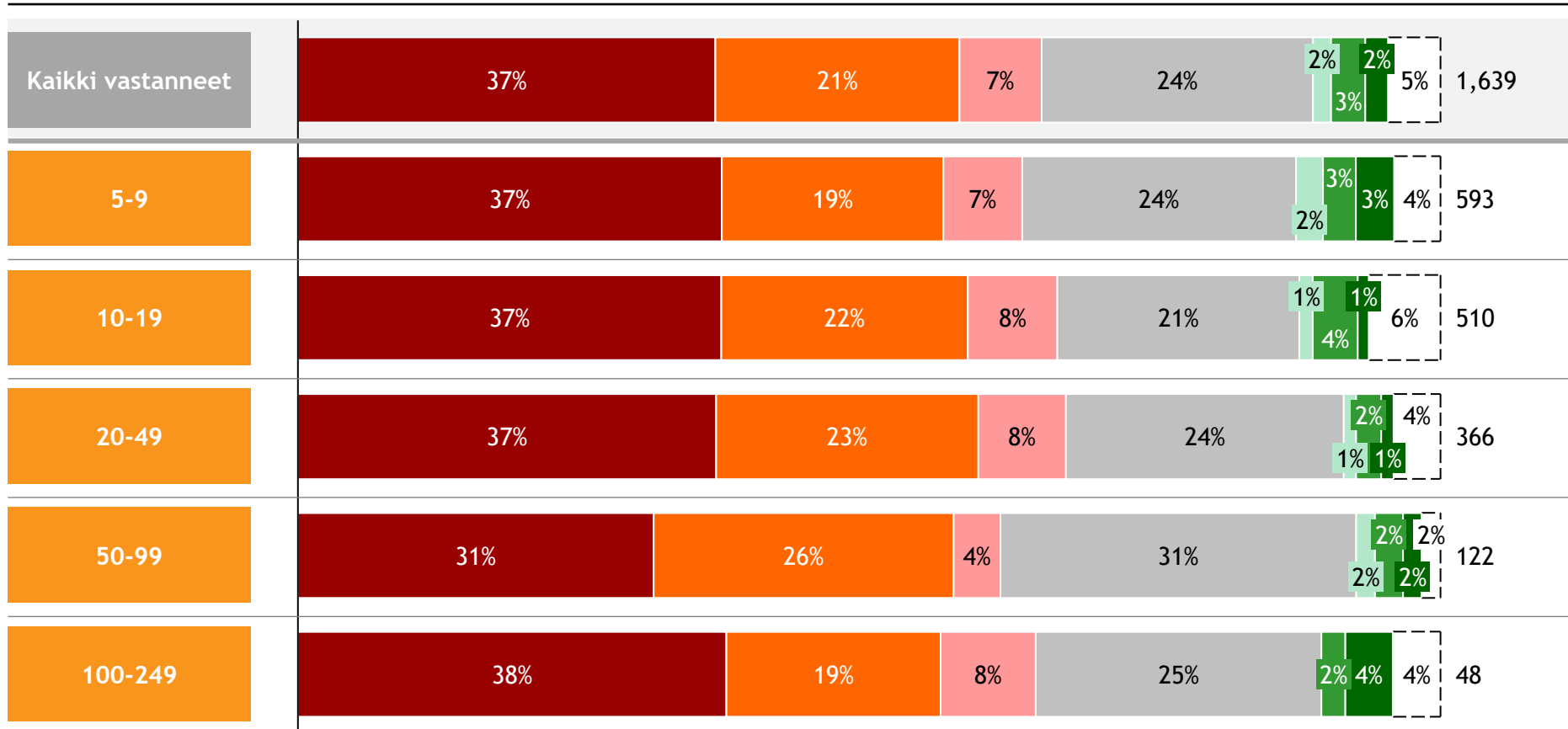
Investointien muutos

Yrityksen koko,

Työntekijöiden määrä

Investointien arvioitu muutos loppuvuoden aikana¹, % vastanneista yrityksistä kokoluokassa

Kommentit

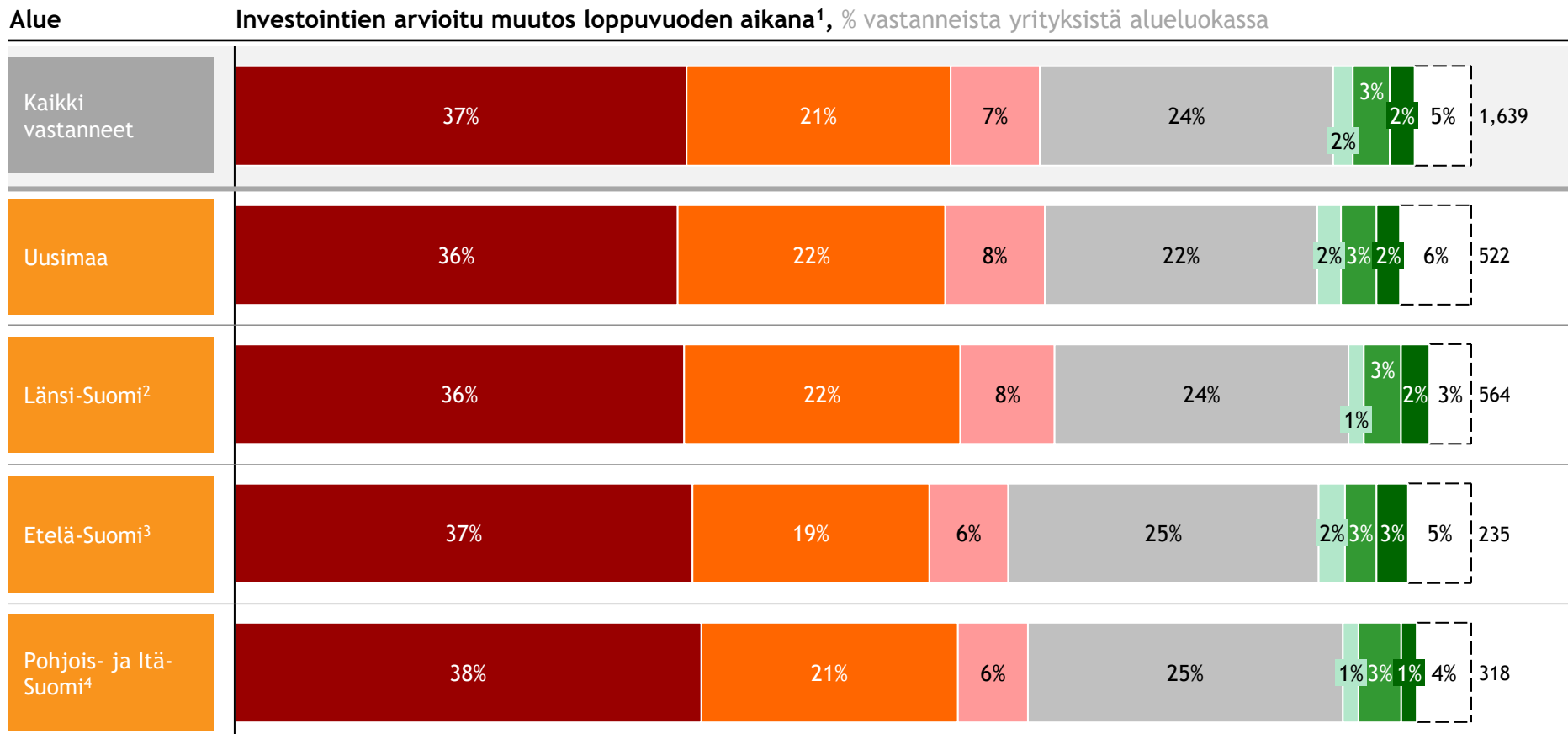
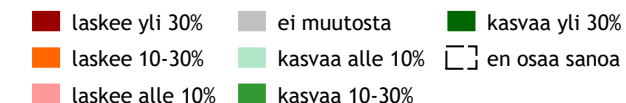
- ◆ Investointinäkyvät ovat käytännössä samat läpi koko luokkien: 31-38% odottavat investointien laskevan yli 30% loppuvuodesta verrattuna edelliseen vuoteen
- ◆ Alle 10% odottavat investointien kasvavan viime vuoteen verrattuna

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 11

6. Investointinäkymillä ei ole merkittäviä eroja alueittain: 37% arvioi investointien laskevan yli 30%

11. Kuinka paljon odotatte yrityksenne investointien muuttuvan loppuvuoden aikana Korona-kriisin vuoksi verrattuna vastaavaan jaksoon viime vuonna, eli huhti-joulukuu 2019?

Investointien muutos

Kommentit

- ◆ Investointinäkymät ovat käytännössä samat läpi alueiden: 36-38% odottavat investointien laskevan yli 30% loppuvuodesta verrattuna edelliseen vuoteen
- ◆ Alle 10% odottavat investointien kasvavan viime vuoteen verrattuna

1 Perustuen kyselyn kysymykseen 11

2 Sisältää alueet: Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Pirkanmaa

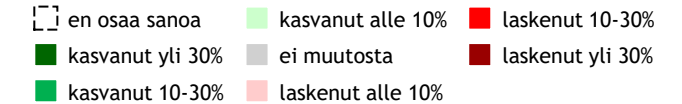
3 Sisältää alueet: Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala

4 Sisältää alueet: Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu, Lappi

6. Teollisuus: Investoinnit vähentyneet yli 30% noin kolmanneksella yrityksistä monilla toimialoilla

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

Sektori

Investointien arvon muutos¹, % vastanneista toimialan yrityksistä

Sektori	en osaa sanoa	laskenut yli 30%	laskenut 10-30%	ei muutosta	kasvanut 10-30%	kasvanut yli 30%	Yhteensä
Kaikki sektorin vastanneet	1%	6%	26%	47%	5%	14%	388
Elintarvikkeiden valmistus	8%	8%	46%	29%	8%	8%	24
Juomien valmistus	17%	17%	67%	0%	0%	0%	6
Tekstiilien valmistus	7%	7%	14%	57%	7%	7%	14
Vaatteiden valmistus	25%	8%	8%	42%	17%	8%	12
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0%	0%	55%	45%	0%	0%	11
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	14%	19%	14%	48%	5%	14%	21
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	6%	19%	6%	75%	0%	0%	16
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	6%	6%	19%	44%	6%	6%	16
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	7%	20%	7%	67%	0%	0%	15
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	0%	0%	0%	100%	0%	0%	3
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	5%	30%	15%	50%	0%	0%	20
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6%	6%	29%	53%	6%	12%	17
Metallienjalostus	7%	13%	27%	47%	7%	0%	15
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	7%	2%	33%	45%	12%	2%	42
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	6%	11%	28%	44%	11%	6%	18
Sähkölaitteiden valmistus	0%	0%	33%	50%	17%	0%	12
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	2%	5%	27%	50%	2%	9%	56
Mootoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	0%	0%	37%	32%	5%	26%	19
Muiden kulkuneuvojen valmistus	6%	6%	19%	44%	6%	31%	16
Huonekalujen valmistus	6%	6%	25%	44%	6%	25%	16
Muu valmistus	0%	0%	38%	38%	13%	13%	8
Koneiden ja laitteiden korjaus	9%	9%	18%	55%	9%	18%	11

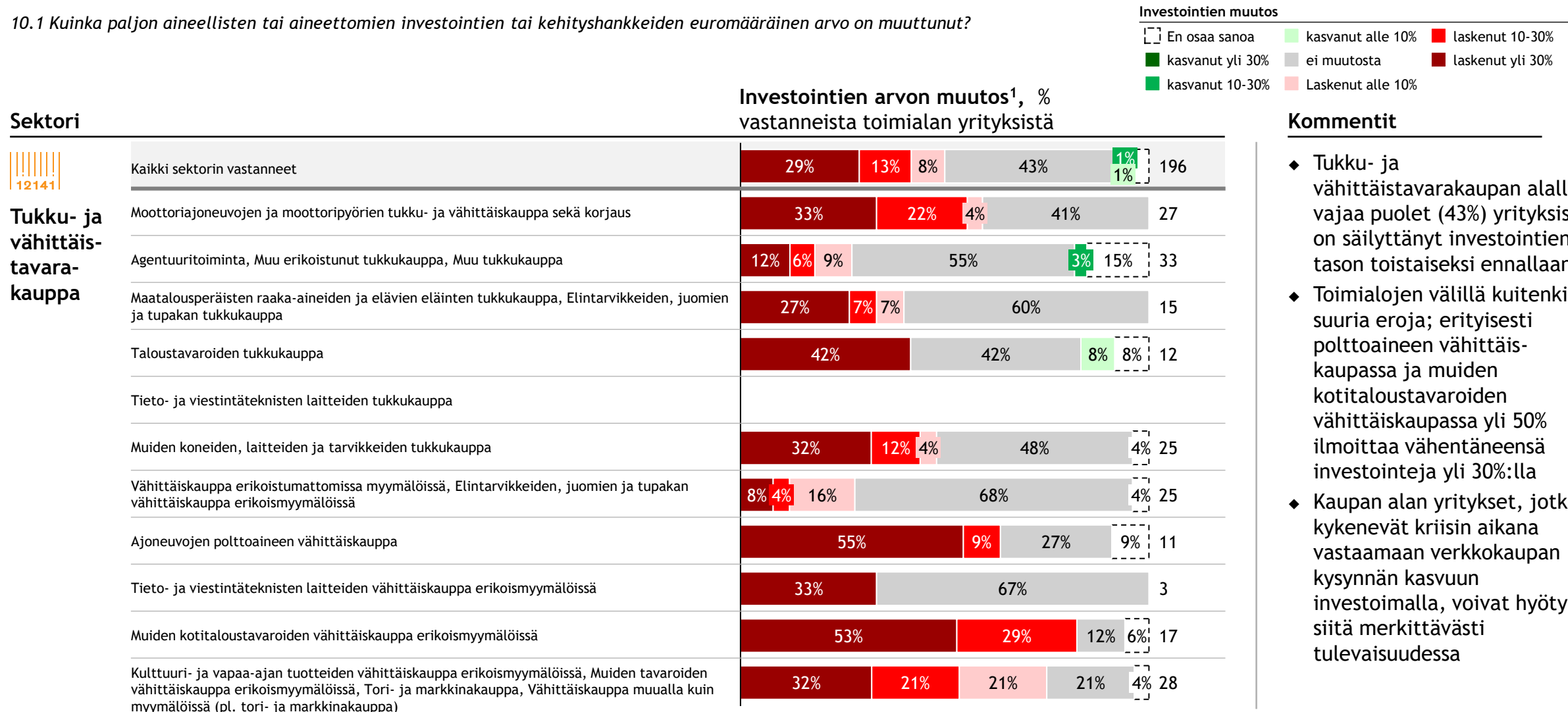
Kommentit

- ◆ Noin 50 % teollisuuden yrityksistä on toistaiseksi säilyttänyt investointien tason ennallaan
- ◆ Kaikki teollisuuden toimialat vähentäneet investointeja merkittävästi
- ◆ Vaikuttaa siltä, että kemianteollisuudessa sekä puu- ja paperiteollisuudessa investointeja on vähennetty hieman muita toimialoja vähemmän
- ◆ Investointeja on voitu kasvattaa vain harvalla toimialalla

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Tukku- ja vähittäistavarakauppa: Investointeja vähennetty erityisesti polttoaineen vähittäiskaupassa ja muiden kotitaloustavaroiden vähittäiskaupassa

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Kommentit

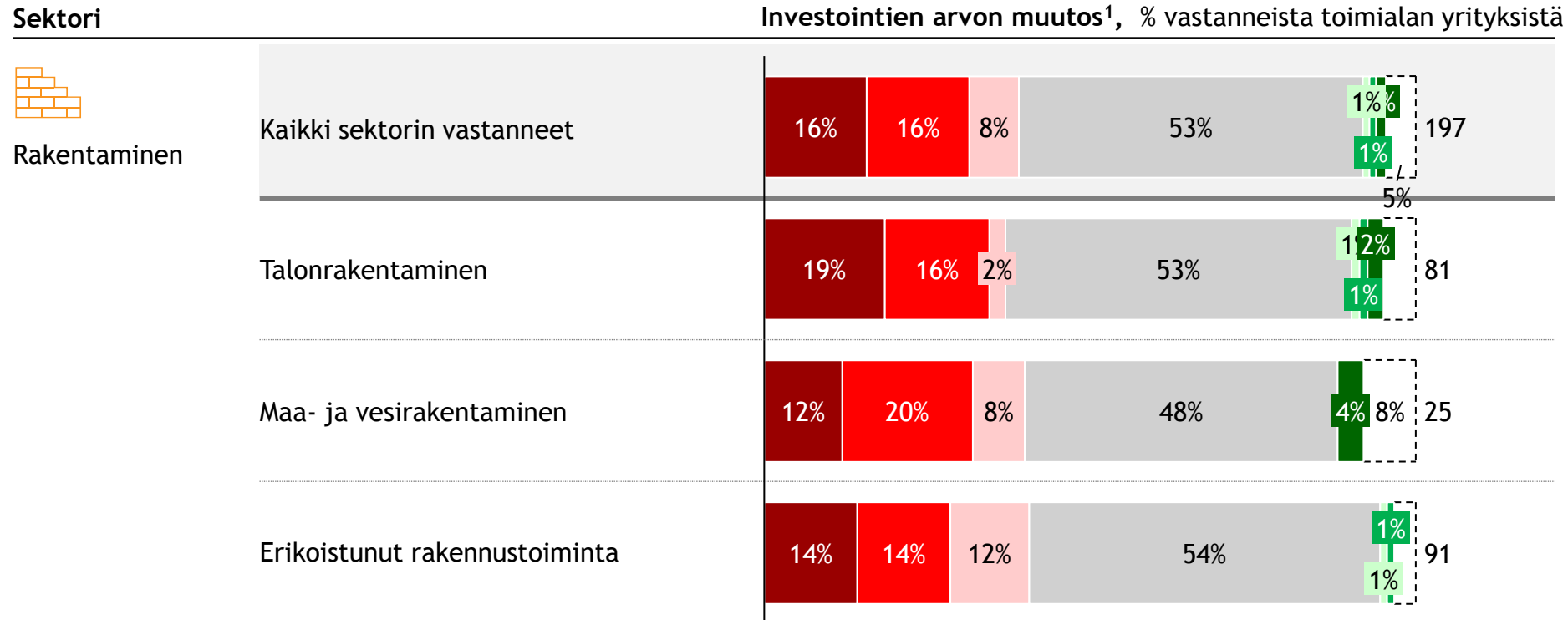
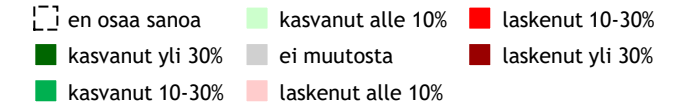
- ◆ Tukku- ja vähittäistavarakaupan alalla vajaa puolet (43%) yrityksistä on säilyttänyt investointien tason toistaiseksi ennallaan
- ◆ Toimialojen välillä kuitenkin suuria eroja; erityisesti polttoaineen vähittäiskaupassa ja muiden kotitaloustavaroiden vähittäiskaupassa yli 50% ilmoittaa vähentäneensä investointeja yli 30%:lla
- ◆ Kaupan alan yritykset, jotka kykenevät kriisin aikana vastaamaan verkkokaupan kysynnän kasvuun investoimalla, voivat hyötyä siitä merkittävästi tulevaisuudessa

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Rakentaminen: Rakennusala säilyttänyt investointitasonsa kohtuu hyvin – talonrakentamisessa vähentynyt eniten

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

Kommentit

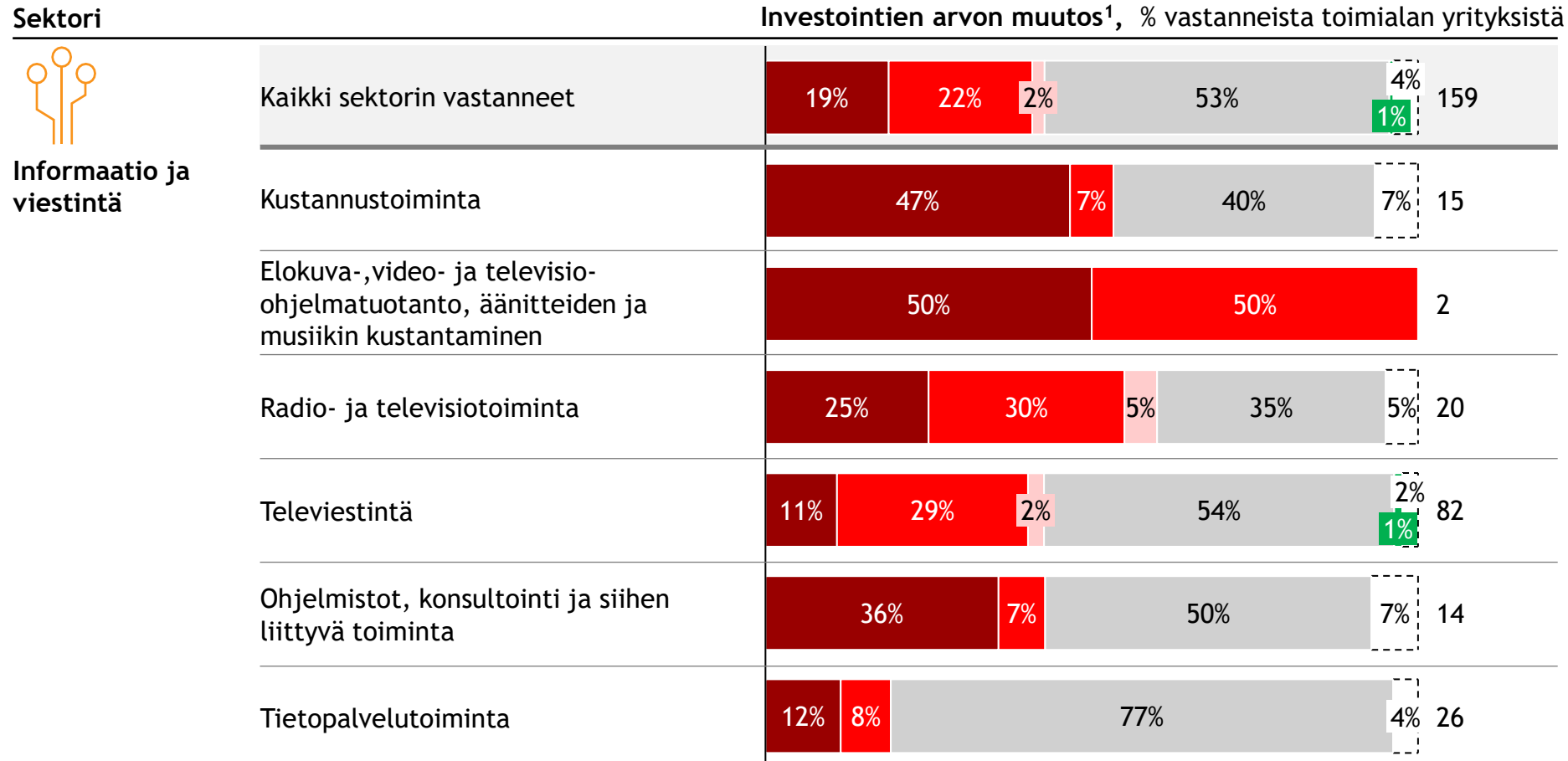
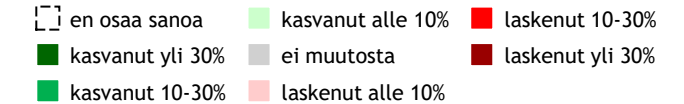
- Yleisesti ottaen rakentamisalalla on suhteellisen moni yritys säilyttänyt investointitasonsa (yli 53%), ja toimialakohtaiset erot ovat pieniä
- Talonrakentamisala on vähentänyt investointejaan hieman enemmän: 19% on vähentänyt yli 30%

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Informaatio ja viestintä: Sektorin toimialoissa vaikuttaisi olevan vaihtelua investointien muutoksessa

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

Kommentit

- ♦ Pienten otoskokojen takia jakaumista on haastavaa tehdä luotettavia johtopäätöksiä

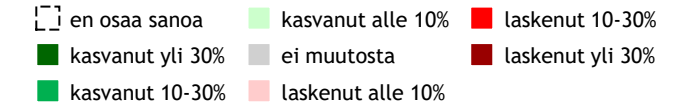
1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

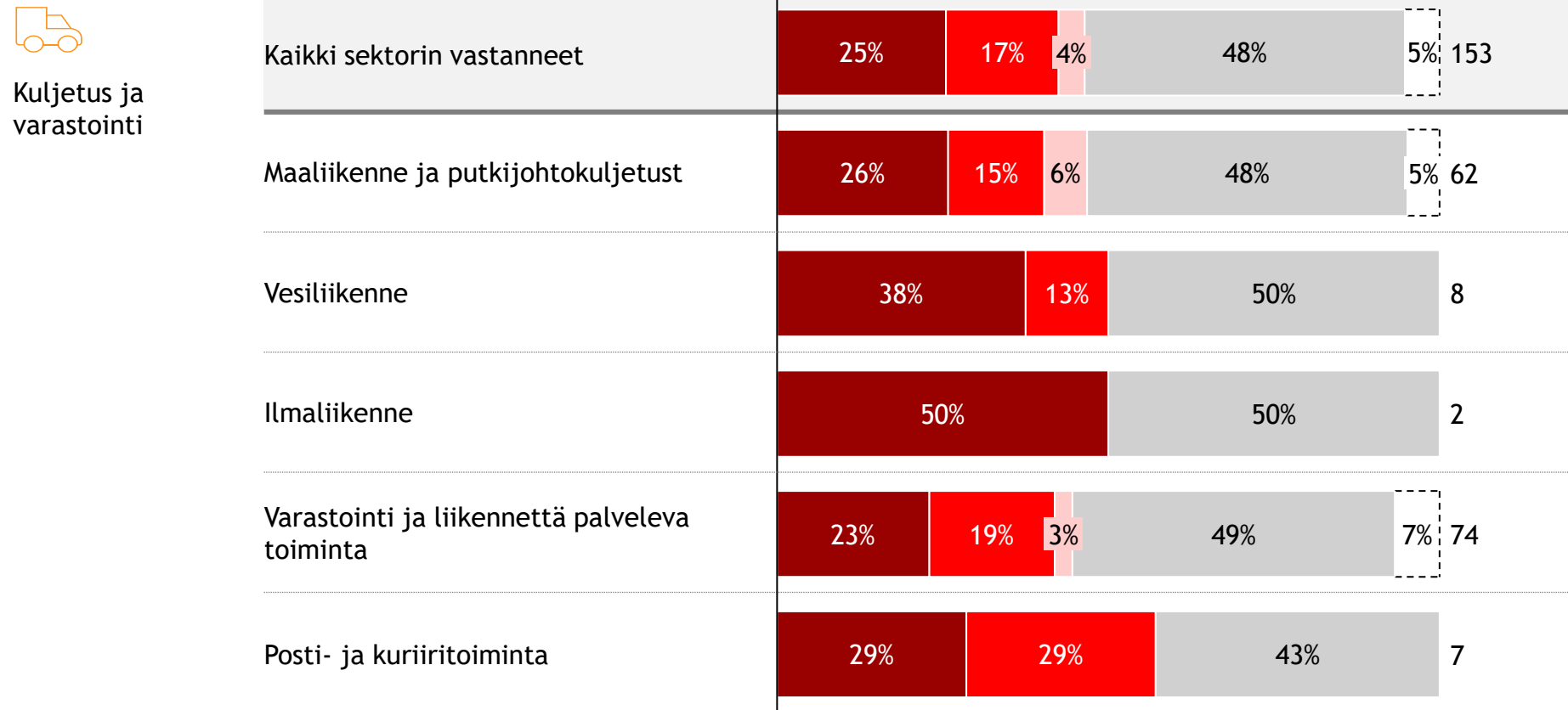
6. Kuljetus ja varastointi: Noin puolet ovat säilyttäneet investointitasonsa alasta riippumatta, toiset puolet arvioivat yli 10% laskua

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

Sektori Investointien arvon muutos¹, % vastanneista toimialan yrityksistä

Kommentit

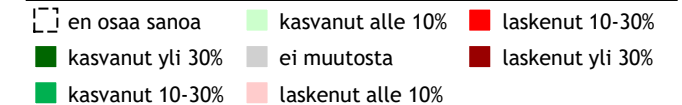
- ◆ Toimialakohtaiset erot ovat melko pieniä kuljetus- ja varastointisektorilla: noin 50% yrityksistä on vähentänyt investointeja
- ◆ Maaliikenteessä ja varastoinnissa, joissa on isommat otokset, 48-49% vastanneista yrityksistä ovat arvioineet investointien pysyneen samana

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta: Mainostoiminta ja markkinatutkimus vähentänyt investointeja merkittävästi

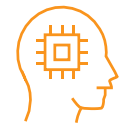
10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

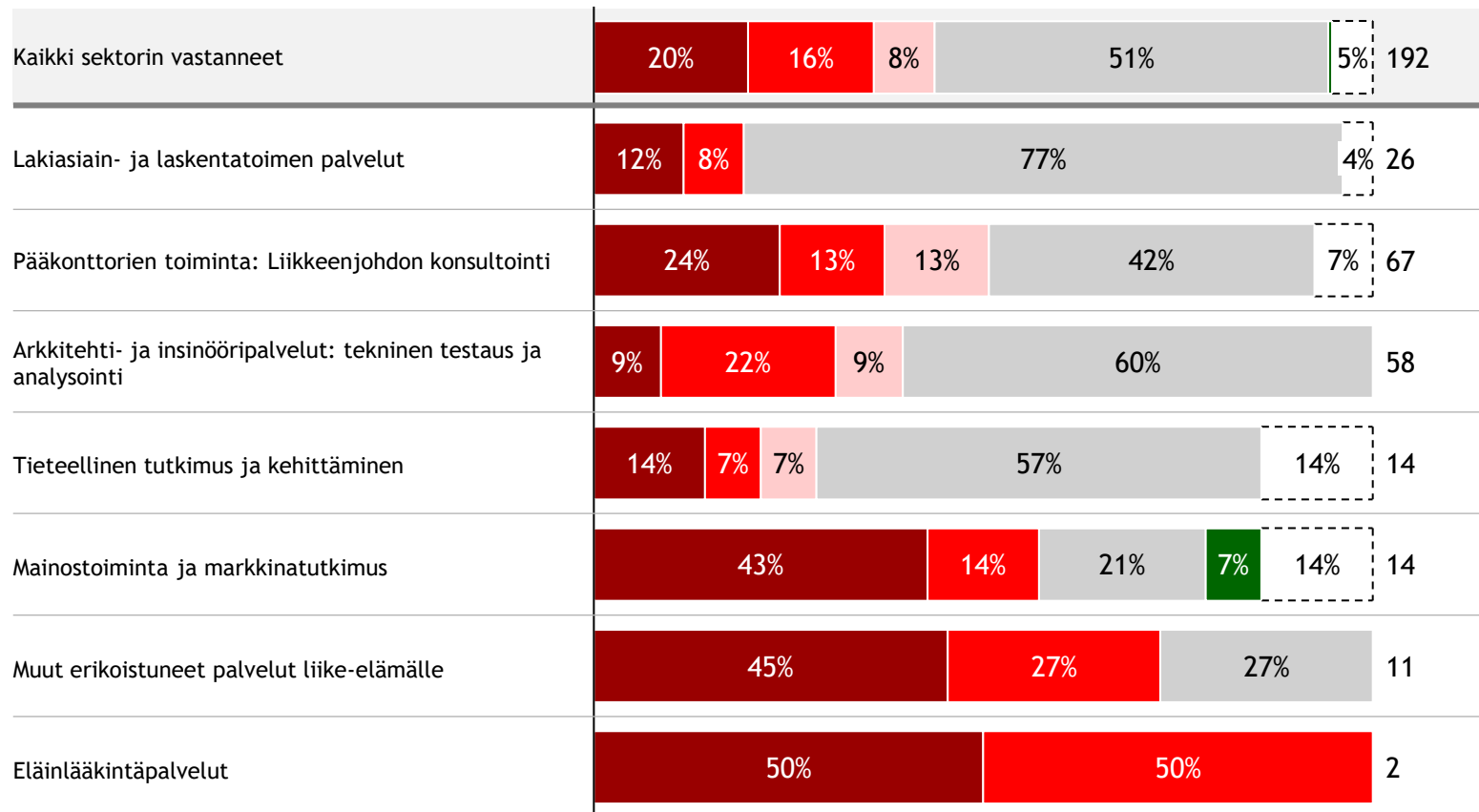

Sektori

Investointien arvon muutos¹, % vastanneista toimialan yrityksistä

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta

Kommentit

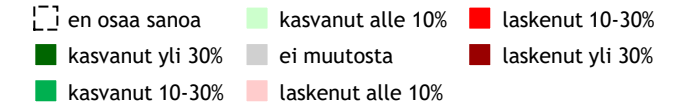
- ◆ Pk-yritykset vähentäneet investointeja erityisesti mainosalla ja muissa erikoistuneissa liike-elämän palveluissa, sekä eläinlääkintäpalveluissa
- ◆ Lakiasia- ja laskentatoimen osalta koronakriisin vaikutus ei vielä näy selvästi investoinneissa, sillä 82% ilmoittaa säilyttäneensä investointien tason ennallaan

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Hallinto- ja tukipalvelutoiminta: Matkatoimistot ja vuokraus- ja leasingtoiminta ovat vähentäneet investointejaan merkittävästi

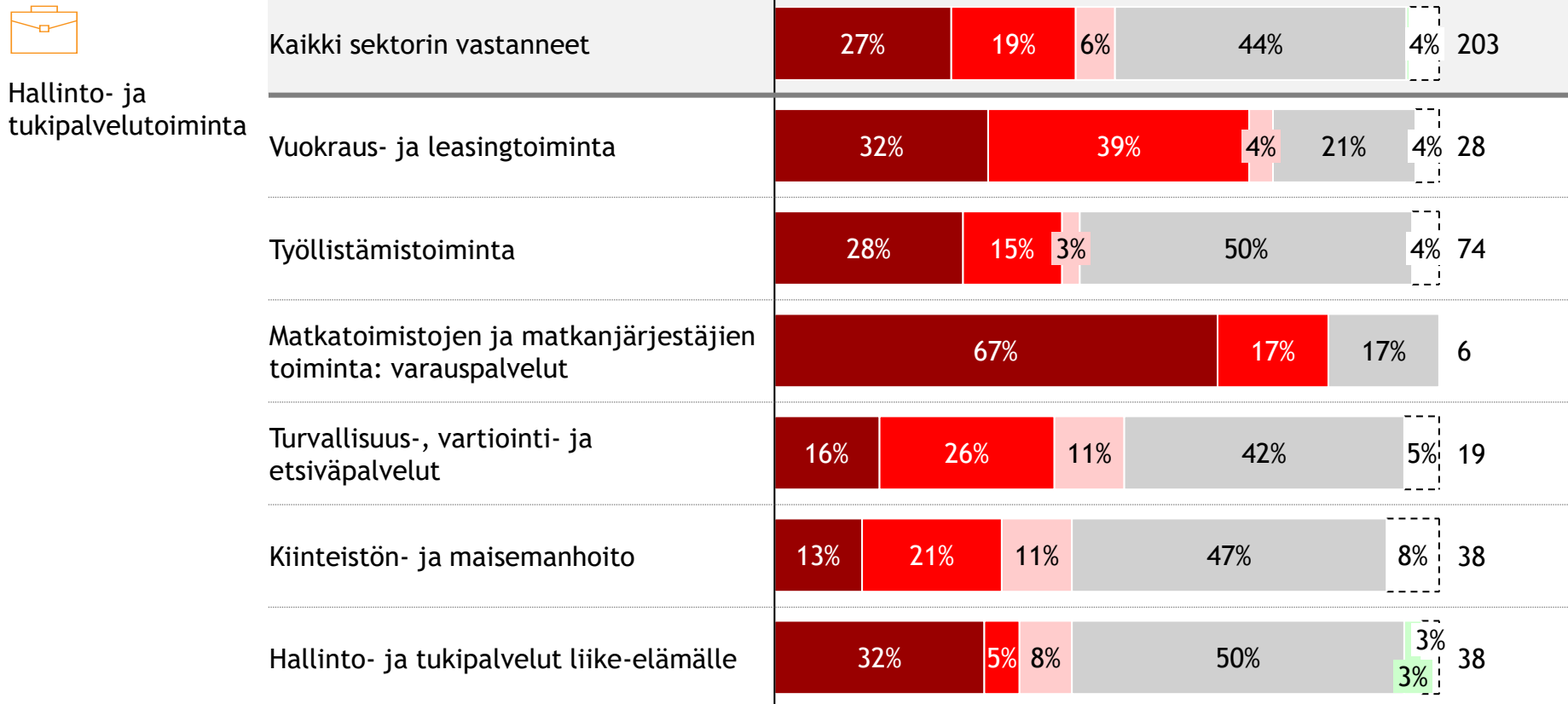
10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

Investointien muutos

Sektori

Investointien arvon muutos¹, % vastanneista toimialan yrityksistä

Kommentit

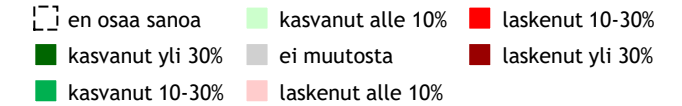
- Eniten ovat investointejaan vähentäneet vuokraus- ja leasingtoiminnan yritykset sekä matkatoimistoyritykset
- Työllistämistoiminta-yritykset ovat melko hyvin säilyttäneet investointiensä tason (50% arvioi pysyneen samana)

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

6. Majoitus- ja ravitsemistoiminta: Noin puolet sekä majoitusalan että ravitsemistoiminnan yrityksistä vähentänyt investointeja yli 30%

10.1 Kuinka paljon aineellisten tai aineettomien investointien tai kehityshankkeiden euromääräinen arvo on muuttunut?

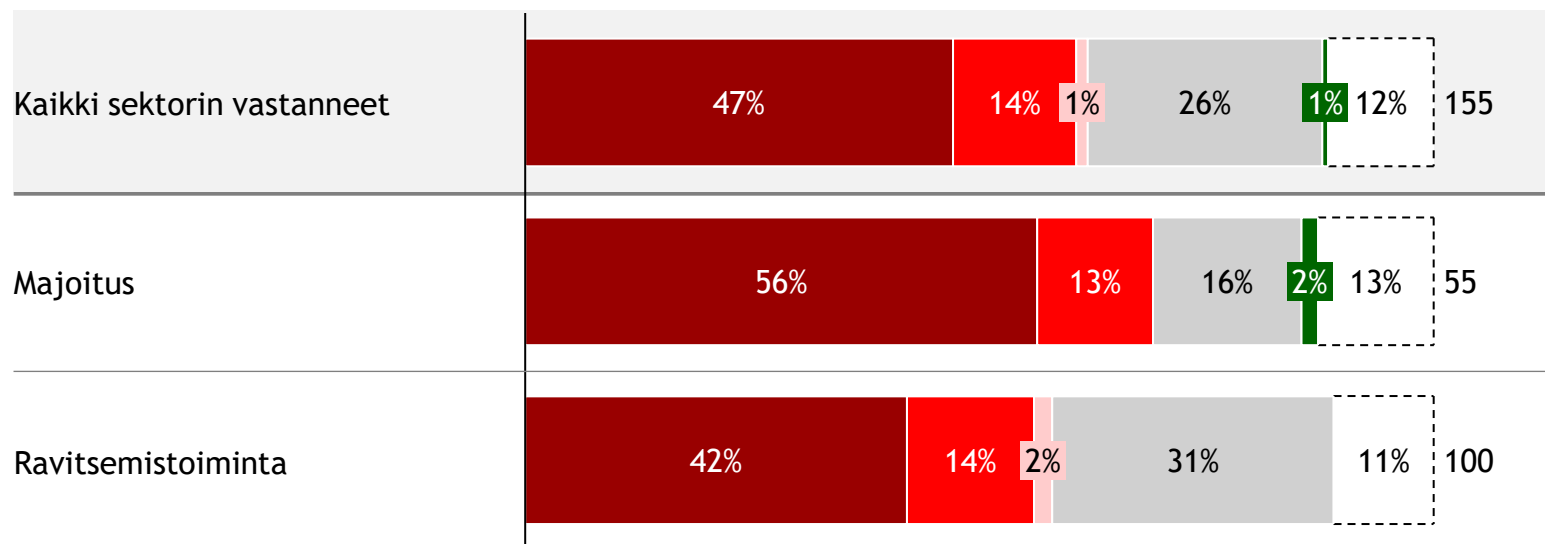
Investointien muutos

Sektori Investointien arvon muutos¹, % vastanneista toimialan yrityksistä

Majoitus- ja ravitsemustoiminta

Kommentit

- ◆ Yli 50% majoitustoiminnan pk-yrityksistä vähentänyt investointeja yli 30%
- ◆ Myös ravitsemistoiminnassa investointeja on vähennetty reilusti ja yli 40% vastaajista on pudottanut investointien tasoa yli 30%

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 10.1

Agenda

- ◆ Metodologia
- ◆ Avainlöydökset
- ◆ **Koronakriisin vaikutukset suomalaisiin pk-yrityksiin**
  - Liikevaihdon kehitys
  - Yritysten operatiiviset toimenpiteet
  - Käyttökäteen kehitys
  - Maksukyky ja rahoitusasema
  - Operatiiviset häiriöt
  - Investointinäköymä
  - **Finnveran ja Business Finlandin tukitoimet**

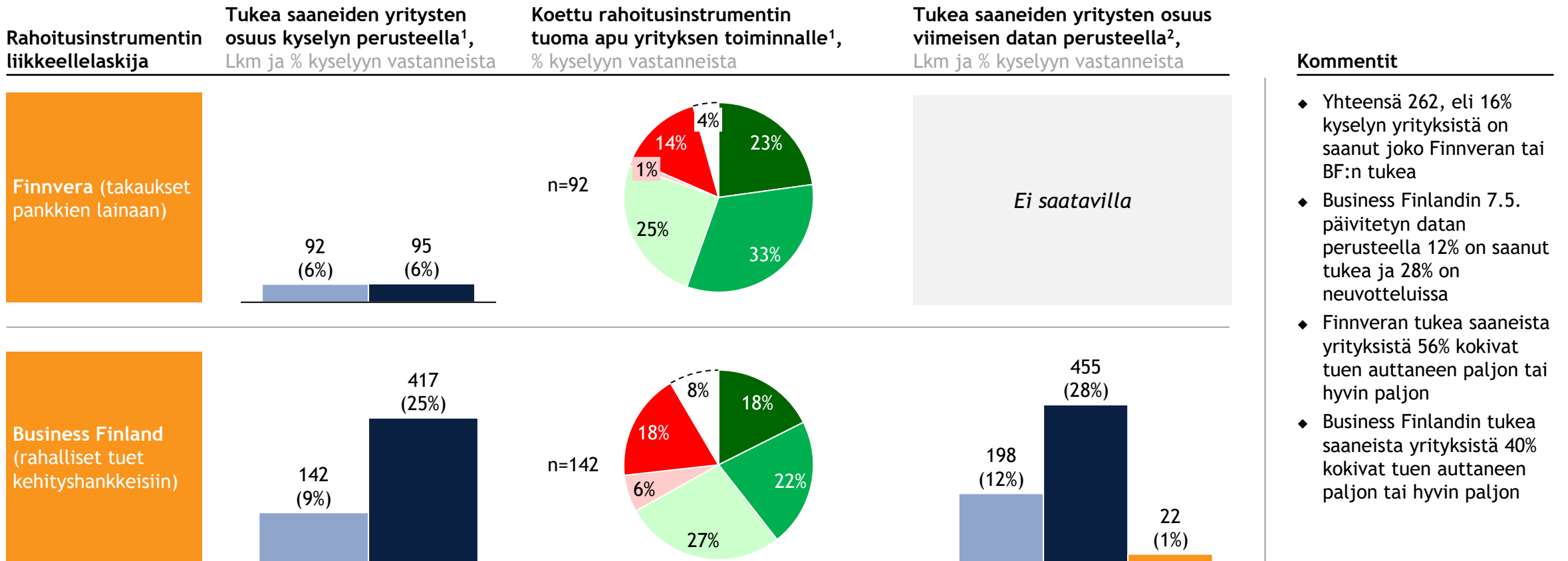
7. Yhteenveto: Noin 15% kyselyyn vastanneista yrityksistä on saanut tukea Finnveralta tai BF:lta – tyytyväisyys kahteen eri tukeen vaihtelee

14. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

15. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana?

Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

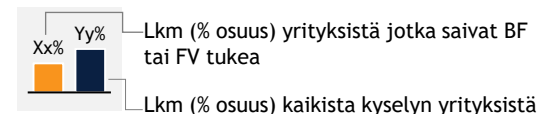
Yrityksiä yhteensä = 1639, tukia saaneita = 262 (16% kaikista)

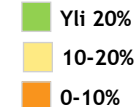
1. Perustuen kyselyn kysymyksiin 14 ja 15

2. Business Finland data myönnettyistä tuista (18.3.-7.5.2020)

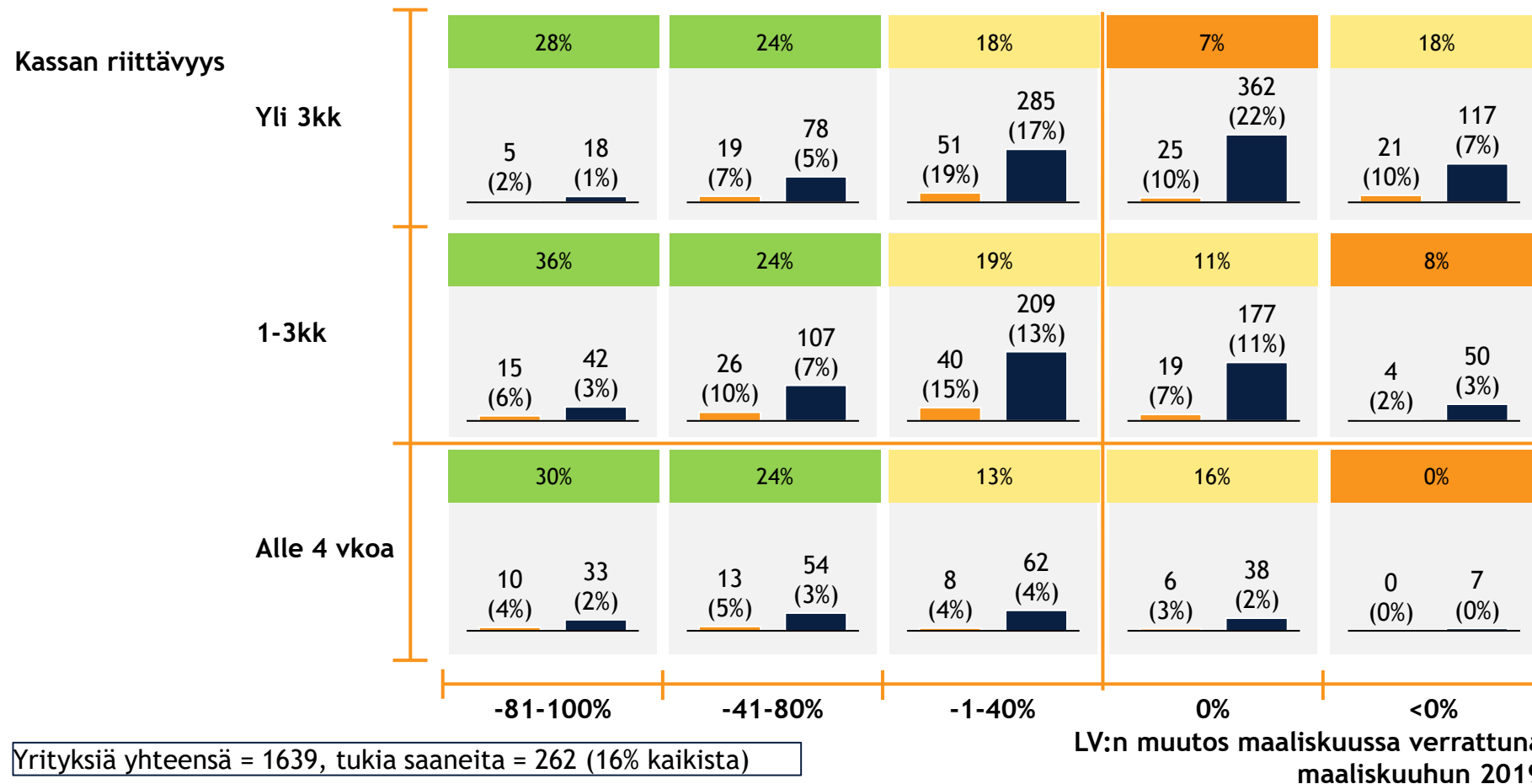
Business Finlandin ja Finnveran tuet ovat kohdistuneet suhteellisesti enemmän yrityksiin, joiden liikevaihto on laskenut

Osuus solun yrityksistä, jotka saaneet tukea, %

Kassan riittävyys ja liikevaihdon muutos maaliskuussa verrattuna edelliseen vuoteen sekä maksettujen tukien määrä, lkm ja %-osuus kyselyyn vastanneista, lkm ja %-osuus kyselyn yrityksistä jotka ovat saaneet tukea

Kommentit

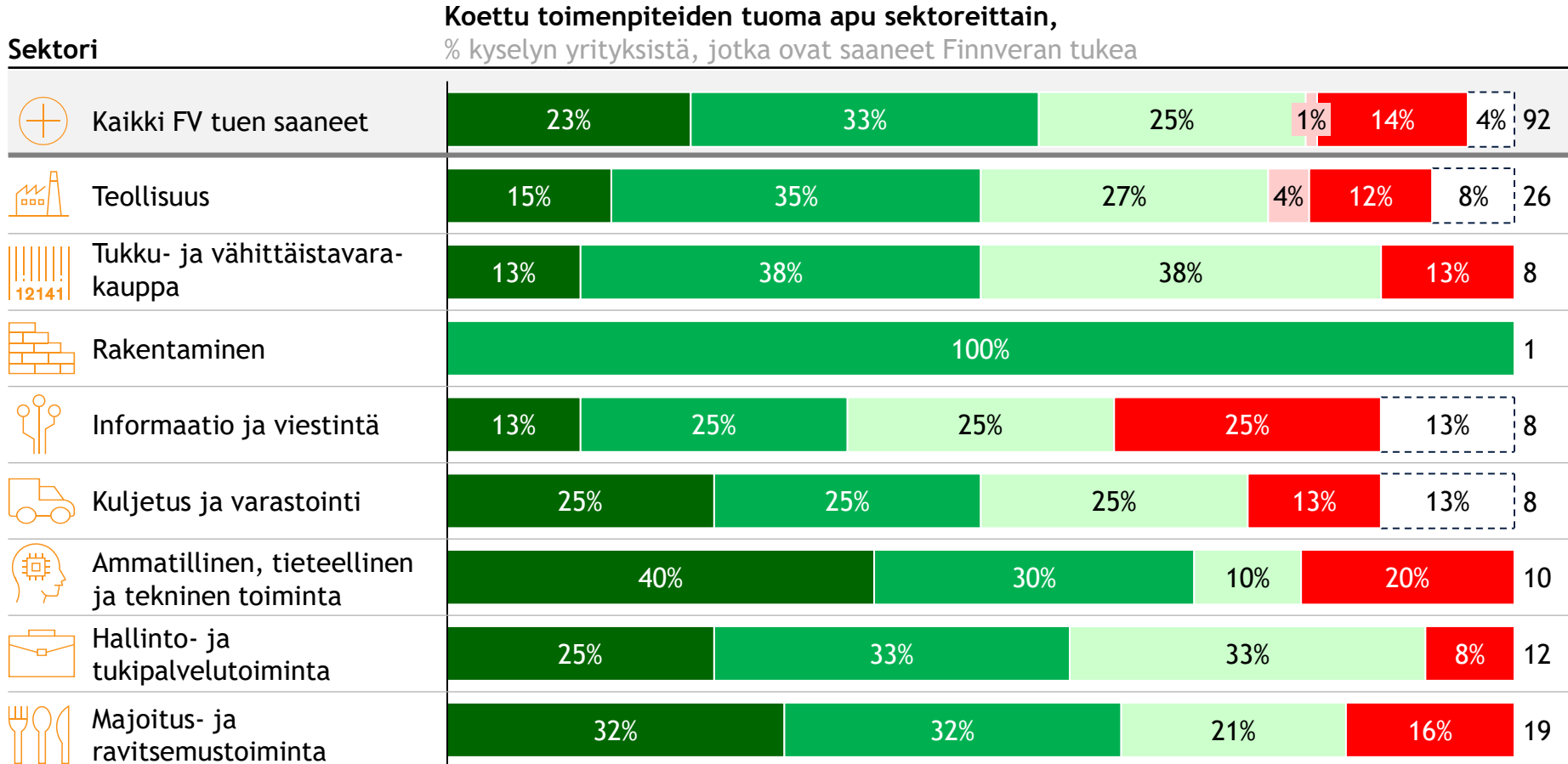
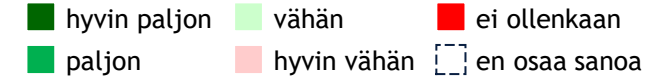
- ◆ Kaksi kolmasosaa tuista on kohdistunut pk-yrityksiin, jotka ovat arvioineet liikevaihdon laskua
- ◆ Yksi kolmasosa tuista kohdistunut yrityksiin, joiden liikevaihto on pudonnut yli 40%
- ◆ Tukien kohdistuminen on ottanut vähemmän huomioon kassan riittävyyden: yritykset vaikuttavat saaneen tukia arvioidusta kassan riittävyydestä riippumatta
- ◆ Yrityksillä, joilla LV on pudonnut yli 40% ovat saaneet suhteellisesti paremmin tukea (>20%, vihreät neliöt)
- ◆ Kappalemääräisesti tukia on mennyt eniten yrityksille, jotka ovat arvioineet 1-40% liikevaihdon laskua, mutta tämä johtuu pääasiassa siitä, että myös yrityksiä on määrältään tällä laskuvälillä eniten

7. Pk-yritykset tyytyväisiä Finnveran tukitoimiin

14. Onko yrityksenne saanut Finnveran tarjoamaa apua koronaviruksen aikana?

Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu
yrityksen toiminnalle

Kommentit

- ◆ Finnveran tuen koetaan helpottaneen yritysten toimintaa kaikilla aloilla
- ◆ Tyytyväisyys korkealla, vaikka useimmilta sektoreilta löytyy myös yrityksiä, joita rahoitusinstrumentti ei ole hyödyttänyt

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 14

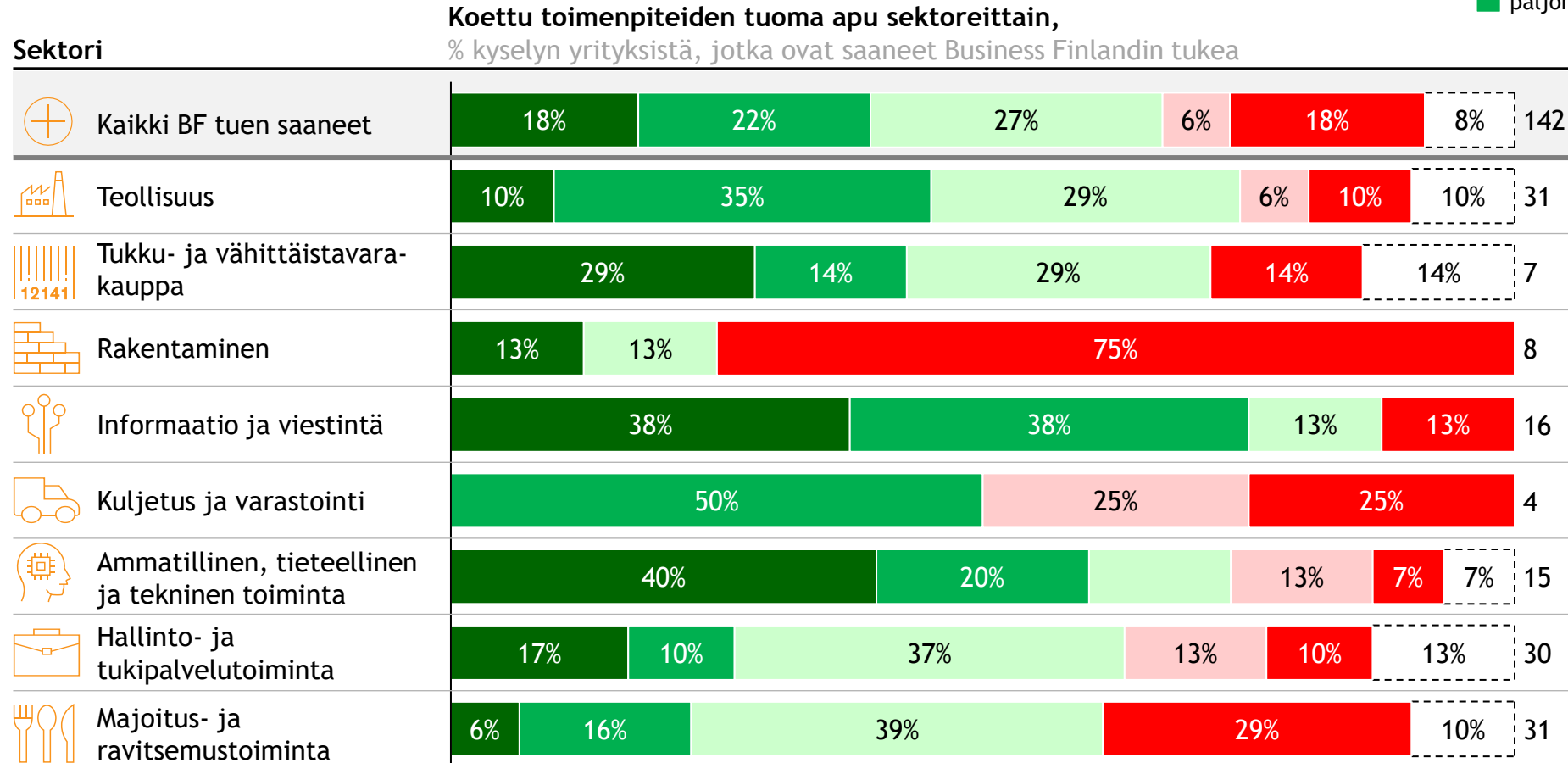

7. Business Finlandin tukitoimien tuoma apu vaihtelee sektoreittain: informaatio ja viestintä tyytyväisin, rakentaminen vähiten

15. Onko yrityksenne saanut Business Finlandin tarjoamaa apua koronakriisin aikana? Onko tämä toimenpide helpottanut yrityksenne toimintaa? Kuinka paljon?

Koettu rahoitusinstrumentin tuoma apu yrityksen toiminnalle

■ hyvin paljon ■ vähän ■ ei ollenkaan
■ paljon ■ hyvin vähän en osaa sanoa

Kommentit

- ◆ Business Finlandin tuen koetaan helpottaneen yritysten toimintaa kaikilla aloilla
- ◆ Tyytyväisyys on vähemmän korkealla kuin Finnveralla: erityisesti rakennussektorilla tuen ei olla koettu olevan avuksi
- ◆ Myös majoitus- ja ravitsemusalalla 29% koki tuen hyödyttömäksi

1. Perustuen kyselyn kysymykseen 15

7. Kyselyyn vastanneet yritykset toivovat päättäjiltä erityisesti suoraa tukia, sekä apua ALV:ssa ja työnantajamaksuissa

17. Mihin osa-alueeseen toivoisit tukea päättäjiltä?

Avainsanapilvi haastatteluista

Kommentit

- ◆ Monet kysymykseen vastanneista yrityksistä toivoi helpotuksia verotuksessa (ALV) ja työnantajamaksuissa (TYEL, yms.)
- ◆ Monet myös toivoivat suoraa rahallista tukea, ei lainoja: ”Jos tukea annetaan yrityksille, niin mieluiten suoraa tukea. Esim: jos pankki antaa lyhenysvapaata esim 3 kk, niin silloin kuolen vasta syksyllä enkä heti, lainoja pitäisi siirtää mieluummin runsaasti eteenpäin kuin vain kolme kuukautta. Kästtelyjä pitäisi nopeuttaa, yrittäjällä jos kassa on tyhjä, apua tarvitaan heti. Suora tuki ja mahdollisimman nopeasti. Me olemme tällä hetkellä vielä ok, mutta kun häiriöt tulee, se iskee lujaa heti, tulee äkkipudotus.”

7. Business Finland on hyväksynyt 77% käsitellyistä hakemuksista tarkastelluilla sektoreilla – sektorien välinen vaihtelu on melko vähäistä

Business Finlandin rahoituspäätökset

Päätöstyyppi

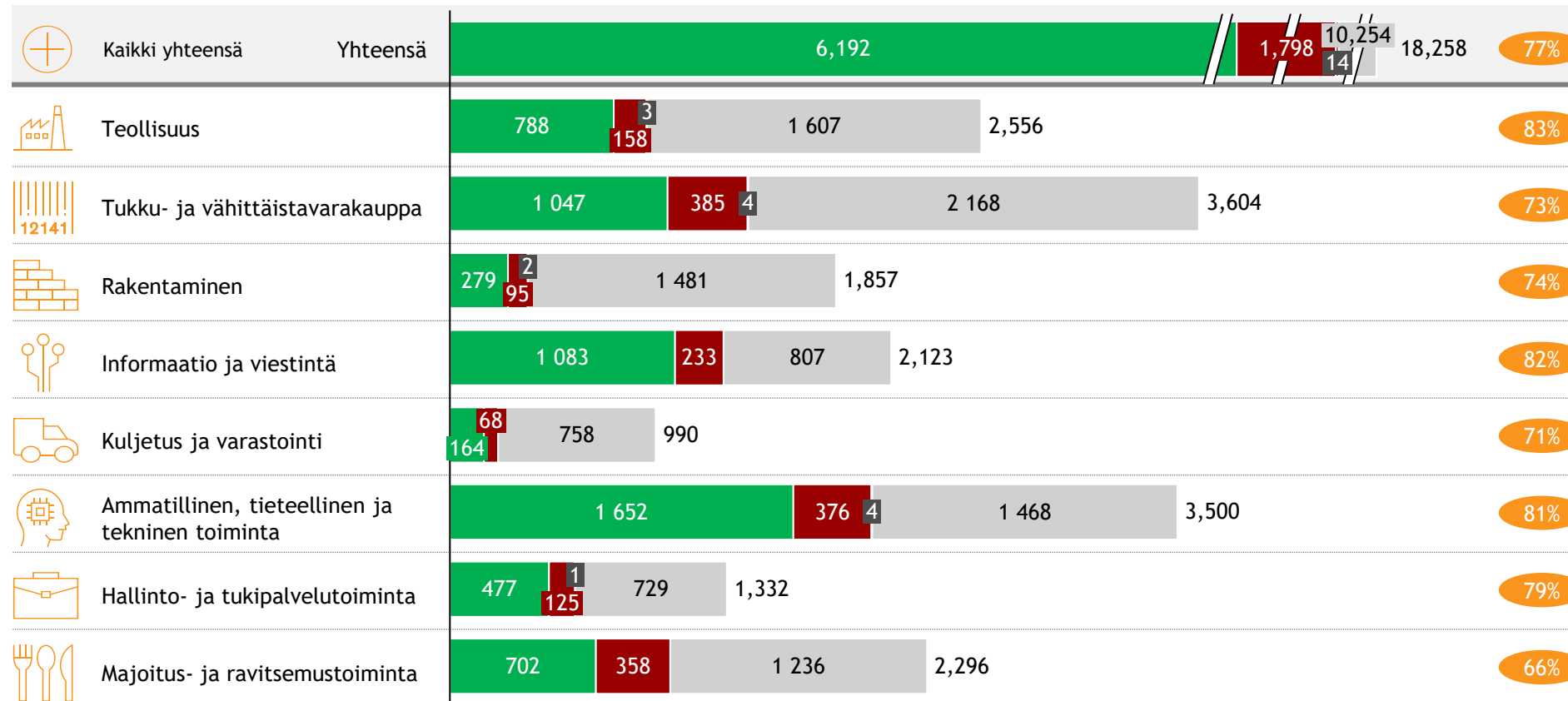
x%

Hyväksytyjen hakemusten osuus käsitellyistä hakemuksista

Hyväksytty Peruttu
Hylätty Avoin

Sektori Business Finlandin rahoituspäätökset liiketoiminnan häiriötilanteiden rahoitukseen¹, 18.3-7.5.2020

Kommentit

- Business Finland on hyväksynyt 77% käsitellyistä hakemuksista liiketoiminnan häiriötilanteiden rahoitukseen tarkastelluilla sektoreilla
- Suhteellisesti eniten käsitellyistä hakemuksista on hyväksytty teollisuuden alalla (83%) ja vähiten majoitus- ja ravitsemustoiminnan alalla (66%)
- Lukumäärällisesti eniten hakemuksia on käsitelty ja hyväksytty ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan alalla

1. Rahoituspalvelut: Esiselvitys liiketoiminnan häiriötilanteissa, Kehitysrahoitus liiketoiminnan häiriötilanteissa

Liitteet

1. Teollisuus: Paperi- ja kartonkiteollisuus sekä koneiden ja laitteiden valmistus suurimmat teollisuudenalat markkinatuotoksen perusteella

Teollisuus

Toimialat	Markkinatuotos tulona, miljoonaa euroa	Osuus teollisuudesta, %	Kommentit
Elintarvikkeiden valmistus	10 183	9%	<ul style="list-style-type: none"> Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus sekä muiden koneiden ja laitteiden valmistus molemmat kattavat noin 13% teollisuuden markkinatuotoksesta Seuraavaksi suurimmat teollisuuden alat ovat: elintarvikkeiden valmistus (9%), kocsin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus, metallien jalostus, kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus, tietokoneiden ja elektronisten laitteiden valmistus sekä metallituotteiden valmistus
Juomien valmistus	1 096	1%	
Tupakkatuotteiden valmistus	0	0%	
Tekstiilien valmistus	489	0%	
Vaatteiden valmistus	253	0%	
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	213	0%	
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	6 619	6%	
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	15 307	13%	
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1 059	1%	
Kocsin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	9 817	8%	
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	8 525	7%	
Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	2 046	2%	
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	3 083	3%	
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	3 268	3%	
Metallienjalostus	9 714	8%	
Metallituotteiden valmistus(pl.koneet ja laitteet)	7 771	7%	
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	8 162	7%	
Sähkölaitteiden valmistus	5 095	4%	
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	15 338	13%	
Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	2 114	2%	
Muiden kulkuneuvojen valmistus	1 944	2%	
Huonekalujen valmistus	1 139	1%	
Muu valmistus	684	1%	
Koneiden ja laitteiden korjaus	3 379	3%	

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (1/3)

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
Teollisuus 		n=388	4276	4,11
	10 Elintarvikkeiden valmistus	n=24	422	16.82
	11 Juomien valmistus	n=6	35	31.54
	13 Tekstiilien valmistus	n=14	63	20.00
	14 Vaatteiden valmistus	n=12	54	21.61
	15 Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	n=11	20	17.17
	16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut): olki- ja punontatuotteiden valmistus	n=21	305	17.87
	17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	n=16	65	18.42
	18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	n=16	144	20.00
	19 Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus	n=0	3	
	20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	n=15	114	20.42
	21 Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus	n=3	11	41.79
	22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	n=20	199	18.00
	23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	n=17	166	19.50
	24 Metallien jalostus	n=15	33	16.18
	25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	n=42	1088	12.84
	26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	n=18	197	19.07
	27 Sähkölaitteiden valmistus	n=12	120	23.24
	28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	n=56	464	10.63
	29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	n=19	87	17.21
	30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	n=16	79	18.95
	31 Huonekalujen valmistus	n=16	142	19.99
	32 Muu valmistus	n=8	136	29.11
	33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	n=11	329	25.16

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (2/3)

Virhemarginaali yli 30%

Sektorit (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %
Tukku- ja vähittäistavarakauppa		n=196	6150	5,96
 12141	45 Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	n=27	1026	16.12
	46 Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=85	2175	9.02
	47 Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	n=84	2949	9.13
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		n=192	3256	5,94
	69 Lakiasiain- ja laskentatoimen palvelut	n=26	578	16.27
	70 Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi	n=67	742	9.89
	72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	n=58	1140	10.86
	71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi	n=14	113	21.23
	73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus	n=14	298	22.14
	74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle	n=11	298	25.11
	75 Eläinlääkintäpalvelut	n=2	87	59.32
Informaatio ja viestintä		n=155	1739	6,51
	58 Kustannustoiminta	n=22	191	17.02
	60 Radio- ja televisiotoiminta	n=15	125	20.56
	61 Televiestintä	n=2	13	55.20
	59 Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen	n=20	86	16.63
	63 Tietopalvelutoiminta	n=82	1214	9.05
	62 Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	n=14	110	21.19
Majoitus- ja ravitsemustoiminta		n=155	2008	6,55
	55 Majoitus	n=55	246	10.08
	56 Ravitsemistoiminta	n=100	1762	8.24

Kyselytutkimuksen otoskoot ja tarkkuustasot (3/3)

Virhemarginaali yli 30%

Otoksen keskimääräinen virhemarginaali 95% luottamusvälillä, +/- %

Sektori (TOL1)	Toimialat (TOL2)	Näyte (n=x)	Perusjoukko	
 Kuljetus ja varastointi		n=153	2633	6,66
	49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	n=62	2157	10.62
	50 Vesiliikenne	n=8	54	27.69
	51 Ilmaliikenne	n=2	10	53.68
	52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	n=74	366	8.81
	53 Posti- ja kuriiritoiminta	n=7	46	29.54
 Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		n=203	2011	5,65
	77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	n=28	128	14.18
	78 Työllistämistoiminta	n=74	354	8.77
	79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta: varaupalvelut	n=6	159	33.99
	80 Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut	n=19	110	17.71
	81 Kiinteistön- ja maisemanhoito	n=38	1042	13.51
	82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle	n=38	218	12.51
 Rakentaminen		n=197	5773	5,94
	41 Talonrakentaminen	n=81	2227	9.26
	42 Maa- ja vesirakentaminen	n=25	236	16.05
	43 Erikoistunut rakennustoiminta	n=91	3310	8.77